

jazzmozaiek

2012 1

een brede kijk op jazz en de wereld

Toots 90

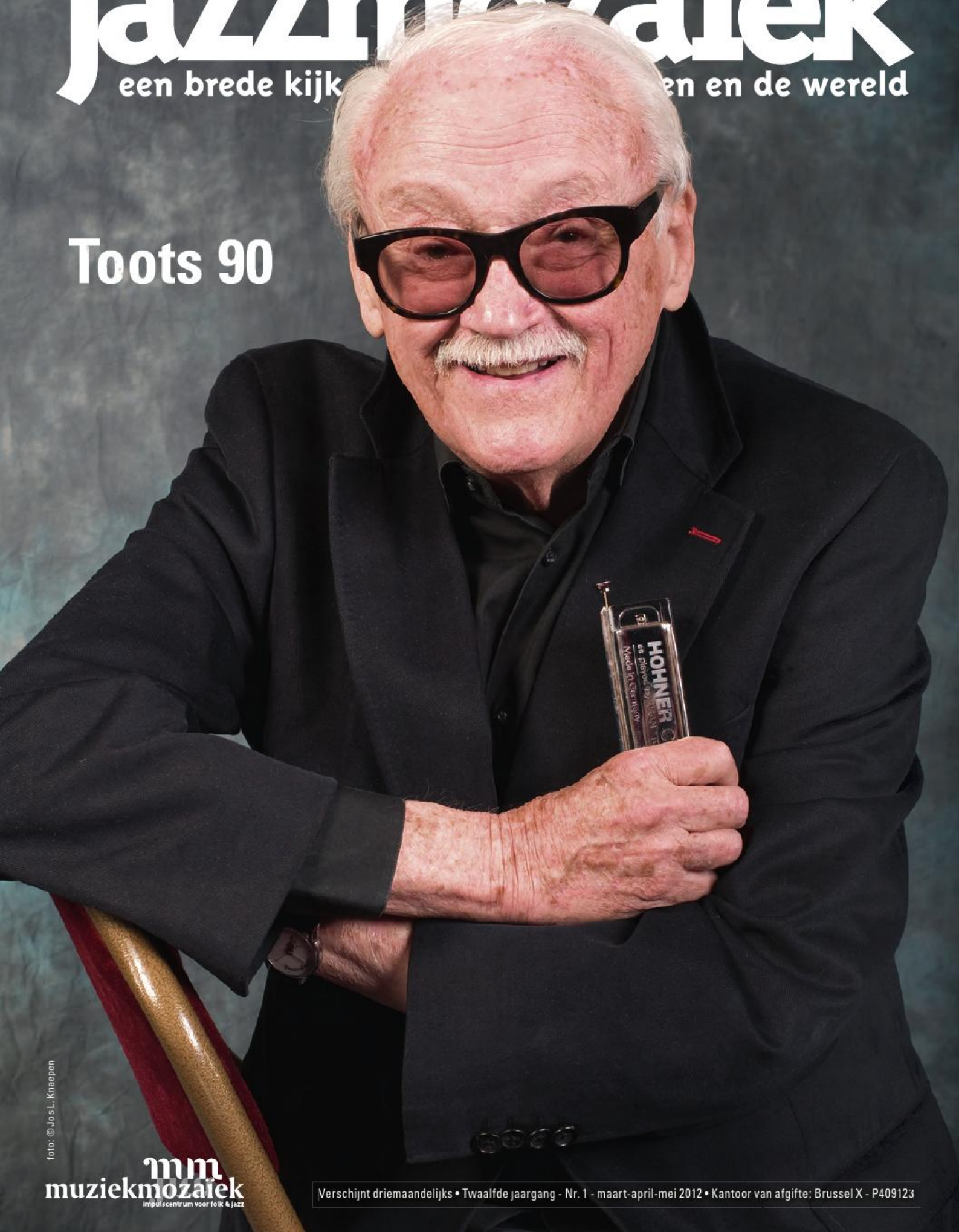

foto: © Jos L. Knaepen

mm
muziekmozaiek
impulscentrum voor folk & jazz

Versijnt driemaandijks • Twaalfde jaargang - Nr. 1 - maart-april-mei 2012 • Kantoor van afgifte: Brussel X - P409123

Een mooie melodie brengt je helemaal in vervoering? Een opzwevend ritme en je kan niet meer stil blijven zitten? Blazers, percussie, piano, bas, gitaar of oud: stuk voor stuk raken ze een gevoelige snaar? Vooruit verwent je oren met pure jazz, maar schuwt daarbij uitstapjes naar de rock of wereldmuziek niet.

VOORJAAR
2012

JAZZ IN VOORUIT

DO 22.03

FREDERIK LEROUX / COLLAPSE

DO 29.03

MARC RIBOT - Really The Blues / IVA BITTOVÁ

JAZZ & BEYOND DELUXE

DO 19.04

AKA MOON /

DE BEREN GIEREN feat Joachim Badenhorst meet Ernst Reijseger

VR 20.04

RABIH ABOU-KHALIL

WO 25.04

TOINE THYS ORGAN TRIO / CRIAG TABORN

WO 16.05

LISA CAY MILLER - Q (in De Bijloke)

WO 23.05

MÅÅK & ALBERT ANAGOKO ENSEMBLE - Kojo

TOINE THYS ORGAN TRIO

INFO & TICKETS: WWW.VOORUIT.BE - T. 09 267 28 28

met DeMorgen

GO
BRA

Klara

P&V

Algemeen van de Vlaamse
Vlaamse overheid

getit

De Vlaamse

jazzmozaïek **Toots 90** Special

Gast-hoofdredacteur: Toots Thielemans

foto: © Veerle Van de Poel

Toots Thielemans en de kernredactie van Jazzmozaïek: Georges Tonla Briquet en Bernard Lefèvre (vooraan), Peter De Backer en Jos L. Knaepen (achteraan)

Toots

♥ veel leesplezier

TOOTS is een organisatie van The Academy, Dijk Noord 4 D 3002 9000 Gent, ssm n.v. vzwde Vande Poel, het management van Toots Thelam an.

2012 ANNIVERSARY TOUR

TOOTS 90

INFO & TICKETS
www.toots90.be

CONCERTS

- 30 04 De Roma Antwerpen
- 01 05 De Roma Antwerpen
- 06 05 De Bijloke Muziekcentrum Gent
- 09 05 BOZAR Brussel
- 10 05 Cultuurcentrum Hasselt
- 11 05 Concertgebouw Brugge
- 17 05 Opéra Royal de Wallonie Luik
- 18 05 Collegiate Cathedrale de Notre Dame Dinant

THE ACADEMY
BY BORGERHOFF & LAMBERIGTS

BRUSSEL HOOFDSTEDELIJK ORKEST

VISITBRUSSELS

IVY ART

bpost

AXIMA

FABRICOM

COFELY Services

Secretariaat (abonnementen en administratie):
Muziekmozaïek vzw, Wijngaardstraat 5, B-1755 Gooik
tel. 02 532 38 90
info@muzmoz.be
www.muziekmozaïek.be – www.jazzmozaïek.be

Redactie:
Jazzmozaïek, Laarstraat 105
B-2610 Wilrijk-Antwerpen (België)
e-mail: redactie.jazzmozaïek@skynet.be

- **Stichter:** Luc De Baets († 13/09/2009)
- **Hoofdredacteur:** Bernard Lefèvre
- **Redactie:** Mischa Andriessen, Eddy Berte, Patrick Bivort, Peter De Backer, Wannes Gyselincx, Chris Joris, Leon Lhoëst, Georges Tonla Briquet, Marc Van den Hoof, Marc Van de Walle, Jack van Poll, Bert Vuijsje
- **Fotografie:** Jos L. Knaepen
- **Tekeningen:** Pieter Fannes
- **Redactiesecretariaat:** Vincent De Laat
- **Grafisch ontwerp:** Brigid Sullivan

Dit magazine is gedrukt op milieuvriendelijk papier met het FSC-label

Jaarabonnement:

- België: € 15
- Buitenland: € 25

Betaling:

- Op rekening 734-0064446-47 van Muziekmozaïek, Wijngaardstraat 5, B-1755 Gooik
BIC KREDBEBB / IBAN BE22 7340 0644 4647
- Vermelding: "Abo JM 2012"

Meer info:

info@muzmoz.be - 02 532 28 38 - www.jazzmozaïek.be

© Copyright (teksten en foto's): Zonder voorafgaande en schriftelijke toestemming van vzw Muziekmozaïek mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook. Iedere redacteur is verantwoordelijk voor de inhoud van zijn tekst. Publiciteitsteksten en bijhorende illustraties vallen onder de verantwoordelijkheid van de betrokken adverteerder. Teksten en fotomateriaal kunnen door de redactie van Jazzmozaïek geweigerd worden zonder dat deze beslissing dient te worden gerechtvaardigd.

Happy Birthday Toots!

Op 29 april 2012 wordt Toots Thielemans 90 jaar. Hij is de enige Belgische jazzmuzikant die de hoogste regionen van de jazz heeft bereikt. Zoals Kenny Werner ooit zei: "Toots was op de juiste plaats op het juiste moment". Toots trok naar Amerika in de jaren vijftig – de hoogdagen van de jazz – speelde met Charlie Parker bij de geboorte van de bebop, kwam in contact met alle jazzgroten en schreef mee jazzgeschiedenis. Met pianist Bill Evans nam hij in de studio's van Columbia in 1978 de historische opname *Affinity* op, voor velen en ook voor Toots een van zijn lievelingsplaten!
Toots genoot aanzien als uitstekend alom gelauwerd gitarist en introduceerde als geen ander het fluiten en de harmonica in de jazz. Hij toerde met Benny Goodman en jarenlang met de pianist George Shearing. Zijn talenten werden al snel door Quincy Jones ontdekt, waardoor hij een onuitwisbare indruk naliet in de amusements- en filmwereld. Nadat hij Amerika en ook Europa veroverde, kwam hij terug thuis in eigen land, België, waar hij uitein-

delijk ook de terechte erkenning kreeg en nu volop van geniet. Wie doet het hem na? Wie heeft als Belg wereldwijd zo'n status in de jazz? Inderdaad, alleen Toots Thielemans!
Het is dan ook een hele eer dat Toots aanvaard heeft om onze gast-hoofdredacteur te zijn. Zijn suggesties waren bepalend in de samenstelling van deze bijzondere Toots 90 special.
Van A tot Z laat Toots zich uit over zijn indrukwekkende muzikale momenten met unieke beelden van Jos Knaepen. Onze redactiemedewerkers en columnisten dragen elk een steentje bij met Toots momenten en een Toots Top-3 platenkeuze. Lees de columns en nog meer sterke verhalen.
Gelukkige verjaardag en hartelijk dank, Toots!

Bernard Lefèvre

www.toots90.be

Inhoud

3	Toots Thielemans gast-hoofdredacteur – Special TOOTS 90!	30	Blindfold Test: Michel Herr
6	Toots van A tot Z
Toots Thielemans:
<i>"Ik heb vertrouwen in mijn kippenvel"</i>	33	Jazzmozaïekjes - JazzLab Series
13	Boek Toots 90
Iedereen houdt van Toots, zeker Quincy Jones
<i>"Toots is even groot als Miles en Bird"</i>	38	Laatste Noot
15	Redactie Jazzmozaïek stelt voor:
Toots moments en Top-3	39	Festivalkalender
	Columns voor Toots	43	Podium: Vrijstaat 0.: Jazz in Oostende
19	Jack's Groove: Touched by Toots...	44	Jazzkriebels: Henri Vandenberghe
21	Album Souvenir: HumoTOOTS
Marc Van den Hoof	47	Nieuw op cd-dvd
41	Holland Muziekland: Er altijd zijn
Mischa Andriessen	58	De Jazzlezer: Nederlandse bluesreflecties
Bert Vuijsje
23	Toots Thielemans Award 2011
Jens Bouterry wint met The Dubtapes	59	Fotopagina Jos Knaepen:
Toots Thielemans en Airtto Moreira
25	Award: André Klenes wint eerste
Roger Vanhaverbeke Bass Trophy	60	Masterproef over vroege Belgische jazz bekroond
	Festivalnieuws	61	Jazz en erfgoed: <i>A Careless Love?</i>
28	C-Mine Genk	62	Belgische jazz in het interbellum (epiloog):
Spilfiguren
29	Jazz à Liège	65	De kracht van vinyl: Hors-Serie
		66	Muziekmozaïek Nieuws
		67	Mijn kunst is top
		68	Muziektheorie: T90TS
Leon Lhoëst
		70	In Memoriam:
Afscheid van Paul Blair (1942-2011)

Toots Thielemans:

“Ik heb vertrouwen in mijn kippenvel”

Bijna 70 jaar muzikale carrière in de jazz en nog is hij niet te stoppen. Inderdaad, Toots Thielemans is en blijft een jazzfenomeen. Hij dwong als blanke Europeaan – “*Brusseleir, Marolien, I’m an Afro-Belgian-American*” – in de glorierijke periode van jazzland Amerika respect af bij zwarte jazzgroten als Parker en Miles. Hij bewees aan de zijde van George Shearing zijn bijzonder melodisch talent. Hij introduceerde de chromatische harmonica als een passioneel en ontroerend instrument. Ook in 2011 stond hij weer eenzaam aan de top in de categorie ‘miscellaneous instruments’ van *Downbeat*. Hij weet zich bovendien telkens te omringen door gerenommeerde jazzmen. Nog altijd blijft hij een voorbeeld voor jonge muzikanten, die drummen om met hem te mogen spelen.

Het volledige levensverhaal lees je binnenkort in de eerste te verschijnen geautoriseerde biografie (*Toots 90*). Van onze kant wilden we aan de hand van een gesprek ten huize Toots en Huguette naar de essentie peilen in het jazzparcours van Toots Thielemans, van A tot Z.

A Amerika

Al in de vroege jaren 50 trok Toots Thielemans naar Amerika – hij kreeg zijn werkvergunning in 1952 – en speelde in die hoogdagen van de jazz een week met **Charlie Parker** en liefst 6 jaar in het kwintet van de blinde pianist **George Shearing**. “*New York is a workshop*”, vertelt Toots, “*If you can make it there...*” In zijn jarenlange carrière in de VS bouwde Toots een ijzersterke reputatie op en vertoefde in het gezelschap van **Lester Young**, **Billie Holiday**, Parker, **Miles Davis**, **Bill Evans**, **Quincy Jones** en vele andere jazzgroten.

Zoals hij in *Jazzmozaïek* (nr.2/2001) aan wijlen Luc De Baets toevertrouwde: “*Spelen in Amerika is altijd stimulerend. Daar krijg ik telkens een scheut adrenaline.*” Zijn duo-samenwerking sinds midden jaren negentig met pianist **Kenny Werner** leidt nog altijd tot succesvolle tournees in alle uithoeken van de States. De enthousiaste ontvangst is niet minder dan zo’n 10 jaar geleden.

Najaar 2008 kwam de ultieme bekroning voor Toots Thielemans als NEA Jazz Master, de hoogste onderscheiding in de jazz. Toots herinnert zich nog bij de uitreiking dat hij met Kenny Werner de hele zaal ontroerde met een prachtig afsluitend *What A Wonderful World*. Oh Yeeeh...!

B Brazilië

“*Die Braziliaanse muziek, dat is kippenvel voor mij. Het Brasil Project, die twee albums, daar heb ik goed op gespeeld en ook het album met Ellis Regina (Aquarela Do Brasil-nvdr). Die Braziliaanse connectie is in Zweden ontstaan. Ellis Regina was op tournee in Europa en we waren op hetzelfde moment in Zweden. Toen vroeg een tv-producer me om samen met Regina’s band te spelen voor een tv-show. En de producer van Philips Records besloot om dan gelijk een plaat te maken. Met Shearing had ik ook al in Brazilië gespeeld maar het Brasil Project was wel de doorbraak. Laatst nog heb ik met mijn Brazilian Friends n.a.v. Europalia voor uitverkochte zalen gespeeld.*”

C Componist

“*Ik ben geen componist. Bluesette is mijn ‘champion’, mijn visitekaartje. Dat waren de akkoorden zoals Miles en Cannonball Adderley die speelden, en Ray Bryant ook. Het was een blues harmony waar ik een melodietje op schreef. Dat kwam in me op toen ik met Stéphane Grappelli in de loge van auditorium Janson van de ULB mijn gitaar aan het stemmen was. Grappelli zei plots: mais Toots, c’est joli ça, qu’est-ce que c’est? En ik antwoordde hem dat hij me inspireerde en dat was de aanzet van het thema van Bluesette. Daarna trok ik naar Zweden, waar ik al populair was met fluiten en de promotor Danielson – ze zijn allemaal dood,*

hé – mijn Bluesette hoorde en zei: That's nice, that's genius. Daar heb ik het dan voor het eerst fluitend gespeeld en opgenomen. Die opname is goed, klopt helemaal.

Als je de oude opnames van Bluesette beluistert, dan floot ik perfect een octaaf hoger en de gitaar een octaaf lager dan het fluiten, het klonk als twee instrumenten."

Toots schreef overigens nog andere mooie nummers, zoals *For My Lady* (voor zijn vrouw Hugulette, album met het Shirley Horn Trio-nvdr) en *Old Friend* (opgedragen aan zijn vader, overleden in 1956-nvdr).

"Shearing en ik hadden hetzelfde boek gekocht, *Elementary Harmony*, en ik ben daarvan gaan leren. Toen heb ik wat uitgeprobeerd op mijn gitaar en dat is *Old Friend* geworden. Frank Engelen heeft daar nog een strijkersarrangement op gemaakt."

D Drijfveer (motto)

Toen Toots tot baron werd verheven in 2001, koos hij als motto: *Be yourself, no more, no less.* "Ik doe mijn best. Ik speel graag. I like to believe I know myself. That's why – I'm too close to the subject I think – there are things I can not do, for sure, I have a gift for melody, and maybe I'm a gifted musician, Charlie Parker said so, Quincy Jones

Toots Thielemans krijgt de NEA Jazz Master, de hoogste onderscheiding in de jazz, overhandigd door Billy Taylor.

Kenny Werner en Toots Thielemans in Carnegie Hall 2006.

foto: nr

Toots Thielemans met Cary Grant en Quincy Jones

► thinks so... **John Scofield** thinks so... **Paul Simon**, **Billy Joel**... allemaal waren ze vol lof."

"Ik word nog altijd gevraagd, tot in Japan. Ze verwachten me. Veerle (Van de Poel, manager-nvdr) regelt dat, nu en dan ben ik voorzichtig wat we aannemen."

"Kenny Werner en de jongens hier bij ons – **Karel Boehlee**, **Hein Van de Geyn**, **Hans van Oosterhout** – die stimuleren me. I need my blue note, zoals Quincy Jones zei.

Die blue note, dat is meer dan alleen maar een noot, dat is mens zijn, humor, dialect, kameraadschap..."

Huguette, Toots' Lady

E Emotie

"Dat heb je, daar is geen school voor. Op een van de concerten op Middelheim met **John Scofield** zei **Miel Vanattenhoven**: Toots, ik ben nog onder de indruk hoe de mensen reageren op je geluid.

"Als ik *Ne Me Quitte Pas* van **Brel** speel, pinkt iedereen een traan weg. Ook in Japan hoor! Ik heb hem nooit ontmoet, **Jacques Brel**..."

"The Brazilian melodies raken me, het muzikale gevoel van de minor 7 chords en major 7 chords. Waar **Kenny** zo gek op is. Give me that shit zegt hij dan..."

F Fluiten

"Toen ik toerde met het **Shearing Quintet** was de bassist **Al McKibbin** altijd aan het fluiten. En we floten duchtig mee. **McKibbin** zei toen tegen me: Man, you whistle better than you play... (Hij is ook gestorven, ze zijn allemaal weg). Toen werd in de studio een extra microfoon frontaal voor me geplaatst om te fluiten en zo is dat, bijna als een hobby,

gestart. Het werd later een lucratieve bezigheid wanneer ze me vroegen om commercials in te fluiten.

Je werd dan vergoed als acteur."

G Gitaar

"Ik ben begonnen met een gitaar à la **Django**, die ik heb verkocht bij mijn vertrek naar Amerika. Daar kocht ik een **Gibson** om met **Shearing** te spelen. Toen bood een zekere **Mr. Hall** me een **Rickenbacker** gitaar aan om te proberen en daarmee stond ik op de hoes van een lp met het **George Shearing Quintet** (lp *Shearing On Stage*-Capitol-nvdr). **John Lennon** had die gitaar op die hoes opgemerkt en wou dan ook zo een model. Bij mij waren het zware snaren, de rockers hebben lichte snaren. Er werd dan smalend gezegd: what kind of shit are you playing with? Later ben ik terug op de **Gibson** overgeschakeld."

"Niet dat ik jaloers ben nu ik geen gitaar meer speel. Als ik **Philip Catherine** en al die jonge vogels, zoals die Fransman **Sylvain Luc** bijvoorbeeld, zie spelen, vind ik dat heel impressionant. Ook in Amerika zijn er fantastische gitaristen: **Kurt Rosenwinkel**, **Adam Rogers** en **John Scofield**... (He likes me)."

H Huguette - Harmonica

De twee grote liefdes van Toots beginnen met een H: echtgenote Huguette en de harmonica. **Clifford Brown** zei ooit: *Toots, the way you play they should not call it a miscellaneous instrument...*

"Dat was toen ik met **Shearing** speelde in de **Basin Street Club** in NY in 1958. Na de set van het **Clifford Brown & Max Roach Quintet** met **Harold Land**, **Richie Powell** en **Max Roach** kruiste ik **Clifford** en die zei dat toen tegen me. Als we opmerken dat niemand zo sterk is in harmonica spelen en wie dan wel de fakkel overneemt?, antwoordt Toots: "I'm a model musician. Motherly

model. (lacht) I don't go out of tonality..."

"**Olivier Ker Durio** is zeer goed, is hier geweest, heeft een eigen stijl. In Amerika denk ik aan **Grégoire Maret**, die heeft met **Steve Coleman** gespeeld." Op zijn pas verschenen titelloze debuut-cd speelt Grégoire Maret Lins' *O Amor E O Meu Pais* in duo met Toots. "A dream come true", aldus Maret.

Toots Thielemans European Quartet: Karel Boehlee,

Huguette, 26 jaar jonger, maakt prachtige kunstwerken. Ze gaat in Waterloo tentoonstellen. Toots is er terecht fier op. "Ze is geduldig met me, ze heeft nog heel veel energie. Ze kan ook heel goed om met mensen. Toen we ons in Montauk (NY) vestigden, was ze terwijl ik optrad in Japan in twee weken tijd bevriend met iedereen."

Ipod/Ipad

Toots heeft een boontje voor technologie. In zijn Ipad – een muzikale reisgezel – heeft hij naast eigen historische opnames heel uiteenlopende genres muziek voorhanden. Tijdens ons bezoek pakt hij uit met enkele prachtige opnames o.a. met **Benny Goodman** (*Stardust*) en met **Sir Roland Hanna** op

Jazz Middelheim 1981.

Eén van zijn favorieten nu is **Rudresh Mahanthappa**. We merken op dat dit heel technisch, snel gespeeld is? "Ja, maar ik ben geen expert, I don't make an assessment of the music."

Chick Corea met **The Flecktones** – **Bela Fleck** op banjo is fantastisch. Maar forever Miles." ▶▶

Toots, Hein Van de Geyn, Hans van Oosterhout

Marc Johnson, contrabassist in het Bill Evans Trio, waarmee Toots het memorabele album *Affinity* opnam in de legendarische Columbia studio.

J Jazz

"I never tried to play something else, always close to jazz or slightly not too far from the tree. Er werd me al eens verweten dat ik te populair was, als ik ging spelen op de Proms bv. of bij mijn plaat One More For The Road met zangeressen, dat was een idee van Ruud Jacobs rond de muziek van Harold Arlen. Ik zal niet zeggen dat het een jazzplaat is."

K Kippenvelmoment

"Die plaat met pianist Bill Evans, *Affinity* (opname 1978 – nvdr), dat was zeker een moment. Ik had al eens met Paul Simon gespeeld. Bill vroeg me daarop, maar ik zei dat hij me eerst moest checken. Toen kwam hij naar me luisteren in een jazzclub in New York, waar ik met Phil Markowitz optrad. We speelden toen I Do It For Your Love van Paul Simon.

Na het concert zei Bill gewoon: See you on Monday. Dat was een fantastische ontmoeting voor mij. We hebben een week in de Columbia studio, dezelfde van Miles, opgenomen. Bill zag mijn arrangement, mijn akkoorden van Days Of Wine And Roses en zei: Can we do that? Ik merkte nog op dat ik wel veel mocht spelen op zijn plaat, waarop Bill antwoordde dat hij wou dat mijn manier van spelen beter bekend zou worden."

L Lage landen

Naast België is Toots Thielemans ook in Nederland altijd erg goed onthaald. Vooral de film- en tv-muziek – *Turks Fruit*, *Baantjer* en bij ons *Witse* – spreekt sterk aan. Toots herinnert zich nog goed de samenwerking met Rogier van Otterloo, *Music All In* – Rita Reys en Pim Jacobs – en Willem Duys. "Dat was een echte fan," vertelt Toots, "tot met zijn overlijden belde ik nog geregeld met hem. Hij heeft me populair gemaakt in Holland."

In 2009 kreeg Toots de Concertgebouw Jazz Award, een oeuverprijs die sinds 2002 jaarlijks wordt uitgereikt aan een internationaal vermaarde jazzmusicus.

M Memorabel

"Toen ik met de Brazilianen in *The Blue Note* in New York ging optreden, zocht ik een pianist en Herbie Hancock was daar toen. We hebben dan samen gespeeld. Ik vertrok daarna naar Zweden en las in de krant dat Herbie was aangetrokken door Miles voor zijn nieuw kwintet. Herbie was er opnieuw bij met ook Kenny Werner, Ivan Lins, Eliane Elias, Joe Lovano, Oscar Castro-Neves en Scott Colley op het memorabele concert in Carnegie Hall in 2006." "Maar ook Jaco Pastorius was memorabel. Die was net vertrokken bij Weather Report en we waren beiden in Berlijn. De organisator vroeg aan Jaco met wie hij van de aanwezige muzikanten graag in duo wou optreden. Jaco antwoordde direct Give me Toots. En dan was ik papa Toots, ik kon wel zijn vader zijn. We speelden Three Views Of A Secret, Jaco als geweldige toetsenist. Op YouTube kun je dat zien."

Toots Thielemans met het Metropole Orkest bij het eerbetoon aan Rogier van Otterloo (10 maart 2011)

N Negentig 90
(29 april 2012)

"Ik kan nog altijd spelen. Ik heb vertrouwen in mijn kippenvel. Ik ben in contact met de jongere generatie en tracht te volgen, al gaat het almaar sneller. Maar ik ben zeker nog altijd bij het peleton. Jazz is the center of my gravity."

"Ik ben een oude Brusselseir, een baron uit de Marollen – ik ben niet beter daarom, ook niet slechter – maar het doet natuurlijk plezier."

O Optreden

"Een ritueel voor een optreden? Ja, ik oefen. Soms hebben we geen repetitie, dan doen we een soundcheck, line check en dan spelen. Al spelen we dikwijls dezelfde nummers, dan willen we ze toch altijd anders brengen. Nu en dan een beetje stress..."

"Toen we in The Blue Note stonden, kreeg ik een telegram uit Hollywood, of we even wilden passeren...maar moesten eerst nog naar Tokyo. Van daar zijn we om 5 uur 's namiddags vertrokken om in Los Angeles dezelfde dag om 11u 's morgens aan te komen... Reizen is niet gemakkelijk, maar ik ga niet nee zeggen. Ook nu opnieuw word ik in het najaar gevraagd in Japan."

Toots Thielemans en Philip Catherine

is een goede criticus en analyseert ernstig de muziek. Hoewel hij eerder modern is geïntereerd, is hij niet bekrompen in zijn visie."

Zelf vindt hij dat hij nu meer wil uitdrukken met minder noten. "My choice of notes – mijn woordenschat en spraakkunst zijn een beetje geëvolueerd."

P Pers

"Een belangrijk journalist die over jazz schrijft in de VS is Nate Chinen (New York Times en columnist JazzTimes-nvdr)," vindt Toots. "Die laat zich gematigd enthousiast uit over me. Hij

Q Queeste

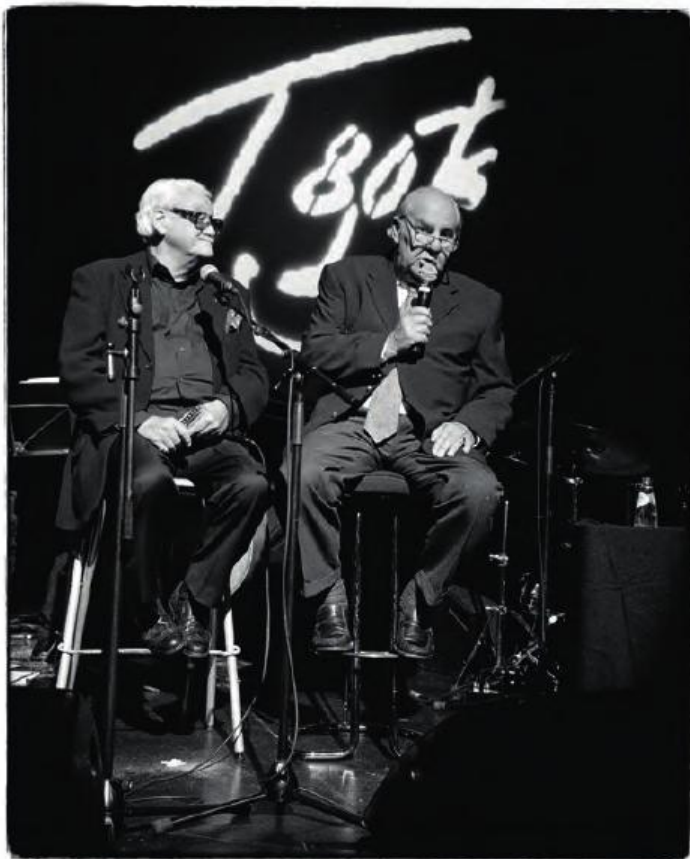
Toots blijft een zoeker, wil altijd opnieuw ontdekken, spelen met jong jazztalent, de uitdaging aangaan met ogenschijnlijk moeilijke combinaties, zoals bv. zijn opmerkelijk optreden met Flat Earth Society op Jazz Middelheim 2003.

R Raad

Jonge muzikanten willen graag met Toots spelen. Wat zou hij als goede raad meegeven aan jonge musici? Toots: "Dat is een goeie vraag. Find out what you like. Nu zijn het allemaal ►►

Toots Thielemans en Joe Lovano (tijdens repetitie voor Carnegie Hall 2006)

Willem Duys in gesprek met Toots over zijn filmmuziek

► fantastische muzikanten die van de conservatoria komen. België heeft altijd goeie muzikanten gekend, maar ik versta ze niet allemaal. *Free Desmyter* met *John Ruocco*, dat is knap."

"In mijn tijd bestond er nog geen school. Ik heb zelf leren spelen op de mondharmonica. Toen zeiden ze 'gooi dat weg, dat is toch maar speelgoed'..."

S Spijt

"Ik had misschien dichter bij de jazz moeten spelen. Met *Max Roach* bijvoorbeeld. En *Clifford Brown*. I have always tried to have pleasure with my music."

T Talenknobbel

Als rasechte Belg, zijn moeder was van Antwerpen en zijn vader van Brussel, en hijzelf geboren in de Marollen, spreekt Toots natuurlijk Frans, Brussels en Vlaams. Maar door zijn langdurig verblijf in Amerika spreekt hij nog het makkelijkst Engels/Amerikaans. En verder ook vlot Duits en vooral Zweeds door de legendarische optredens in dat land, dat hem een warm hart toedraagt. Zie verder onder Z.

U Uitverkocht

Zelf is Toots nog altijd verwonderd – "don't ask me why" – dat zijn concerten zo snel uitverkocht zijn. Met Toots90 wacht opnieuw een volle concertagenda, waar het publiek al voor warmloopt.

V Vocalisten

"Een mooie herinnering is *Makin' Whoopee* met *Peggy Lee* in Las Vegas. Ik was in smoking en ze noemde me Burgermeister. En natuurlijk *Shirley Horn*, met haar heb ik het album *For My Lady* opgenomen, wat een fantastische persoonlijkheid!"

W Wiskunde

"Ik was op mijn 18 niet slecht in wiskunde hier op de universiteit in Brussel. Maar al snel was ik geboeid door de eerste platen van *Louis Armstrong* die ik beluisterde op een 78-toeren fonograaf – ik heb er nog altijd een, maar niet diezelfde

– en toen speelde ik die na op gitaar en mondharmonica. Misschien dat mijn wiskundige knobbel wel hielp om bij wat ik speelde de akkoorden te leren."

X X-tra

Toots' optredens eindigen altijd met staande ovaties en dan volgt gegarandeerd één of meer bisnummers. Hij is live altijd een belevenis en geeft zich volledig. Een extra gevoel dat afstraalt op een tevreden publiek.

Y YouTube

Wie op *YouTube* even Toots Thielemans intikt, kan prachtige opnames bekijken. Zoals al aangehaald, is er een mooie opname met *Peggy Lee*. En natuurlijk Toots met *Jaco Pastorius*. En nog vele andere grote namen, o.a. *Wynton Marsalis* (Jazz Middelheim 2008). Zelfs een optreden met *Nick Cave* die *Hey Joe* zingt, begeleid door Toots, *Charlie Haden* en *David Sanborn*. Er is ook een interessant fragment van zijn optreden met *Kenny Werner* op het openluchtfestival in Detroit vorig jaar. Maar er is nog zoveel meer.

Z Zweden

"Zweden is het eerste land waar ik met *Benny Goodman* heb gespeeld. In 1950. Daar bestaat een plaat van. Daar staat *Stardust* op in de akkoorden die ik had bedacht en wat de interesse had gewekt bij *Goodman*. Dat was met het *Benny Goodman Sextet* waarin o.a. *Dick Hyman*, *Roy Eldridge* en *Zoot Sims*, en we kenden een geweldige succes in Stockholm."

"Mijn eerste opname in Zweden, *Nalen Boogie*, was in 1951 met *Sven Stilberg* op banjo en de blinde organist *Reinhold Svensson*. Hij was de Zweedse *George Shearing*."

"En nog in Stockholm trad ik op met *Chet Baker*, samen met *Åke Johansson* trio (verschijnen op label *Dragon*, 1998 - nvdr.)."

Bernard Lefèvre
Georges Tonla Briquet

Toots Thielemans in Carnegie Hall 2006 met v.l.n.r. Eliane Elias (p), Oscar Castro-Neves (g), Scott Colley (cb), Ari Hoenig (d), Kenny Werner en Ivan Lins (keyb)

Iedereen houdt van **Toots**, zeker **Quincy Jones**:

“Toots is even groot als Miles en Bird”

Wereldsterren als Quincy Jones, Paul Simon en Billy Joel, jazzgrootheden als Joe Lovano, Pat Metheny en Fred Hersch of Belgische toppers als Philip Catherine, Bert Joris en Frank Vaganée: ze hebben minstens één zaak gemeen: ze houden allemaal héél veel van Toots.

“Toots is een absolute reus. Vóór hem wist niemand dat je met een harmonica zo’n prachtige muziek kon maken. Ik zet hem naast grootheden als Charlie ‘Bird’ Parker, Miles Davis of Dizzy Gillespie. Toots past echt wel in dat rijtje.” Aan het woord is Quincy Jones, en dat maakt het statement des te krachtiger. Want Jones heeft in zijn unieke carrière met ontelbare grootheden gewerkt, uit de jazzwereld, maar ook uit de pop (Michael Jackson!), soul en hip-hop en filmmuziek. Het citaat van Jones heb ik zelf mogen noteren, in een lang telefoongesprek dat ik een tijdje geleden met hem voerde. Om de 90ste verjaardag van Toots Thielemans te vieren, had uitgeverij Borgerhoff & Lamberigts namelijk het plan voor een ‘tribute book’ opgevat. Jazzmozaïek-fotograaf Jos Knaepen koos zijn beste foto’s, collega René Steenhorst schreef een boeiende, leerrijke en pakkende biografische schets, en zelf mocht ik een hele reeks muzikanten interviewen die Toots goed kennen en/of lang met hem hebben samen gespeeld. Een opdracht die een jazzfreak als ikzelf (al 32 jaar besmet met het jazzvirus) als een geschenk uit de hemel heeft ervaren.

Eeuwige student

De naam van Toots klinkt als een klok. “Na de twee tennismeisjes is hij wellicht de beroemdste Belg ter wereld”, zegt Fred Hersch, en hij zal er niet ver naast zitten. Toots is bovenal overal ter wereld geliefd. De warmte waarmee de geïnterviewden over onze nationale jazzheld praten, is ontroerend. “Toots is een van de mooiste mensen die ik ooit heb ontmoet. Ik probeer zelfs een beetje te zijn zoals hij”, zegt Ivan Lins, de Braziliaanse pianist en zanger, in eigen land een superster maar bij ons nog altijd te weinig bekend.

Lins is net als Toots een vat vol emoties. “We hebben al vaak samen geweest, zeker bij opnames in de studio”, vertelt hij. Iets wat ook Eliane Elias, een andere Braziliaanse ster, ook heeft meegemaakt. Maar Lins is vooral

Toots 90 van Peter De Backer en René Steenhorst, met foto’s van Jos Knaepen – Borgerhoff & Lamberigts. 320 pagina’s, 49,95 euro. Zie ook: www.toots90.be

geraakt door de warme attenties van Toots. Op de verjaardag van zijn echtgenote belt Toots elk jaar naar huize Lins en zonder een woord te zeggen speelt hij over de telefoon een versie van *Velas*, een van Lins’ bekendste

stukken. Dat doet Toots regelmatig, zijn beste vrienden opbellen en iets voor hen spelen.

Niet alleen voor hun verjaardag (Maria Schneider krijgt zelfs op Valentijn zo’n telefoontje...) maar ook als Toots op zijn harmonica weer eens iets nieuws heeft gevonden dat hij dan enthousiast wil laten horen. Toots is een eeuwige student, ook nu nog. Met *Blue-ette* heeft hij dan wel zijn pensioenummer geschreven, maar zelf met pensioen gaan, nee, dat wil Toots niet. “Toots leeft, drinkt, eet en slaapt muziek”, zegt Billy Joel, nog zo’n superster die gek is op Toots. Joel stelt zich heel bescheiden op. “Ik was echt verveerd dat ik om zijn 80ste verjaardag te vieren in de New Yorkse club *Blue Note* mocht gaan meespelen”, vertelt de Amerikaanse zanger-pianist. “Want die jazzmuzikanten, dat is toch nog iets anders dan een rock’n roll guy zoals ik.” En dat komt dan uit de mond van een

man die 33 (!) top 40-hits scoorde in de VS.

Joel, die met Toots in 1983 de hit *Leave a Tender Moment Alone* had, is net vandaag nog altijd in de wolven over de samenwerking van toen. Net als Paul Simon. “Met Toots in onze band was het altijd plezant”, vertelt Simon. “Ik wist toen niet veel over jazz. Nu nog niet eigenlijk. Maar Toots is gemakkelijk om in je hart te sluiten.”

Uiteraard delen ook de jazztoppers die visie. Pianisten Kenny Werner, Fred Hersch en Michel Herr, die elk vele, zéér vele jaren met Toots hebben samengewerkt, weten dat als geen ander. Maar ook veel occasionele samenwerkingen blijven in het geheugen hangen. Pat Metheny is er trots op dat Toots’ solo op *Always and Forever* (een stuk op zijn album *Secret Story*) soms als diens allerbeste wordt omschreven. En jazzsterren als John Scofield en Joe Lovano dragen hem al evenzeer op handen. Zowel Metheny als Scofield is trouwens fan van Toots’ gitaarspel.

Die dertig interviews die ik heb mogen afnemen waren een boeiende reis door de carrière van ’s lands grootste jazzmuzikant ooit. Een oprecht eerbetoon ook. En als er één Belgische muzikant is die zo’n warme hommage verdient is het wel Toots Thielemans.

Peter De Backer

Toots Thielemans met manager Veerle Van de Poel en de twee schrijvers van het boek *Toots 90*: Peter De Backer (links) en René Steenhorst

Jazz in RATAPLAN

in DE ROMA

• DEEP RIVER QUARTET

MET VOORAF THE TRIPPLETTES

DO 22 MRT: 20U30 • € 20/18

• PHILIP CATHERINE PLAYS COLE PORTER

VR 23 MRT: 20U30 • € 16/14 • VW SPRING SESSIONS

• DeFILHARMONIE & JAZZKWARTET

olv MARTYN BRABBINS:

2140 - BLOOD ON THE FLOOR

ZO 1 APR: 20U • € 12/10

• LIZZ WRIGHT

DO 12 APR: 20U30 • € 22/20 • VW SPRING SESSIONS

• TOOTS 90

MA 30 APR + DI 1 MEI • UITVERKOCHT!

• GLENN MILLER ORCHESTRA

ZO 13 MEI: 15U • € 20/18

• JEF NEVE & LIEBRECHT VANBECKEVOORT: IF MOZART AND MONK WERE BROTHERS - PART II

DO 24 MEI: 20U30 • € 18/16 • VW SPRING SESSIONS

• JEF NEVE TRIO: SONS OF THE NEW WORLD

DO 14 JUN: 20U30 • € 18/16 • VW SPRING SESSIONS

• FREDERIK LEROUX & COLLAPSE

(DOUBLE BILL) ZA 24 MRT: 20U • € 12/10 • JAZZLAB SERIES

• CONSERVATORIUM ANTWERPEN: BREATHING olv Piet Verbist

DI 27 MRT: 20U • GRATIS • VERS GEBLAFT

• KRISTEN CORNWELL DUKE ELLINGTON'S SOUND OF LOVE

VR 6 APR: 20U • € 14/12 • CD-VOORSTELLING

• TRICYCLE

ZA 7 APR: 20U • € 12/10

• JACLYN GUILLOU

ZA 21 APR: 20U • € 12/10 •

VW SPRING SESSIONS

• CONSERVATORIUM

ANTWERPEN:
BREATHING
olv Kurt van Herck

DI 24 APR: 20U • GRATIS •

VERS GEBLAFT

• TOINE THYS ORGAN TRIO

VR 27 APR: 20U • € 12/10 •

JAZZLAB SERIES

• HIJAZ

ZA 12 MEI: 20U • € 12/10

• ACADEMIE BORGERHOUT: 10° JAZZCAFÉ

MA 14 MEI: 19U • GRATIS

• SOUTH OF THE BORDER

VR 18 MEI: 20U • € 12/10 • CD-VOORSTELLING

• CONSERVATORIUM ANTWERPEN: BREATHING olv Ben Sluys

DI 22 MEI: 20U • GRATIS • VERS GEBLAFT

• QUENTIN DUJARDIN & KALABAN COURA

ZA 26 MEI: 20U • € 14/12

• BADENHORST X6: BALONI

VR 1 JUN: 20U • € 12/10

GRATIS BOLLEKE

bij elk jazzconcert in De Roma!

Per gekocht ticket ontvangt u een bon die u op de avond van het jazzconcert kan inruilen voor een gratis Bolleke Koninck.

Redactie **jazzmozaïek** stelt voor:

Toots moments en Top-3

Zowel de Jazzmozaïek-redactiemedewerkers als de columnisten (zie verder in deze uitgave) dragen hun steentje bij in deze Toots90-special. Ze halen hun persoonlijke Toots-moment(en) op en doken in de platenkast om de drie beste Toots opnames op te vissen. En dat viel de ene al wat makkelijker mee dan de andere. Geniet mee van de unieke belevenissen in de wonderbaarlijke wereld van Toots. De afgebeelde hoesjes hebben niet alleen betrekking op de topkeuzes maar slaan ook op aangehaalde releases in de artikels elders in deze editie.

Brosella: Toots onder een sterrenhemel, a perfect match

Je liep er rond als muzikant na je eigen optreden of je kwam er de dag nadien nog wat rondneuzen en je genoot van de groene vrede rond het hoge podium, de kraampjes en de luttele ontmoetingen met collega's of je liet je strelen door enthousiaste bewonderaars, die jou aldaar aan het werk hadden gehoord. Je vroeg je af of er nog wel iets te beleven viel na zoveel vitamien-tjes van muziek en korte babbeltjes en je twijfelde over nog wat blijven of toch maar naar huis gaan. Maar Toots was aangekondigd in duo met Kenny Werner (*Brosella 2001-nvdr*), en dat zou wel goed worden, maar we hadden al zoveel gehoord: de echo's van de bebop en de free; die mooie vermengingen van jazz met folk en de wereldmuziek. Brosella had geluk: het was warm en droog, en de avond viel. Tegen de tijd dat Toots en Werner het podium beklommen baadde het festival in een geborgen donkerte, streelde de ene bloedmooie ballade na de andere ons muzikaal oor en leek het of de sterren er op af kwamen. A perfect match: een firmament van miljoenen sterren boven de klanken van *Dindi* en *Ne Me Quitte Pas*. Ik keek naar boven en de tranen druppelden zacht langs mijn wangen.

Chris Joris

Taxi!

Taxi Ride is niet alleen een intrigerend album van pianist Phil Markowitz uit 1997, waarop Toots Thielemans een mooie gastrol vervult, het is ook het thema van mijn ontroerendste Toots-moment. Ik viel er als Nederlandse tv-kijker onverwacht middenin, een jaar of twintig geleden. Het programma heette eenvoudig *Taxi*, en het bestond eruit dat Maarten Spanjer als chauffeur gesprekjes aanknoopte met zijn passagiers, die zonder dat ze het wisten door een camera werden bespied. Deze keer was de klant een heer op leeftijd, die laat op de avond in Amsterdam zichtbaar vermoeid op de achterbank hing, maar toch vriendelijk inging op de conversatie die de taxichauffeur begon. Maarten Spanjer bouwde het meesterlijk op: met beminlijke rust bracht hij het gesprek stapje voor stapje dicht bij de identiteit van zijn passagier – die geen idee had dat hij voor een tv-programma werd gefilmd.

"Ik hou zo van uw muziek, meneer Thielemans, kunt u niet een

klein stukje spelen?"

"Maar ik ben moe, ik ben niet de jongste meer en ik heb vanavond al opgetreden."

Uiteindelijk haalde Toots Thielemans – nog steeds onkundig van de camera – zijn mondharmonica tevoorschijn en speelde hij een liedje voor zijn taxichauffeur.

Het was beeldschoon, zowel muzikaal als theateraal, een zeldzaam moment van oprechte, gedeelde muziekliefde.

Bert Vuijsje

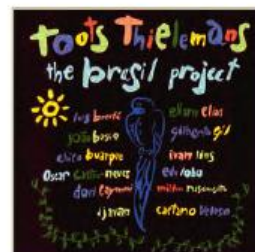
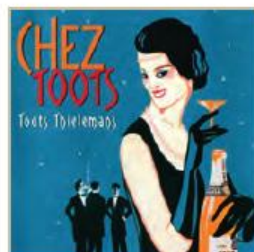
Als in een goede film...

Mijn meest dierbare Toots-herinnering dateert van een aantal jaren geleden, op jazz Middelheim. Was dat in 2003? Of in 2001? (*Jazz Middelheim 2001-nvdr*). In ieder geval nog voor ik de gewoonte had om te tekenen tijdens optredens. Hij speelde toen samen met Bill Carrothers, Nic Thys en Dré Pallemans. Toots is een melodische speler, en zijn begeleiders gaan daar meestal in mee. Kenny Werner, bijvoorbeeld, blinkt uit in het creëren van klanktapijten waarop Toots' sensuele melodieën zich lui kunnen uitstrekken.

Maar Carrothers is grilliger. Hij bevindt zich in een heel eigen harmonische wereld, donkerder dan die van Toots. Zijn begeleidingsakkoorden leken soms meer op plaagstoten. Het mooie is dat Toots de uitdaging aanging. Hij zocht naar zijn grenzen en riskeerde loopjes en harmonische sequenties die ik voor- of nadien nooit meer van hem heb gehoord. De spanning was te snijden, voor mij althans. Als in een goede film kon je wel vermoeden dat de protagonisten het zouden redden, maar had je geen idee hoe.

Wat het nog beklivender maakte is dat dat alles, zoals altijd, op Toots' gezicht te lezen stond. Elke verrassende noot, niet alleen van Carrothers, maar ook van hemzelf – Toots leek soms oprecht verbaasd over wat er uit zijn instrument kwam – werd beantwoord met een lach, een frons, een grom of een sprongetje. Die opwinding van Toots, de manier waarop de muziek door zijn lichaam lijkt te stromen, live kunnen meemaken is telkens opnieuw een genot en een voorrecht, maar dit concert in het bijzonder was een van mijn allerbeste jazzherinneringen.

Pieter Fannes

NEA Jazz Masters 2009 - staand v.l.n.r. Dana Gioia, George Benson, Toots Thielemans, Jimmy Cobb
zittend v.l.n.r. Snooky Young, Lee Konitz, Rudy Van Gelder

NEA Jazz Masters

Het moment dat me raakte was de uitreiking van de NEA Jazz Masters Award in het Lincoln Center NYC in oktober 2008. De Oscars van de jazz! Gelukkig kon ik er aanwezig zijn en prachtige foto's maken van een uniek en legendarisch moment.

Top-3

- 1 *Affinity* – as guest with Bill Evans (1979)
- 2 *East Coast West Coast* (1994)
- 3 *Live in The Netherlands* (trio w/ Joe Pass, Niels-Henning Ørsted Pedersen) – (1980)

Jos Knaepen

► Zweeds volkslied

In 2010 opent het Toots Thielemans Quartet het Oslo Jazz Festival in de prestigieuze Opera van Oslo, een architecturale parel die een ijsschots verbeeldt. De zaal zit afgeladen vol. Zoals steeds wordt Toots voorzichtig door zijn bandleiden naar zijn barkruk begeleid, om vervolgens twintig jaar jonger te worden wanneer hij z'n mondharmonica aan de lippen zet. De Scandinavische afstandelijkheid is bekend. En toch. De onuitroeibare pretlichtjes blijken zelfs voor de Noren onweerstaanbaar. Al snel smelt de Noorse gereserveerdheid als een ijsschots bij tropenzon. Het kippenvelmoment van de avond: Toots die een Zweeds volksliedje inzet dat hijzelf, zo kondigt hij het aan, erg mooi vindt (en het weze opgemerkt: uit het hoofd kent in het Zweeds!). Na enkele woorden gaat een zucht door de zaal en beginnen sommigen mee te zingen. En nog een ogenblik later laten enkele honderden Noren, jazzliefhebbers én notabelen, alle remmen los en zingen uit volle borst (en het weze opgemerkt: toonvast!) het Zweedse liedje mee met een zichtbaar ontroerde Toots. En toen moest het concert nog maar echt beginnen.

Wannes Gyselink

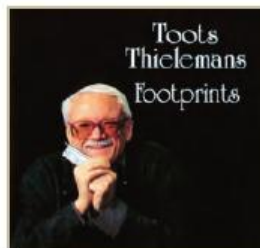
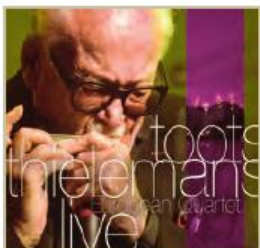
Keuvelen naast het zwembad

Het was een hete namiddag in augustus 2003. Toots Thielemans zou alweer op Jazz Middelheim spelen, en ik mocht 's lands grote jazztrots interviewen voor *Het Nieuwsblad*.

Daar in het mooie Ter Hulpen ging ik bij Toots op de koffie, voor een lang gesprek aan de rand van zijn zwembad. Over koning Albert, voor wie hij toen net had opgetreden. Over koningin Fabiola, die hem zo graag in het Brussels hoort praten. Over zijn sluimerend geloof, ook al was zijn vader een overtuigd socialist. Maar vooral over jazz. Over Charlie Parker en Miles Davis, die hem als een 'real Caucasian', had omschreven, een 'echte blanke'. Waarop Toots lachend had geantwoord: "No Miles, I'm not from Russia, I'm from Belgium!"

Toots straalde van geluk en levensvreugde, iets wat hij ook op zijn 90ste nog altijd doet. En hij gunt iedereen zijn plezier. Die namiddag heb ik zelfs op zijn mondharmonica mogen blazen (of toch doen alsof) voor een fotosessie, terwijl Toots zelf op zijn accordeon speelde. Jawel, dat legendarische exemplaar dat hij had gekregen toen hij drie jaar oud was, en waarmee hij in het café van zijn ouders zoveel indruk had gemaakt.

Meer nog dan alle concerten die ik van Toots zag, zal ik mij die

middag blijven herinneren. Omdat ik toen de Toots ontmoette zoals zoveel jazzmuzikanten hem hebben leren kennen: een genereuze, lieve man, met humor en een onuitputtelijke levensvreugde.

Top-3

1 Alles met Pastorius

Je bent jong en raakt besmet met het jazzvirus in een periode dat de jazzrock opgang maakt. Dan is Jaco Pastorius bijna vanzelf een idool met quasi goddelijke status. En als die dan uitgerekend met de grote jazzheld uit je eigen land gaat samenwerken, ben je twee keer gefascineerd. Alles wat Jaco en Toots samen hebben gedaan, is volgens mij van wereldklasse. *Word of Mouth* (met *Three Views Of A Secret* als onsterfelijk hoogtepunt), de bigband in Japan, de dvd-opnames die daarvan gemaakt zijn: het is smullen van begin tot eind. "Jaco is de strafste koffie die ik ooit heb gedronken", zegt Toots. Maar het is wel een héérlijke espresso!

2 Man Bites Harmonica (Riverside 1958)

Zo fris kan een opname uit 1958 dus nog klinken! Toots speelt hier zowel gitaar als harmonica en excelleert op beide instrumenten. Met Pepper Adams op baritonsax als extra attractie. Dit is Toots in een 'zuivere' jazzcontext op zijn best. Al had ik ook voor *Only Trust Your Heart* kunnen kiezen, een prima opname met onder anderen Fred Hersch.

3 Soundtracks

Ontelbare soundtracks heeft Toots volgespeeld. *Turks Fruit* en *Midnight Cowboy* zijn wellicht de bekendste. Maar ik kies voor *Walk Don't Run* (1966), de laatste film waarin Cary Grant speelde, omdat het een mooie illustratie is van Toots' samenwerking met Quincy Jones. Luister maar eens naar *Happy Feet*, een lichtvoetig deuntje dat je al na één luisterbeurt nooit meer loslaat.

Peter De Backer

Gouden hart

Ik ken niet veel muzikanten die zo edelmoedig zijn zoals Toots. Dat merk je als je naar zijn muziek luistert maar ook als je hem persoonlijk kent.

In juli 2011 voelde ik mij niet lekker en moest naar het ziekenhuis gaan om een paar onderzoeken te ondergaan. De dag nadien kreeg ik een seintje van Toots om te vragen of ik me beter voelde. Zo is Toots. Iemand met een gouden hart en die het hart op de goede plaats heeft.

Top-3

- 1 *Affinity* (Bill Evans w/Toots – 1979)
- 2 *Only Trust Your Heart* (Concord Jazz 1988)
- 3 *The Brasil Project Vol. 1 & 2* (1992 + 1993)

Patrick Bivort

Luc en Toots

Toots en wijlen Luc De Baets hadden een band die vele jaren teruggaat, nog voor Luc met Jazzmozaïek van start ging. Luc engageerde Toots voor vele optredens, o.a. in Porgy & Bess in Terneuzen, waar de hier afgebeelde foto van getuigt. Luc interviewde Toots in een van de eerste uitgaven van Jazzmozaïek (JM 2/2001) rond een reeks ervaringen van Belgische jazzmusici in Amerika.

In de marge van het artikel stond: "Op 29 april wordt hij 79 en de adrenaline stroomt nog even hard, wanneer het over muziek gaat!"

foto: © J. Binsma

Toots Thielemans met Luc De Baets in Porgy & Bess Jazzclub Terneuzen 1995

Bernard Lefèvre met dank aan Lucs partner Ginette De Wispelaere

Top-3

M'n drie voorkeuralbums, na lang wikken en wegen, zijn vandaag:

- 1 *Ne Me Quitte Pas* – met Fred Hersch, Marc Johnson, Joey Baron – 1986 (ik was erbij, mocht voor het eerst een concert aankondigen op het podium van het PSK...)
- 2 *The Soul Of Toots Thielemans* (heruitgebracht op Fresh Sound, met Ray Bryant)
- 3 *For My Lady* (met Shirley Horn) – (Emarcy/Polygram France 1991)

Marc Van den Hoof

Lees Marcs column gewijd aan Toots op pagina 21.

Top-3

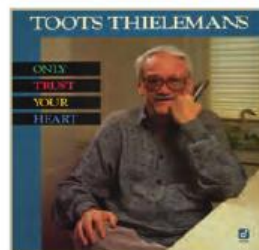
Hiervoor me liggen 16 cd's van Toots. Ik had ook nog een grote serie lp's van Toots. Ik herinner me dat ik de lp van *Turks Fruit* grijs gedraaid heb.

Van de cd's gaat mijn voorkeur uit naar:

- 1 *Footprints* (met het Mulgrew Miller Trio) – (Polygram 1989)
- 2 *For my Lady* (met Shirley Horn Trio) – (Emarcy/Polygram France 1991)
- 3 *Toots Thielemans & Kenny Werner*, de duo-plaat die bij Herman Van Hove werd opgenomen. (Universal 2001)

Jack van Poll

Lees ook de column van Jack opgedragen aan Toots pagina 19.

►► Vijf 'ontmoetingen' met Toots

- 1974:** De onnavolgbare klank van Toots Thielemans en zijn typische manier van interpreteren en improviseren in de muziek van de film *Turks Fruit*, en meer specifiek het nummer *Het Mistige Rooie Beest* van Rogier van Otterloo maakt diepe indruk. Deze plaat dan ook compleet grijs gedraaid.
- 1981:** Met het Mika Quartet aan het optreden in jazzclub de Bierdrome van Pol Lenders in Elsene. Toots komt na afloop van een concert het etablissement binnen, springt op het podium en jamt enkele nummers mee: een onvergetelijk moment.
- 1992:** Voor de VTM-show *20 jaar Gaston en Leo* schrijf ik een arrangement voor bigband van het nummer *Zware Jongens*, uit de gelijknamige film, een compositie van Toots. Een directe satellietverbinding met Japan waar Toots op dat moment op tournee is maakt het mogelijk dat hij het nummer toch live aftelt.
- 2003:** Als toenmalige coördinator van de jazzafdeling van het Conservatorium Brussel had ik keer op keer bij zijn manager, wijlen Dirk Godts, geprobeerd om Toots te strikken voor een

masterclass improvisatie wat uiteindelijk lukte in 2003.

2008: Tijdens de uitvaartplechtigheid van Albert Michiels, oprichter van Jazz Hoeilaart Intern'l Jazz Contest, speelde ik met het Belgian Swingjazz Orchestra o.l.v. Johan Vandendriessche enkele nummers. Toots Thielemans, als oude vriend van Albert, was ook aanwezig en speelde zeer aangrijpend solo zijn compositie *Bluesette*.

Leon Lhoëst

Thuis bij Toots

Er bestaat denk ik geen mooier moment als thuis bij Toots ontvangen worden. Het raakt me als hij zegt: "*Bernard*", en dan ontroerd verder gaat: "*dat is de voornaam van mijn papa*"... Als ik hem herinner aan zijn geboorteplek, Café Trapken Op pakt Toots me dadelijk op mijn vergissing, "*nee, nee, Trapken Af... in de Hoogstraat*". En heel gemoedelijk strekt hij zijn handen uit en reikt me de hand in een liefdevol gebaar, vol warme menselijke uitstraling.

Meer dan één harmonica binnen handbereik, neemt hij blindelings eentje, die hij al gauw weer teruglegt. "*Dat is mijn oude pullover die ik nog niet weggegooi*" grapt hij. Hij neemt een andere en speelt de begintune van *Ne Me Quitte Pas*. Eén en al emotie. Even later haalt hij *I Can't Get Started* aan... maar stopt snel, want zegt hij "*I don't have to impress you...*"

Top-3

- 1 European Quartet Live** (Challenge Jazz 2010)
Toots is live altijd een belevenis. Deze nauwkeurig geselecteerde live-opnames door Hein Van de Geyn en producer Chris Weeda over de periode 2006-2008 geven een uitstekend portfolio van Toots' all-timers met 'zijn' standards (*I Loves You Porgy, Summertime, The Days Of Wine And Roses, 'Round Midnight*), enkele soundtracks, het onvermijdelijke *Ne Me Quitte Pas* en zijn mooiste eigen composities *Bluesette* en *For My Lady*.
- 2 For My Lady** (with The Shirley Horn Trio) (Emarcy/Polygram France 1991)
Toots in een glansrol (harmonica, guitar, whistle) met Shirley Horn hier aan de piano en haar ritmetandem Charles Ables (el.b) en Steve Williams (d).
Tip: Shirley Horn *Beautiful Love* zingend in duo met als gastsolist Toots op zowel gitaar als harmonica op het album *You Won't Forget Me* (Verve 1991).
- 3 Toots Thielemans & Kenny Werner** (Universal 2001)
Een 'stille' live-opname in de privéclub van Herman Van Hove. Een intimistische set waarin de wereld van Sinatra, Legrand, Bill Evans en Disney afgewisseld wordt met knappe standards en middenin een subliem Kenny Werner stukje *Inspiration* en zelfs een Bach-moment. Om te eindigen met het ultieme kippenveldmoment: *What A Wonderful World*.

Gedreven

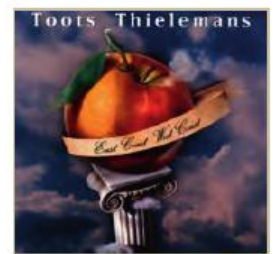
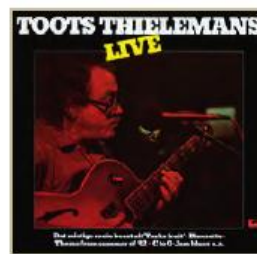
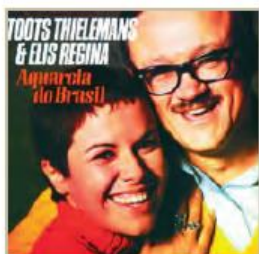
Jazz Middelheim 2003 met Flat Earth Society. Voor de gedrevenheid waarmee hij zich inwerkte in een wereld die de zijne niet is. Zo gedreven dat Peter Vermeersch op een bepaald moment Toots op de schouder moest kloppen om hem in te nemen. Te bekijken via het Jazz Middelheim archief van Klara. **Brosella 2001.** Voor het enthousiasme waarmee hij onze Steiff-beer 'Toots Thielemans Limited Edition' tekende na een alweer schitterend concert annex cd-voorstelling aan de voet van een ander Brussels icoon, het Atomium.

Top-3

- 1 Man Bites Harmonica'** (Riverside, 1958)
Toots op gitaar en vooral ook op harmonica (een van de eerste opnamen waarop hij uitgebreid soleert op dit instrument). Dit in gezelschap van legendarische muzikanten als Pepper Adams, Kenny Drew, Wilbur Ware en Art Taylor. Met twee composities van Toots (*Soul Station* en *Fundamental Frequency*).
- 2 European Quartet Live** (Challenge Records, 2010)
Live opnamen uit de periode 2006-2008 waarop Toots bewees dat hij op zijn vijftachtigste en ook nadien nog steeds heel alert en boeiend kon musiceren.
- 3 Shearing On Stage!** (Live jazzconcert by the George Shearing Quintet) - (Capitol, 1959)
Voor de betekenis van George Shearing in de carrière van Toots en natuurlijk voor de legendarische hoefoto waarop Toots prijkt met zijn Rickenbacker. John Lennon wilde meteen eenzelfde gitaar kopen.

Georges Tonla Briquet

Bernard Lefèvre

*Jack's Groove***Touched by Toots...****Jack van Poll**

Alle muzikanten onder ons die met Toots hebben mogen spelen, hebben daar wel mooie herinneringen aan over gehouden. Ik haal hier maar een klein verhaal aan, wat zo typerend is voor de 'mens' Toots.

Jaren geleden toen er alleen nog maar lp's op de markt verschenen, had ik een gig met Toots in Kortrijk (met Bo Stief op bas en Bruno Castellucci op drums).

Toots had me gevraagd of ik hem onderweg in Zaventem op wilde halen, want hij kwam 's namiddags rechtstreeks aan vanuit New York.

Zonder enig teken van jetlag, zat hij naast me en reden we richting Kortrijk. Onderweg vroeg hij me of de plaat die hij opgenomen had met Rob Franken trio en het Metropole Orkest al uit was. Hij had de opname met het trio wel op cassette, maar de strijkers en blazers waren er pas later in de studio op gezet.

Ik vertelde hem dat het een hele mooie plaat was geworden.

Ik realiseerde me plots dat ik de pas verschenen plaat op cassette had staan en jawel, die lag tussen m'n andere rotzooi ergens op m'n dashboard.

Dus luisterden we bij de ondergaande zon naar de prachtige muziek, die door Rogier van Otterloo was gearrangeerd.

We zaten daar heel stil naast elkaar en toen ik even naar hem keek, zat hij daar ingetogen te luisteren. Toen de plaat ten einde liep, had hij nog steeds z'n ogen dicht. Eerst dacht ik dat hij in slaap was

gefallen, tot ik zag dat er een traan over z'n wang rolde.

Ik schrok, want ik dacht dat hij misschien niet in orde was. Toen ik hem bezorgd aansprak, draaide hij zich naar mij en zei, "och manneke, het was toch zo schoon..."

Dat vond ik een ultiem moment; zonder enige zweem van zelfgenoegzaamheid liet

Toots daar zien hoe dat muziek je tot in het diepste kan ontroeren. Dat moment is me altijd bijgebleven.

Er is in de jazzgeschiedenis van 'de lage landen' geen enkele jazzmuzikant aan te wijzen van het formaat van Toots en het is een groot voorrecht voor al die muzikanten die ooit met hem hebben mogen optreden, inclusief... ikzelf, Jack van Poll.

Toots Thielemans en Jack van Poll in Koetshuis, Roosendaal 1962.

2/06
2012

**atten
hoven**

ANGEL JAZZ 3

14u free podium en optredens van verschillende aankomende bands

17u **SOFIE LA DIGUE**

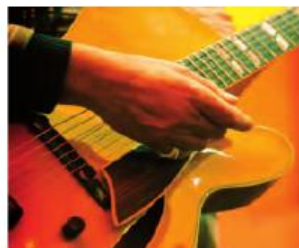
19u **BERT JORIS**

21u **TUTU PUOANE**

www.kerkattenhoven.be

Tickets
22 euro
20 euro vvk
vanaf 17u00

SABAM WENST ALLE JAZZMUZIKANTEN VEEL SUCCES !

COMPOSITIEWEDSTRIJD JAZZ HOEILAART

SABAM ORGANISEERT, IN SAMENWERKING MET JAZZ HOEILAART 2012, EEN WEDSTRIJD DIE EEN NIEUW JAZZTHEMA BEKROONT. DE WINNAAR KRIJGT EEN PRIJS VAN 2.000 €. DAARENBOVEN WORDT DE BEKROONDE COMPOSITIE OP 27, 28 EN 29 SEPTEMBER LIVE VERTOLKT DOOR DE FINALISTEN VAN JAZZ HOEILAART 2012.

Wedstrijdreglement:

- Eén thema per kandidaat.
- Het thema moet worden ingediend in de vorm van een partituur van maximaal drie pagina's, vergezeld van een opname op cd of USB-stick (MP3-formaat).
- De inzending van de compositie moet anoniem gebeuren. Stuur ons uw partituur en cd of USB-stick in een grote omslag, waarop u enkel de titel van de compositie vermeldt. Voeg hier eveneens een kleine gesloten omslag aan toe met daarin een briefje met de titel van uw compositie, uw naam, voornaam, adres, geboortedatum, telefoonnummer en e-mailadres. Vermeld op de kleine omslag opnieuw de titel van uw compositie alsook 'Compositiewedstrijd Jazz Hoeilaart 2012'.

- De winnaar van de wedstrijd zal uitgenodigd worden om de volgende 2 jaar in de jury te zetelen.
- De juryleden mogen zelf niet deelnemen aan de wedstrijd.
- De uiterste datum voor het indienen van uw composities is 29/06/2012.

Stuur uw inzendingen naar:

SABAM - Compositiewedstrijd Jazz Hoeilaart - Aarlenstraat 75/77 – 1040 Brussel.

Inlichtingen:

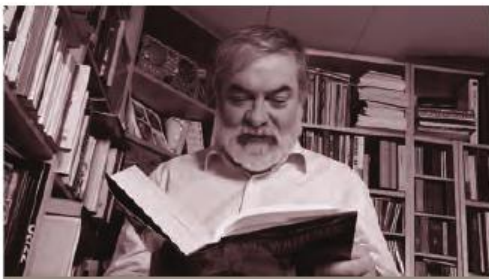
valerie.spilliaert@sabam.be
Tel : 02/286.82.37

Album Souvenir

HumoTOOTS

Marc Van den Hoof

Het oudste materiële bewijsstuk van m'n belangstelling voor Toots zit al vele jaren veilig opgeborgen in een exemplaar van de *Algemene Muziekler* van Hans Renner, uit het Duitse origineel, *Grundlagen der Musik*, vertaald door Hans Wagemans, en in 1960 uitgegeven als Prismapocket. Wij gebruikten dit boekje in wat toen de vierde Latijnse was, nu het derde middelbaar, het laatste jaar dat er nog muziekonderricht op de lessenrooster stond. Wat mij betreft moet dat het schooljaar 1960-1961 geweest zijn. Het document dat naar Toots verwijst is een fotootje dat zorgvuldig uit de toenmalige *Humoradio* is geknipt: Toots, nog geen veertig jaar oud, gitaar spelend en – daar wijzen z'n getuiste lippen op – mee 'schuifelend' met wat hij op z'n gitaar aan het spelen is. Op de ommezijde staat nog een stukje vervolg, naar schatting zo'n honderdvijftig woorden, van het interview met Toots Thielemans waarvan het begin blijkbaar op 'BLZ. TV 1' stond. Wie kan in die tijd in de *Humoradio* over jazzmuziek hebben bericht? Juul Anthonissen? Jan Geysen? Of wie weet Willy Courteaux? Ik heb overigens de indruk dat het om een vertaling gaat. Het fragment begint met wat het antwoord moet geweest zijn op de vraag welk instrument hij eigenlijk verkiest, de gitaar of de mondharmonika? Toots: "Moeilijk te bepalen. De mondharmonika heeft meer 'feeling', meer gevoel als hoorn instrument en het is ook spektakulair. Maar beiden zijn toch zo verschillend dat ik geen bepaalde voorliefde heb, ik bespeel ze allebei even graag." Uit het Engels? Daar lijkt die 'hoorn' op te wijzen, een vertaalfout die je wel vaker ziet als het in de Engelse tekst over de een of andere z'n 'horn' gaat. Dat het gesprekje met onze held inderdaad heeft plaats gehad in de VS, wordt overduidelijk in het volgende alineaatje: "We worden plotseling overrompeld door enkele typisch Amerikaanse jonge dames, die de 'teenager'-leeftijd juist achter zich gelaten hebben, maar toch bezeten zijn door de jacht op handtekeningen." En meteen herinner ik me uit het interview een passage die niet bewaard gebleven is op de achterkant van de foto, maar waarin beschreven werd hoe Toots het publiek aan het lachen brengt met een imitatie van het heupwerk van Elvis Presley. Daar kon je, als jazzliefhebber tussen al die brave sukkelars met hun schlagers, en rock'n roll, en 'yéh yéh'-muziek, alleen maar om gniffelen – "Zie je wel!" – want jij wist wel beter, vond je, en Toots Thielemans, Belg in Amerika, was je bondgenoot. In een volgende alinea vergelijkt de jazzchroniqueur de 'jonge dames' met een zwerm bijen die neerdaalt op 'Toots' (sic, tussen aanhalingstekens), 'die

heel wat populariteit bij hen geniet'. En dan verschijnt 'een zwaar gebouwd man' ten tonele, 'een half leeg gedronken glas in de hand'. Hij vertegenwoordigt, zo blijkt, 'een groot advertentie-agentschap, afdeling 'Televisie' (sic, met hoofdletter)'. En van hem verneemt de verslaggever 'dat er voor Jean 'Toots' Thielemans grote mogelijkheden klaar liggen'. Hoe dikwijls moet ik naar die kleine foto hebben gekeken en de honderdvijftig woorden op de ommezijde ervan hebben herlezen! Ik merk dat het knipsel tussen de bladzijden 128 en 129 zit: op die twee pagina's gaat het over de opera, maar onderaan

pagnia 129 staan al de eerste vier lijnen van de drie pagina's lange paragraaf die Hans Renner in z'n *Algemene Muziekler* ruimdenkend aan de jazz wijdt. Met Toots erbij als gids kon ik die pagina's te allen tijde moeiteloos terugvinden. De jazzparagraaf eindigt met de bedenking dat de jazz om diverse redenen terecht 'nieuwe muziek' kan worden genoemd, en in een voetnoot daarbij staat: 'Wie zich diepgaander vertrouwd wil maken met de jazz, zij verwezen naar: J. E. BERENDT, *Jazz*. Het Spectrum, Utrecht Prismareeks nr. 186.' Daarmee waren we al geruime tijd volop bezig, dank u.

Toots Thielemans nog even fluitend en met gitaar tijdens de repetities in Carnegie Hall 2006

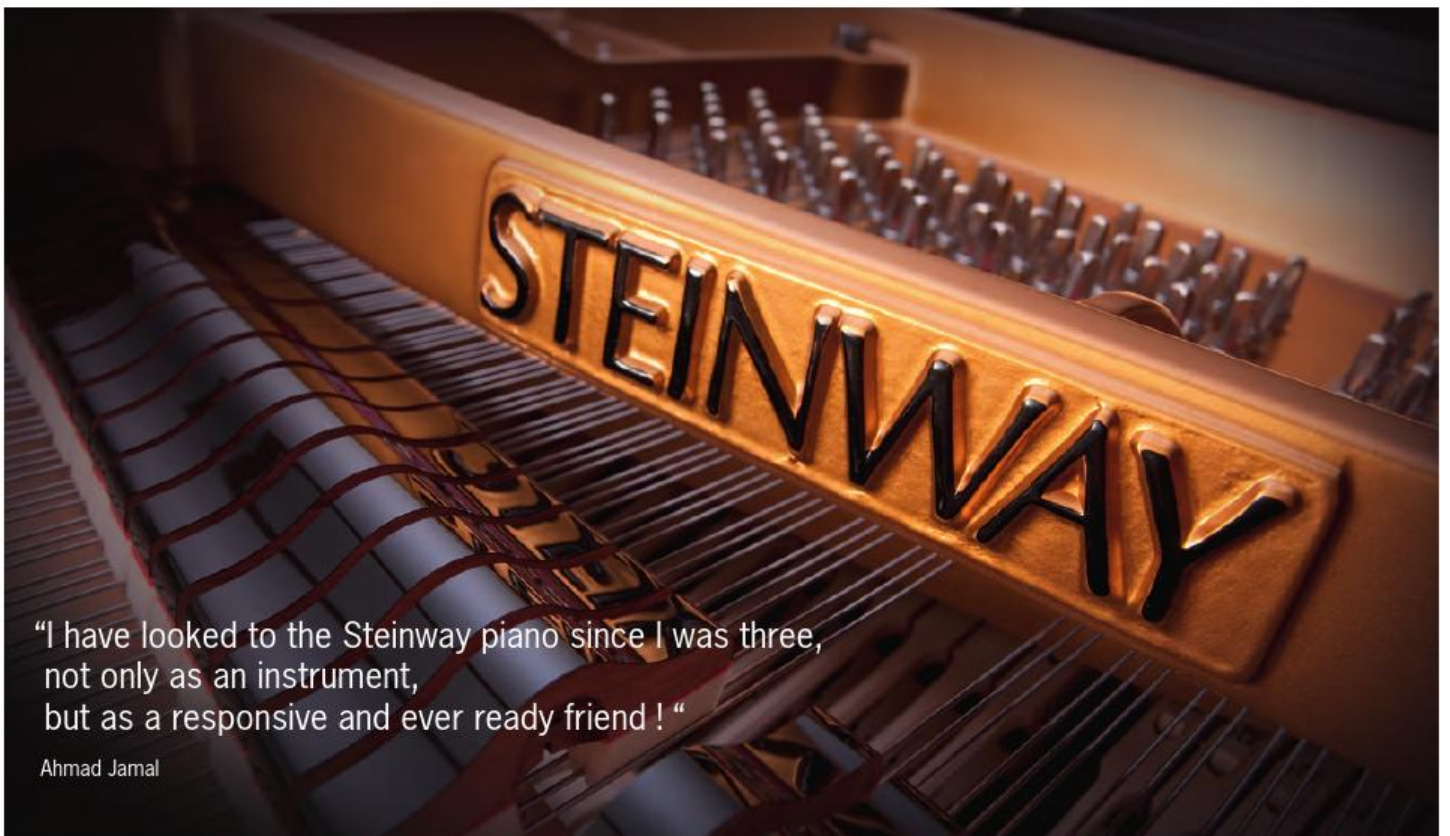

**The fastest way
to your Steinway!**

The Steinway Promise:
Invest today in your Essex or Boston piano,
and receive the **full price you paid** for it
when upgrading to a Steinway piano
within the next 10 years.
More info and conditions on our website.

Exclusive Distributor Belgium
Brussels - Antwerpen - Gent - Ruislede
www.steinway.be
www.maene.be

"I have looked to the Steinway piano since I was three,
not only as an instrument,
but as a responsive and ever ready friend ! "

Ahmad Jamal

Jens Bouttery wint met The Dubtapes

Sinds 2008 organiseert de jazzafdeling van het Koninklijk Conservatorium van Brussel i.s.m. de stichting KCB de Toots Thielemans Award. Ze hebben daar alleszins een brede kijk op jazz want na accordeonisten Thibault Dille en Anne Niepold en drummers Lander Gyselinck & Stijn Cools vorig jaar is de winnaar van 2011 een groep die musiceert op het snijpunt van spoken word, elektronica en improvisatie. Maak kennis met The Dubtapes.

Hun officiële groepsnaam luidt **Jens Maurits Orchestra** terwijl **The Dubtapes** het afstudeerproject is van de centrale persoon van het ensemble, drummer **Jens Bouttery**. Zoals dat meestal gebeurt met eindwerken kwam The

Dubtapes er na een samenloop van omstandigheden. Bepalend was de ontmoeting van Bouttery met filmmaker **Daan Millius**. "Nadat ik Daan hielp met zijn eindexamen aan het RITS (filmschool in Brussel, red.) bood hij mij zijn wederdiensten aan voor mijn eindwerk," vertelt Jens. "Ik wilde meer dan een zuiver muzikaal programma voorstellen. In het verleden had ik al een drumsolo geschreven op woorden van Zappa. Deze keer zag ik het groter en wilde ik hetzelfde idee uitwerken voor een hele band, aangevuld met beeldmateriaal. Zo kwam ik er bij om mensen met wie ik een emotionele band had, te interviewen en de grote levensvragen te stellen waarmee ik zelf op dat moment bezig

was. Die gesprekken waren heel intens en diepgaand. Daan nam de montage voor zijn rekening terwijl ik vervolgens een soundtrack componeerde zodat we een totaalspektakel kregen. Het musiceren op een stem is uiteindelijk een gimmick die je slechts een paar minuten kan volhouden. Daarom wilden we dat effect overstijgen door de inhoudelijke laag. We maakten het onszelf niet makkelijk door te kiezen

Jazzlab want volgend seizoen bieden ze ons een tournee aan." Live wordt het in elk geval een sterk afwisselende vertoning. "We gebruiken altijd dezelfde beelden maar in de partituur zit genoeg vrijheid zodat we het geheel telkens naar een ander niveau kunnen tillen. De uitdaging is om bij elk concert creatief te blijven met het bestaande materiaal."

We kunnen ons inbeelden dat sommigen zich zullen afvragen of dit alles nog onder de noemer jazz valt. Bouttery heeft zijn antwoord klaar. "Volgens mij wel, vooral door de vrijheid en hoe we daar mee omgaan. Ik denk daarbij aan rauwe jazz à la Coltrane en Sun Ra plus de hele freebeweging. We zijn met zes artiesten en willen voluit gaan waarbij elke plek heeft. Ik ben geen purist en vind het ook fijn om buiten de jazz te kijken. Theater, dans, musea, installaties, schilderijen zijn allemaal super inspirerend voor mij."

Jens Bouttery:

"Ik ben geen purist en vind het ook fijn om buiten de jazz te kijken"

voor een droog kader zonder allerlei montage-effecten. Geen evidente opdracht maar we zijn tevreden met het eindresultaat. De jury van de Toots Thielemans Award zag er blijkbaar toch ook wat in, net als de mensen van

Bouttery is dan ook een polyvalent muzikant die op vele vlakken actief is. Zo maakt hij deel uit van o.a. het **Winchovski Trio**, verving hij **Teun Verbruggen** al enkele keren bij het **Jef Neve Trio**, componeerde hij de muziek voor een aantal kortfilms, zorgde hij recent mee voor het muzikale luik van de theateropvoering *Caligula* in een regie van Mokhallad Rasem en toerde hij eind februari in Amerika met het Nederlandse gezelschap Wunderbaum voor de opvoering van *Detroit Dealers*. Deze voorstelling is binnenkort tevens te zien in Rotterdam, Amsterdam, Gent en Antwerpen.

Een van zijn grote voorbeelden als drummer is **Stéphane Galland**. "Toen ik **Aka Moon** voor de eerste keer live aan het werk zag, ging er voor mij een hele wereld open. Ik ben speciaal naar Brussel getrokken om les te krijgen van Galland. Ik twijfelde eigenlijk tussen hem en **Dré Pallemarts** maar de stad heeft de keuze bepaald. Met alle respect maar ik dacht toch dat Leuven minder te bieden zou hebben dan Brussel. Je zit er ook beter voor connecties en bovendien hou ik van de chaos in Brussel."

Georges Tonia Briquet

Jens Bouttery

JAZZ **TE LUIK**

EEN GEBEURTENIS

LA PREMIÈRE
Soyez curieux

IN SAMENWERKING MET
LES ARDENTES

11 EN 12 MAI 2012

ROBERTA GAMBARINI • ROY HARGROVE **QUINTET**

ANTONIO SANCHEZ **QUARTET** • PHILIP CATHERINE **QUARTET**

DON BYRON **NEW GOSPEL QUINTET** • AKA MOON

ANTHONY JOSEPH & THE SPASM BAND

DA ROMEO & THE CRAZY
MOONDOG BAND
FEAT ERIC LEGNINI

3 COHENS **SEXTET**
FEAT ANAT, YUVAL,
AVISHAI COHEN

AMBROSE
AKINMUSIRE
QUINTET

ENZ.

CONGRESGEBOUW LUIK
22STE INTERNATIONAAL FESTIVAL

TODEGANGSPRIJS TEL: 070-25 20 20 **FNAC 09000 00 600** 2 DAGEN-PASS: 45 EUR+KOSTEN/PER DAG: 25 EUR+KOSTEN
TER PLAATSE 2 DAGEN-PASS: 55 EUR/PER DAG: 35 EUR **INFOS TEL: 04 221 10 11 WWW.JAZZALIEGE.BE**

JAZZ A LIEGE VZW ORGANISATEUR / VERANWOORDING: JIM PETERMÉH

DESIGN WWW.FREEFORM.BE

André Klenes wint eerste Roger Vanhaverbeke Bass Trophy

Vorig jaar besliste het Sheraton Brussels Airport Hotel als hulde aan de bekende Belgische contrabassist, die in maart 2011 overleed, om de Roger Vanhaverbeke Bass Trophy te organiseren. Vele talentvolle contrabassisten en elektrische bassisten namen deel aan de wedstrijd. Na beraadslaging werd André Klenes door de jury unaniem tot winnaar uitgeroepen.

"André Klenes profileert zich als een bassist die zijn instrument op doordachte en inventieve manier gebruikt. Hij weet zich perfect te positioneren in de context van de groep maar laat zich ook duidelijk gelden tijdens de solopassages. Zijn spel is klaar en afgelijnd en getekend door een gevarieerd en soms zelfs onverwacht kleurenpalet." klonk de motivatie van de jury, met als voorzitter Georges Tonla Briquet (Brussel Deze Week, Jazzmozaïek) en als juryleden Daniel Léon (Label Igloo Records), Henri Vandenberghe (Brosella Folk&Blues), Jules Imbrechts (Label Travers Emotion), Bernard Lefèvre (Jazzmozaïek) en

Paul Huygens (Music Village). De winnaar kreeg een cheque van 1500 €, geschonken door het Sheraton Brussels Airport Hotel, een optreden in kwintet in de Jazz Club Etoile (de voormalige Lionel Hampton Jazz Club) in het Parijse hotel Le Méridien-Etoile bovenop het optreden bij de prijsverhandiging in het Sheraton Brussels Airport Hotel. In het volgend interview geeft André Klenes inzicht in zijn muzikale ambities.

Welke was je motivatie om deel te nemen aan de Roger Vanhaverbeke Bass Trophy?

Het was enerzijds een mooie kans om eer te betonen aan Roger Vanhaverbeke. Anderzijds wilde ik graag ingaan op het aanbod van het Sheraton Brussels Airport Hotel dat op zoek was naar nieuwe en originele jazzprojecten met een modern karakter.

Je muzikale interesse reikt verder dan jazz. Welke zijn de essentiële elementen van jouw muziek?

In eerste instantie voel ik me aangetrokken door de ritmen

en harmonieën uit de jazz. Daarnaast ben ik ook fel geïnteresseerd in wereldmuziek en meer bepaald in tango. Maar bovenal val ik graag terug op mijn klassieke opleiding.

Waarom koos je voor contrabas als instrument?

Lage tonen hebben me altijd aangesproken. Dit register is voor mij fundamenteel en organisch. De contrabas vertegenwoordigt dit aspect perfect doordat het zo een fysiek en zelfs atletisch instrument is.

Wie zijn je voorbeelden? Waar haal je inspiratie? Had een welbepaalde ontmoeting een impact?

Ik heb veel respect en bewondering voor contrabassisten die een eigen stijl creëren. **Charles Mingus** was een van mijn eerste ontdekkingen op dat gebied. Daarna volgden er nog vele anderen: **Charlie Haden, Christian McBride, Miroslav Vitouš, Avishai Cohen, Renaud Garcia-Fons** en nog anderen elk met een eigen muzikale persoonlijkheid.

Uw cd rond Rimbaud toonde dat je interesse hebt voor poëzie. Zou je nog graag iets doen in die richting?

Poëzie, evenzeer als literatuur en plastische kunsten vormen voor mij een continue inspiratiebron. Al mijn composities verwijzen ernaar. Ik interesseer mij voor heel uiteenlopende dingen omdat ik vind dat de verschillende kunstvormen elkaar aanvullen.

Vormt je meest recente project Moonly Delights de basis voor je toekomstige projecten? Ga je met dezelfde muzikanten werken of niet?

Het is belangrijk omringd te zijn door muzikanten die mee willen evolueren in een project. Daarom werk ik liefst met artiesten die openstaan voor nieuwe ontdekkingen. Ik heb het geluk

dat ik tot nu toe kon rekenen op solisten van een zeer hoog niveau. Onder hen **Sébastien Walnier, Jacques Piroton** en **Etienne Plumer**. Sinds kort kan ik tevens **Fabrice Alleman** aan mijn lijstje toevoegen.

Zal zang ook deel uitmaken van je projecten?

Ik hou van de stem in het algemeen. Daarom begeleidde ik reeds vaak zangers en zangeressen. De vocale klankkleur fascineert mij. Net daarom zou ik graag een stem verwerken in mijn volgend programma. De nodige stappen in die richting zijn trouwens al gezet.

Komt er een nieuwe opname? Wil je al een tipje van de sluier oplichten?

De volgende opname zal in het verlengde liggen van de vorige. Ik denk nog na over de orkestratie. Soms moet je goede ideeën even aan de kant zetten om uiteindelijk tot de essentie te kunnen doordringen.

Welke zijn hierbij de grootste uitdagingen/problemen?

Een goed beheer van mijn tijd. Ik heb er nood aan om iets te laten bezinken en afstand te nemen van mijn werk. Om te creëren moet ik even kunnen doordromen over iets maar het is natuurlijk belangrijk om op tijd en stond over te gaan tot actie.

Hoe wil je je in het buitenland profileren?

Ik heb hiervoor niet echt een strategie. Maar ik sta er natuurlijk altijd voor open om in te gaan op aanbiedingen uit het buitenland. Ik krijg ook hoe langer hoe meer uitnodigingen en begeleid bijvoorbeeld regelmatig een tango nuevo ensemble in Duitsland.

Bernard Lefèvre

(vertaling interview: Leentje Arnouts)

André Klenes kreeg zijn prijs overhandigd uit handen van Nancy Vanhaverbeke, dochter van Roger, en Toots Thielemans (v.l.n.r. Georges Tonla Briquet, Nancy Vanhaverbeke, Toots Thielemans, André Klenes en Ingrid Roekens, Hotel Manager van het Sheraton Brussels Airport hotel).

3D sound visualisation
"Juju" by Wayne Shorter

PRESENTS

FESTIVAL

GENT JAZZ

gentjazz.com

5-14

JULI 2012

BIJLOKE

TICKETS

WWW.GENTJAZZ.COM

#GJF12

PACO DE LUCIA

ANTONY AND

THE JOHNSONS AND

METROPOLE ORCHESTRA

WAYNE SHORTER QUARTET

MELODY GARDOT

JIM HALL – SCOTT COLLEY DUO

RODRIGO Y GABRIELA AND C.U.B.A.

BRAD MEHLDAU TRIO

DAVE DOUGLAS & JOE LOVANO

QUINTET: SOUND PRINTS FEAT.

JAMES GENUS, LAWRENCE FIELDS

& JOEY BARRON

JACOB'S CREEK
True Character

SANDTON
GRAND HOTEL REYLOF

Energy partner
Eneco

FLUXYS

gent

GENT JAZZ FESTIVAL 5 – 14 JULI 2012

Gent Jazz Festival, het grootste jazzfestival van België, brengt zowel veelbelovende talenten als internationale sterren naar de gezellige binnentuinen van de Bijlokesite. Tijdens het eerste festivalluik staan mainstream en avant-garde jazz centraal. Het tweede luik van Gent Jazz Festival focust op fusion, singer-songwriters en andere schitterende live performers. Dankzij de uitstekende klank, het verzorgde kader en fijn publiek biedt Gent Jazz Festival een unieke muzikale ervaring.

Op het programma staan dit jaar onder meer:

Paco de Lucia

Antony and the Johnsons
and Metropole Orchestra

Wayne Shorter Quartet

Melody Gardot

Jim Hall – Scott Colley Duo

Rodrigo y Gabriela and C.U.B.A.

Brad Mehldau Trio

Dave Douglas & Joe Lovano Quintet: Sound Prints
feat. James Genus, Lawrence Fields & Joey Barron

The Bad Plus feat. Joshua Redman

Robin Verheyen New York Quartet

Miguel Zenón Quartet

Gretchen Parlato

Fabrice Alleman New QuarTeT – “Obviously”

Ninety Miles

Igor Gehenot Trio

Ifa y Xango

Liesa Van der Aa

Volg het festival en alle nieuwtjes op www.gentjazz.com,
[facebook.com/gentjazz](https://www.facebook.com/gentjazz), #GJF12

TICKETS

Voorverkoop: www.gentjazz.com Telefonisch via Fnac: 0900 00 600 (€ 0,45/min) vanuit het buitenland: +32 (0)2 706 06 00	
Voorverkoop Special Night – 5 juli	€ 42,00
Voorverkoop 6, 7 of 8 juli	€ 37,00
Voorverkoop Special Night – 11 juli	€ 47,00
Voorverkoop 12, 13 of 14 juli	€ 37,00
Driedagenpas*	€ 92,00
Festivalpas	€ 240,00
Kassa	Prijs VVOK + € 8

* Niet geldig op Special Nights: 5 juli en 11 juli.
Alle voorverkooprijzen zijn exclusief reserveringskosten (+ € 2,5 per ticket).
Kinderen tot 2 jaar gratis, 3 tot 12 jaar: € 5,00 (alleen aan kassa).
Begeleiders van andersvaliden die begeleiding nodig hebben: gratis toegang (alleen aan de kassa, meer info via info@gentjazz.com).

© Henry Leubwyler

HOTELARRANGEMENTEN

Gent Jazz Hotelarrangement in
Sandton Grand Hotel Reylof

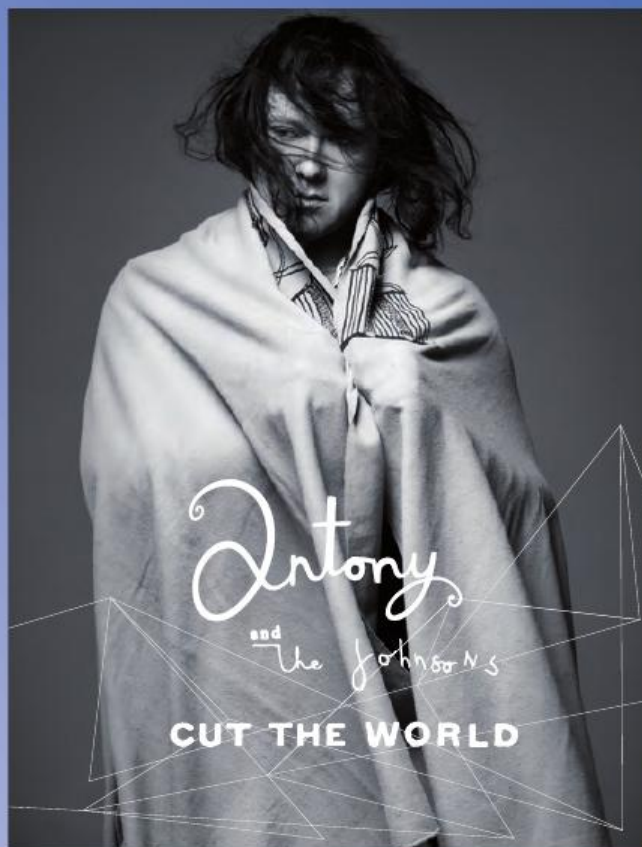
Sandton Grand Hotel Reylof Gent is het partnerhotel van Gent Jazz Festival gelegen aan de rand van het historisch centrum. Boek nu uw arrangement voor Gent Jazz Festival in dit viersterrenhotel en geniet met volle teugen van de stad, het festival en dit schitterende hotel.

Alle arrangementen zijn inclusief 1 festivalticket per persoon en ontbijt. City taks van € 2,50 pppn niet inbegrepen.

Voor arrangementen met tickets voor 5 juli en 11 juli wordt een toeslag van respectievelijk € 5 en € 10 per ticket gerekend.

U kan reserveren via:
Tel: +32 (0)9 235 40 70
gent@sandton.eu

	1 nacht	Charme	Deluxe
Eenpersoons		€ 160	€ 180
Tweepersoons		€ 205	€ 225
	2 nacht	Charme	Charme
Eenpersoons		€ 250	€ 290
Tweepersoons		€ 320	€ 370

© Mark Seliger

C-Mine Jazz Genk Festival

Het C-Mine Jazz Genk Festival onderging een hele facelift: nieuwe datum (voorjaar i.p.v. najaar), nieuwe artistieke leiding (Michel Bisceglia) en een nieuwe profilering (verbreding). Redenen genoeg voor een tweedaagse uitstap naar de Euregio op 13 en 14 april.

Na de laatste editie in 2010 vonden ze het bij C-Mine Jazz Genk tijd voor een grondige evaluatie want de formule sloeg duidelijk niet meer aan bij het publiek, ondanks de geboden kwaliteit. Toen programmaverantwoordelijke Karin Laenen te kennen gaf dat ze er mee stopte, vertrok ze niet zonder eerst de naam van Michel Bisceglia te sug-

gereren. "Karen wist dat ik in Garage 29 (een pand van Bisceglia in hartje Schaarbeek, red.) een aantal concertjes georganiseerd had," verduidelijkt Bisceglia. "Die evenementen hadden een zekere weerklank gevonden. Blijkbaar was dat voor de mensen van het festival een voldoende referentie om bij mij aan te kloppen. Eerlijk gezegd heb ik hard getwijfeld om in te gaan op hun aanbod want ik weet dat het een heel intense inzet vraagt en gezien ik het enorm druk heb met componeren en optreden, leek het mij niet meteen de ideale combinatie. Toch vond ik de uitdaging uiteindelijk interessant genoeg om ze te aanvaarden, mits ik de nodige ondersteuning zou krijgen van medewerkers zodat ik mij enkel en alleen op het programma zelf kon focussen."

De verplaatsing van najaar naar voorjaar was een bewuste en vooral noodzakelijke keuze volgens Bisceglia. "Het probleem was dat er in het najaar reeds heel wat evenementen plaatshadden in de regio. Na een grondige overweging bleek de paasvakantie een aanvaardbaar alternatief. Wie weet kunnen we op die manier uitgroeien tot het startschot van het festivalseizoen."

Bij het hanteren van de selectiecriteria speelde een zeer belangrijke factor mee: de zwakke publieke opkomst. "Om dit te verhelpen zonder kwaliteitsverlies is er nu een nauwe samenwerking met Brecht Gielis, de programmator van C-mine. Naast het jazzluik, waarvoor ik verantwoordelijk ben, zorgt hij voor verbreding naar andere genres toe die raakvlakken hebben met

jazz. Verfijning en de continue zoektocht naar details in de muziek zijn daarbij de voornaamste criteria. Nieuw daarbij is het invoeren van twee podia en overlapping van de optredens waarbij het publiek keuzes zal moeten maken. Ik denk dat het interessant kan zijn voor een typisch jazzpubliek om eens over het muurtje te kijken en te luisteren en dat omgekeerd de andere muziekliefhebbers zo kunnen proeven van jazz. Vandaar namen op de affiche als Sam Amidon Trio, Daniel Johnston en Lizz Wright evenals Fly Trio, Mulatu Astatke, Phronesis en Miroslav Vitous. Op die manier hopen we het cliché van het stereotiepe jazzfestival te omzeilen en alles wat open te trekken."

"Andere vaste ankerpunten uit het verleden zoals ECM-gerelateerde jazz en vernieuwende stromingen blijven gehanteerd. Ook het Belgische aandeel blijft gevrijwaard met deze keer o.a. Frank Vaganée Trio. We brengen tevens een paar eigen nieuwe producties. Zo krijgt Bruno Vansina carte blanche en gaat saxofonist Frank Deruytter een verbond aan met drummer Peter Erskine."

Elke avond wordt feestelijk afgesloten. "Er komt een lounge area waar op de eerste avond Mauro Pawlowski achter de draaitafels staat en de tweede avond Buscemi. Dat wordt ook de plaats waar publiek en artiesten elkaar kunnen ontmoeten in een relaxe sfeer. C-mine jazz wil niet zomaar een festival zijn met ronkende namen op de affiche maar vooral een eigen profiel ontwikkelen."

Georges Tonla Briquet

www.c-minejazz.com

Lizz Wright

Jazz à Liège 2012

Luik brengt op zijn jaarlijks festival opnieuw klinkende namen en natuurlijk een heel gevarieerde kijk op jazz en zelfs uitstapjes op de grens van het genre.

Dit jaar viert **Aka Moon** zijn twintigste verjaardag met de release (Cypres, maart 2012) van een nieuw trio-album en een collector's box waarin de heruitgaven van Aka Moon albums die vroeger verschenen onder het Carbon 7 label. Saxofonist **Fabrizio Cassol**, bassist **Michel Hatzigeorgiou** en drummer **Stéphane Galland** maken afspraak in Luik om 20 jaar te vieren. Andere Belgische gasten zijn het **Tuesday Night Orchestra**

en **Philip Catherine**. De internationale kleppers komen vooral uit de VS. De veelzijdige trompettist **Roy Hargrove** zorgt altijd voor verrassende en aanstekelijke jazz. Naast zijn Afro-Cubaanse (Crisol) en fusion-projecten (RH Factor) kwam hij met zijn kwintet weer uit bij postbop (*Earfood*, Emarcy 2008) en ging ook de bigband-toer (*Emergence*, Emarcy 2009) op. Roy Hargrove is nu 43, werd in Dallas, Texas ontdekt door Wynton Marsalis, en blijft iemand die de traditie eert, altijd in is voor spelplezier, en dus vele kanten uit kan.

Het jongere trompetwonder **Ambrose Akinmusire**, nu 30, kreeg alom lof met zijn debuut *When The Heart Emerges Glistening* (Blue Note Records 2011). Dat wordt in Luik genieten met

zijn kwintet: Walter Smith III (ts), Sam Harris (p), Harish Raghavan (b) en Justin Brown (d).

Drummer **Antonio Sanchez** (31) komt met een nieuw album *New Life* en gaat ook toeren met het nieuw project van Pat Metheny, Unity Band, met Chris Potter (sax) en Ben Williams (b). Maar Sanchez zal ook internationaal opgemerkt worden met Enrico Pieranunzi en Scott Colley en het Kenny Werner Quintet.

Met het New Gospel Quintet, ontstaan in 2009, verdiept klarinettist/saxofonist **Don Byron** zich in de gospelmuziek met als voorname inspiratie Thomas A. Dorsey. Zoals Byron zelf verklaart vormt dit project ook een eigen exploratie naar het geloven in God. Zijn band bestaat uit Carla

Cook of DK Dyson (voc), Xavier Davis (p), Brad Jones (b, background voc), Pheeroan akLaff (d).

Heel uniek zijn **The 3 Cohens**. Yuval (ss), Anat (ts, kl) en Avishai Cohen (t) zijn één familie afkomstig uit Tel Aviv, die na studies in Israël elk de kans kregen via een World Scholarship Tour zich te vervolmaken aan de Berklee College of Music in Boston.

En last but not least de Italiaanse zangeres **Roberta Gambarini**, die al toerde met o.a. Herbie Hancock, Christian McBride en Toots Thielemans. Ze werkte ook nauw samen met pianist Hank Jones, maar ook James Moody en Roy Hargrove.

Bernard Lefèvre

Info: www.jazzaliege.be

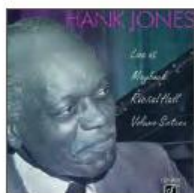
Roy Hargrove

Michel Herr

De Brusselse pianist Michel Herr (63) speelde eind jaren 70 voor de allereerste keer met Toots Thielemans. Het was het begin van een jarenlange samenwerking, want met bassist Michel Hatzigeorgiou en drummer Bruno Castellucci vormde Herr in de jaren 80 en 90 het vaste Toots Thielemans kwartet. Herr is ook de enige Belgische pianist die met Toots zowel in de VS als Japan speelde. Toots suggereerde zelf om Michel eens aan een blindfold test te onderwerpen, en dat deden we met veel genoegen.

Hank Jones

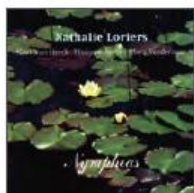

Bluesette, uit *Live at Maybeck Recital Hall, Concord, 1992*.
Hank Jones, p.

(Onmiddellijk) Die compositie herken ik uiteraard al van bij de inleiding. Ik denk aan Hank Jones, of toch in ieder

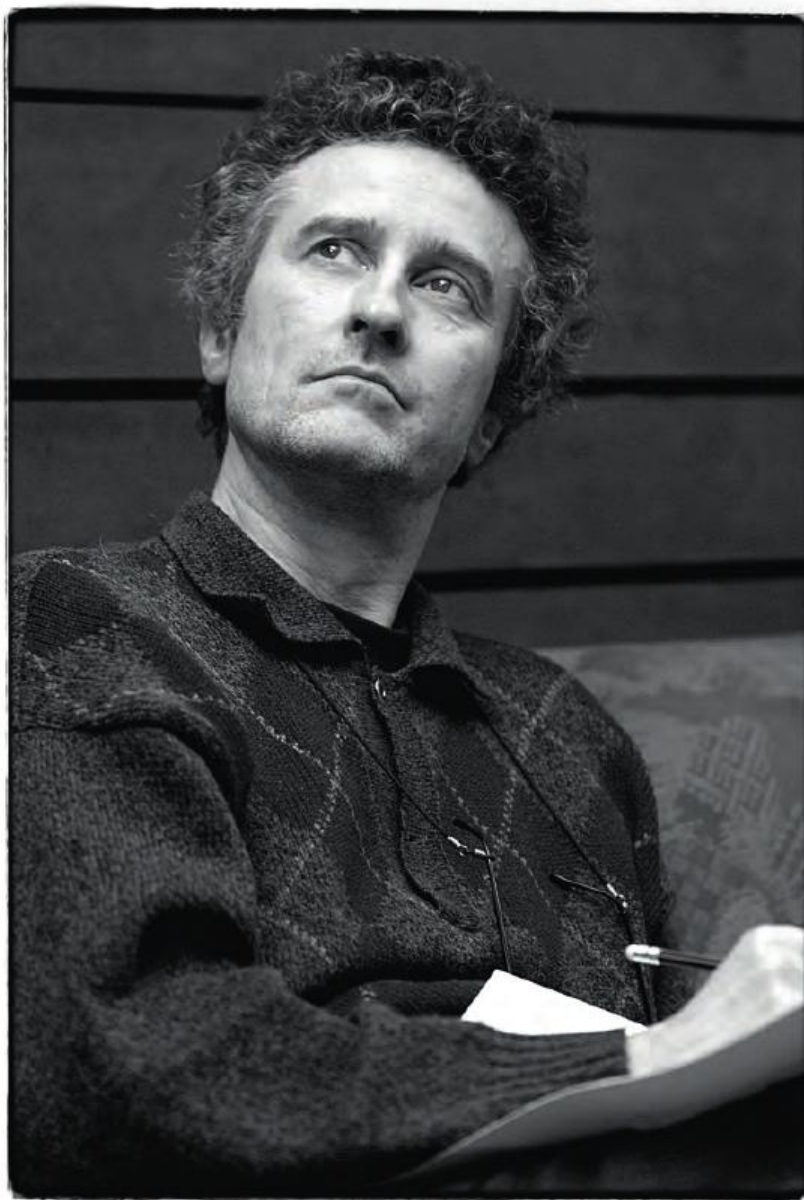
geval iemand uit die school. Ik hoor interessante harmonische ideeën bij de voorstelling van het thema. (achteraf) Ik ben toch een beetje verrast. Ik ken die versie niet. Ik bewonder Hank Jones zeer. Hij is een complete, zeer geraffineerde muzikant, die de hele swingpiano-traditie in zich draagt en die er toch meer moderne elementen van de bebop inbrengt. Jones heeft ook zelf met Toots gespeeld, trouwens. Elk van de drie Jones-broers heeft tot de jazzgeschiedenis bijgedragen: Hank dus, maar ook Thad (trompet en bugel) en Elvin (drums). Echte jazzmonumenten. Ik heb *Bluesette* duizenden keren gespeeld. Toots heeft niet zoveel stukken geschreven, maar elk van zijn composities heeft een melodie die makkelijk in het gehoor blijft hangen. *Waltz for Sonny*, *Ballade pour Damien*, *The Dragon*...

Nathalie Loriers

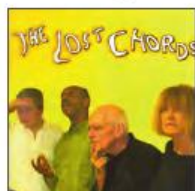
Black is Hard, uit *Nymphéas*, Igloo 1991.
Nathalie Loriers, p; Kurt Van Herck, ts; Philippe Aerts, b; Mimi Verderame, d.

Het is moeilijk de saxofonist te herkennen in zo'n modale compositie. Veel saxofonisten spelen op die manier. Het doet me een beetje denken aan de muziek van Nathalie Loriers. Zij is het? Ha! Het heeft me toch wat tijd gevergd om haar te herkennen. Maar in haar solo

hoorde ik elementen van haar stijl. Dan is dit wellicht Kurt Van Herck op sax? Een mooie klank. Ik ken dit album niet. Nathalie is een fijne muzikante, zeer geraffineerd ook. Mooi toucher, veel zin voor harmonie, en ze schrijft mooie composities. Ik hoorde wel dat dit geen superzwarte groep zou zijn, er zat iets Europees in.

Carla Bley

Red, uit *The Lost Chords*, WATT, 2004. Carla Bley, p; Steve Swallow, elb; Andy Sheppard, ts; Billy Drummond, d.

Die compositie doet me aan

Monk denken. Het is niet Monk zelf, maar er zit zeker een grote invloed van hem in. Is dat een elektrische bas? Hij speelt heel hoog, dus misschien is dit zelfs een basgitaar met zes snaren. Heel goed gedaan, goeie groep, maar ik herken de muzikanten niet. Dit is moderne, goed geconstrueerde muziek.

De pianist speelt niet supersnel, maar dat kan ook een bewuste keuze zijn. Ik zoek ook naar bassisten die met zes snaren spelen. Michel Hatzigeorgiou doet dat niet. Ik dacht even aan Reggie Washington, maar neen. Ik weet niet wie het is. (achteraf) Ha natuurlijk! Het is Steve Swallow! Inderdaad: een virtueuze pianiste is Carla Bley niet. Maar ze heeft wel een grote muzikaliteit. Swallow is begonnen met akoestische bas maar om gezondheidsredenen (problemen aan de rug en nek) is hij

naar de elektrische bas overgeschakeld. Hij is ook een groot componist. Carla en Steve spelen ook mooie duo's samen, zeer fijn en met veel empathie, een grote muzikale verbondenheid. En Carla met haar beperkte technische mogelijkheden maakt zeer mooie muziek.

Baptiste Trotignon

Youpala, uit *Solo*, Naïve, 2003. Baptiste Trotignon, p.

Dit is een pianist die de invloed heeft ondergaan van Chick Corea. Maar er zitten niet genoeg clichés van Chick in om te denken dat hij het zelf is. Wie ook zo speelt is Stefano Bollani, bijvoorbeeld. Neen, ik zou het niet weten. Ook in de *Children's Songs* van Corea zitten dergelijke pianistische elementen. Dit is in ieder geval zeer goed gedaan. Mooi stuk, uitstekend opgenomen, goeie piano. Baptiste Trotignon? Een van die goeie Franse pianisten.

Toots Thielemans

Soul Station, uit *Man Bites Harmonica*, Original Jazz Classics, 1957.

Toots Thielemans, hca, g; Pepper Adams, bs; Kenny Drew, p; Wilbur Ware, b; Art Taylor, d.

Ha, een blues! Een uitstekende baritonsax, ik denk meteen aan Pepper Adams. Ongetwijfeld een van de grootste baritonsaxofonisten die de jazz ooit heeft gehad. Gerry Mulligan speelde in een heel andere stijl. Pepper had een veel zwaardere sound. (Bij de start van de *harmonicasolo*) Ha, dit komt dus uit *Man Bites Harmonica*. Ik had die plaat op vinyl, en een verzamelaar vertelde mij dat hij die al jaren zocht. Ik heb ze dan maar hem gegeven. Ik heb er dus al vele jaren niet meer naar geluisterd. Ik heb zelfs één keer met Pepper Adams gespeeld en heb veel respect voor hem, zeker voor zijn werk in de Thad Jones/Mel Lewis Big Band. Die pianist is dat Ray Bryant? Is niet makkelijk een pianist te herkennen in zo'n bluesy omgeving. Die gitarist? Dat moet Toots zelf zijn. Zijn gitaarspel heeft ook zijn werk op harmonica beïnvloed, zeker inzake harmonie.

Drummer Art Taylor heeft nog in Luik gewoond. Ook met hem heb ik nog gespeeld.

Marilyn Crispell

Amaryllis, uit *Amaryllis*, ECM, 2001. Marilyn Crispell, p; Gary Peacock, b; Paul Motian, d.

Ik zou eerder denken dat dit een opname is van de bassist, want de bas zit zeer vooraan in de opname. De piano is niet honderd procent zuiver, dus ik denk niet dat dit een

ECM-opname is. De pianist speelt eerder *floou*, vind ik. Eerder impressionistisch. Ik weet niet wie dit is, al dacht ik even aan Paul Bley. Misschien is dit iets te *loose* allemaal, al vind ik het wel goed. Goeie bassist, mooie klank. (achteraf) Ha, Gary Peacock! Marilyn Crispell ken ik helemaal niet. Paul Motian is een mooie colorist. Maar het is vooral de bassist die me hier is opgevallen. Avant-garde is mijn ding niet. Maar ik heb er wel heel veel naar geluisterd.

Laurent de Wilde

Shuffle Boil, uit *Time 4 Change*, Warner Jazz, 2000. Laurent de Wilde, elp; Paul Imm, b; Stephane Huchard, d; Philippe Garcia, d; Flavio Boltrio, t; Gael Horellou, as.

Geen idee. Er zit wel veel effect in de stereoklank, het gaat van de ene naar de andere kant, een spel met die groove. Dit is iemand die door Herbie Hancock is beïnvloed, zoals Eric Legnini. Zeer funky, zeer interessant, maar niet zo origineel dat je er de muzikant zomaar uithaalt. Is vooral een studioaanpak, met al die stereo-effecten.

De compositie? Er zaten ook Monk-invloeden in. Is het een stuk van Monk? Ik herken het niet, maar dat thema doet aan de schrijftuur van Monk denken. (achteraf) Laurent de Wilde is een kameleon-pianist, hij doet zeer veel verschillende dingen. En dus ook fusie.

Ivan Paduart

Le Voyage Oublié, uit *Héritage*, September, 2011. Michel Herr: compositie. Ivan Paduart, p; Philip Catherine, g; Philippe Aerts, b; Hans Van Oosterhout, d.

(Verrast, na een paar seconden) Ah, ik heb het begrepen! Dit komt uit dat mooie album dat Ivan gemaakt heeft met mijn composities. Ik ben zeer gelukkig en vereerd met dit album. Als een producer in het verleden gaat grasduinen, ben je wat ongerust. Ik dacht dat sommige thema's verouderd zouden klinken, maar deze muzikanten hebben er nieuw leven ingeblazen. Iedereen was zeer gemotiveerd om eraan mee te werken. (Op andere stukken spelen ook nog Toon Roos en Bert Joris mee) Ik zat niet in de studio tijdens de opnames, maar ik heb wel de mixing gedaan. Tussen Ivan en mezelf is er een interessante wisselwerking. Ik heb ook arrangementen voor hem geschreven; zoals voor zijn cd met het Metropole Orkest. En dan Philip: zo lyrisch, hij zingt op zijn gitaar! Chet, Toots, Philip, Charlie Mariano... dat zijn de muzikanten die mij het meest hebben beïnvloed. Door zulke muzikanten te ontmoeten, ga je vanzelf nadenken over de fundamenteën van de muziek.

Muziekkeuze en reacties opgetekend door
Peter De Backer

7 april

BLAFF

(B)

Saxofoonsextet

21 april

AKA MOON

(B)

Fabrizio Cassol (altsax)
Michel Hatzigeorgiou (basgitaar)
Stéphane Galland (drums)

5 mei

KRIS DEFOORT /
WOLTER WIERBOS

(BINL)

'solo - duo'
Kris Defoort (piano)
Wolter Wierbos (trombone)

30 mei

MALUS

(USA/PRT)

Nate Wooley (trompet)
Chris Corsano (drums)
Hugo Antunes (contrabas)

15 juni

REGGIE WASHINGTON TRIO

(USA)

Reggie Washington (basgitaar)
Jef Lee Johnson (gitaar)
Pookie Bell (drums)

13 / 14
APRIL 2012

C-MINE
JAZZGENK

TICKETS & INFO
WWW.CMINEJAZZ.COM

MONTY ALEXANDER LIZZ WRIGHT **MIROSLAV VITOUS SOLO**

MATTHEW HALSALL **PASCAL SCHUMACHER QUARTET** FRANK DERUYTTER ^{FT.} PETER ERSKINE

BRUNO VANSINA PROJECT ^{FT.} STEVE NELSON **FRANK VAGANEE TRIO & CYCLOP MAX**

DJ MAURO PAWLOWSKI MUZE JAZZ ORCHESTRA & FRANK ZAPPA PROJECT

SATURDAY 14

TANIA MARIA MULATU ASTATKE **DANIEL JOHNSTON**

SAM AMIDON FLY TRIO **A WINGED VICTORY FOR THE SULLEN** PHRONESIS **YUKO** DJ BUSCEMI

THE MIRROR CONSPIRACY **MIMI VERDERAME QUINTET** ARNE VAN COILLIE UNIT

Net voorbij de deadline van onze vorige editie bleek dat Klara en Muziekcentrum Vlaanderen de **Klara Carrièreprijs** heeft toegekend aan Philip Catherine. Marc Van den Hoof, tot vorig jaar producer en presentator van verschillende

(jazz)programma's op Klara, schreef een laudatio voor hem en las dit voor tijdens de uitreiking. Een fragment hieruit:

Philip Catherine deelde het podium met de allergrootste jazzspelers, van Jean-Luc Ponty en Stéphane Grappelli tot

Chet Baker en Tom Harrell, van Niels-Henning Ørsted Pedersen tot Charles Mingus, of om iets dichterbij huis te blijven: van Jack Sels tot Bert Joris en Toots Thielemans... Maar in welk indrukwekkend gezelschap hij ook verkeert, altijd blijft hij ook

de eenzame solo-artiest van Guitars Two, alleen met zijn gitaren, op mensenmaat gehouden elektronica, zijn emoties... Een unieke sound, die elke noot verandert in de mooiste mogelijke gedroomde melodie.

Vanwege haar grote betekenis voor de jazz is zangeres **Rita Reys** op 21 november 2011 geridderd in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Ze kreeg de versierselen in Rotterdam op de SS Rotterdam opgespeld door mevr. van 't Veld, burgemeester van Stichtse Vecht. Rita Reys was al dertig jaar ridder in de Orde van Oranje-Nassau. De Orde van de Nederlandse Leeuw is een stapje hoger. De voordracht werd gedaan door Ed van Dantzig en Jurjen Donkers (persvoorlichter van Rita Reys). Fay Claassen, Wim Kok, Neelie Kroes, Mathilde Santing, Sylvia Tóth, Bert Vuijsje, Imme Schade van Westrum, Hans van Willigenburg en Joop van Zijl ondersteunden deze met een aanbevelingsbrief. Rita Reys was naar Rotterdam gekomen in de veronderstelling dat haar 70-jarig podiumjubileum zou worden gevierd en dat ze zou optreden met het Trio Peter Beets. (nieuwsredactie JazzFlits)

Zangeres **Dianne Reeves** heeft de **Concertgebouw Jazz Award 2011** gekregen. Ze ontving het kleinood 6 december uit handen van Simon Reinink, algemeen directeur van Het Concertgebouw. Eerder kregen o.a. Sonny Rollins (2010), Toots Thielemans (2009), Herbie Hancock (2008) de prijs. De prijs is een oeuvreprijs. (nieuwsredactie JazzFlits)

Met de filmmuziek van *The Artist* won componist **Ludovic Bource** met opnames door het Brussels Philharmonic, Jef Neve en BJO naast een Golden Globe, een Bafta en een César ook een Oscar en dat betekent meteen de meest kroonende soundtrack aller tijden. *The Artist* kreeg liefst 5 van de 10 oscar-nominaties: beste film, beste regisseur (Michel Hazanavicius), beste acteur (Jean Dujardin), beste kostuums en beste muziek voor componist Ludovic Bource. Het Brussels Jazz Orchestra verzorgde de bigband gedeeltes met onder meer de track *Peppy and George* te horen bij de tapdans performance van de twee hoofdacteurs, overigens een van de hoogtepunten van de film.

Yuri Honing

Yuri Honing wint de **VPRO/Boy Edgar Prijs 2012**, de belangrijkste in Nederland op het terrein van de jazz en geïmproviseerde muziek. Uit het juryrapport: "Yuri Honing getuigt van grote muzikaliteit, vakmanschap en ambachtelijkheid en is op een creatieve, inventieve manier grensverleggend en grensoverschrijdend met zijn vak bezig. Hij is een 'veroorzaker' (...) en realiseert ideeën die daarna ook een eigen leven gaan leiden, die navolging vinden en die de kiem vormen van nieuwe tradities." De prijsuitreiking is op woensdagavond 16 mei 2012, tijdens een bijzonder – door Yuri zelf samengesteld – avondvullend programma. VPRO zal het programma opnemen en live uitzenden op Radio 6.

► Op de 9de editie van de **Octaves de la Musique Trio Grande & Matthew Bourne** de laureaat. Deze onderscheiding is een initiatief van de Médiathèque, BEL RTL en SABAM met de steun van de Fédération Wallonie Bruxelles.

In Zandhoven is 7Senses Group gestart met een **nieuw jazzpodium** elke eerste donderdag van de maand. Voor de programmering van dit **7S-jazzprogramma** staat Ewout Pierreux in. In maart stond als eerste gast Jef Neve, wat een groot succes was. Uniek is de mogelijkheid om tijdens het

concert (voor en na het optreden en tijdens de pauzes) te genieten van een gastronomisch jazzdineetje met balkonzicht op het podium.

Het programma voor de komende drie maanden ziet eruit als volgt: 5 april Tutu Puoane Quartet met Tutu Puoane (voc), Ewout Pierreux (p), Nicolas Thys (b) en Lieven Venken(d); 3 mei Bert Joris Quartet met Bert Joris (t), Dado Moroni (p), Jos Machtel (b), Dré Pallemarts (d); 7 juni Frank Vaganée – Mike Del Ferro Group met Frank Vaganée (as), Mike Del Ferro (p), Jos Machtel (b) en Jens Düppe (d). Plaats van gebeuren is 7S Art Gallery te Zandhoven. Genieten met 7 zintuigen zoals in

het gedicht van W. Tozzi, waar niet alleen proeven, doch ook ruiken, zien, voelen, horen en zelfs intuïtie en humor subtiel zullen worden geprikkeld.

Info en reservaties: tel. +32 (0)3 385 88 62 ec@7sensesgroup.com www.7sensesgroup.com

Graphicology is een huwelijk tussen graphic novel en live jazz. Zes componisten schreven in opdracht van **BJO** muziek bij graphic novels van Philip Pagnet. Na de première in Amsterdam komt de voorstelling naar Leuven (30CC) op woensdag 18 april 2012 (75' zonder pauze).

Sinds 1997 konden jazzliefhebbers uit Lier en omstreken rekenen op de ploeg van **Ripspiqué** om op regelmatige basis een jazzconcert mee te pikken. De initiatiefnemers van het eerste uur hebben een vast publiek en een stevige reputatie opgebouwd maar zijn ondertussen ook wat ouder geworden en ruimen nu plaats voor een jonge generatie met o.a. saxofoniste Marjan Van Rompay. De Muziekacademie Lier en café De Valk blijven de vaste vennoten. Alle info via www.ripspique.com en via facebook. (gtb)

Jazzmozaïek-fotograaf **Jos L. Knaepen** exposeerde tijdens Kulturama in Leuven, bracht zijn portfolio daarna in Balen en op het Jazz Masters Festival in Maastricht (23 maart). Van 12 mei tot 15 juni kun je de expo nog meepikken in Tune Up, Melkmarkt, Antwerpen, vlak naast De Muze. Ga ook eens kijken op www.Jazz-Photography.com

New-Port Jazz is het geesteskind van enkele fanatieke jazzliefhebbers die op zoek waren naar jazzconcerten op mensenmaat en in een aangename omkadering. De typische jazzclubs met hun eigen sfeer: gedempt licht, beperkt aantal aanwezigen, gezelligheid en de mogelijkheid om een glas te drinken... in de grote steden bestaan ze. Aan de kust zijn ze weinig te vinden. Voor het tweede jaar wil New-Port Jazz een mix van jong talent van Belgische bodem en enkele gevestigde waarden naar Nieuwpoort brengen. Het programma van 2012 wordt via de website bekendgemaakt: www.new-portjazz.be.

Door de constante vraag van artiesten en bands om te mogen spelen heeft NPJ beslist om voor het eerst een **New-Port Jazz Rally** in te richten. Op die manier creëert NPJ podiumkansen voor artiesten maar wordt er ook een staalkaart opgemaakt van het jazztalent in België. Inschrijving en reglement is terug te vinden via de website. Bij deze activiteit geniet New-Port Jazz de steun van Muziekmozaïek, Impulscentrum van Folk en Jazz in Vlaanderen en van Muziekcentrum Vlaanderen.

Traditiegetrouw organiseert vzw Les Lundis d'Hortense haar ondertussen gerenommeerde **zomerstage Jazz au Vert** in Wépion. Op het programma: lessen instrument, samenspel en harmonie evenals masterclasses en een reeks workshops (bigband, vocaal, ensemble, Afrikaanse muziek, ritme, vrije improvisatie). Elke avond heeft er de ondertussen eveneens beoefende jamsessie plaats. Ter afsluiting zijn er de concerten

Chick Corea

Op de **Grammy Awards 2012** won in de categorie Jazz **Chick Corea** twee Grammy's: beste solist op *500 Miles High* van het album *Forever* (Corea, Clarke & White - Concord Records) dat ook als beste instrumentaal album werd onderscheiden. Op 19 april aanstaande treedt Corea naar aanleiding van de release van zijn nieuwste cd *Hothouse* op in Flagey.

Andere jazz-Grammy's gingen naar Pat Metheny voor best New Age album: *What's It All About* (Nonesuch Records), Christian McBride Big Band voor best Large Jazz Ensemble album: *The Good Feeling* (Mack Avenue Records) en Terri Lyne Carrington voor best Jazz Vocal album met het *Mosaic Project*. Aan dit project werkten eenentwintig vrouwelijke musici mee, waaronder Esperanza Spalding, Dee Dee Bridgewater, Gretchen Parlato, Dianne Reeves en Cassandra Wilson. Bovendien is ook Tineke Postma van de partij. Tineke maakt sinds 2005 deel uit van verschillende formaties van Terri Lyne Carrington. Terri Lyne is te horen op drie cd's van Tineke (*For the Rhythm*, *A Journey That Matters* en *The Traveller*). Deze zomer staat Tineke met het Mosaic Project op de grote jazzfestivals in Europa.

(voor iedereen toegankelijk) van zowel de leraars als van de ensembles die tijdens de stage werden gevormd. Dit initiatief richt zich zowel tot amateurmuzikanten als professionelen die hun kennis willen bijschaven. Vooral voor jonge jazzmuzikanten in spe is Jazz Au Vert een must. Dit jaar van 15 tot 21 juli. Alle info via www.leslundisdhortense.be en www.jazzinbelgium.com. (gtb)

Op 13 maart 2012 hielden Jazz-Lab Series en Muziekcentrum Vlaanderen een tweede editie van het **JazzForum**, dit keer in samenwerking met BOMM en Les Lundis D'Hortense. Beide belangenverenigingen voor muzikanten stonden in voor de inhoud van de discussies waaraan iedereen kon deelnemen. Zo kreeg deze dag een Belgische invulling rond de volgende thema's: subsidies en ondersteuning vanuit de overheid, spreiding

over de taalgrens en naar het buitenland, visibiliteit en imago, muziekuitleg. Een verslag in volgende editie.

Muziekcentrum Track en Cultuurcentrum Kortrijk zijn voortaan volwaardige partner in **Parkjazz**. Het tweemaaljaarlijkse jazzfestival zorgt voortaan voor een boeiend jazzprogramma in de herfst (en dus niet meer in juli). Daarenboven wordt een grensoverschrijdende jazzcoalitie opgezet met de vrienden van Tourcoing Jazz Festival die zichtbaar zal zijn op 3 vlakken: artistiek, promotioneel en educatief. Concreet: Parkjazz gaat dit jaar voor het eerst door in de herfst en wel op zaterdag 27 en zondag 28 oktober '12 in de Concertstudio van Muziekcentrum Track in een organisatie van Parkjazz, Cultuurcentrum Kortrijk en Muziekcentrum Track. www.muziekcentrumtrack.be

José James

In de **AB Club** wenst Artistiek Directeur Kurt Overbergh naar de **100ste verjaardag van Billie Holiday in 2015** toe een aantal lezingen/concerten te organiseren, waarvan de eerste plaatsvindt op **zaterdag 7 april** met in de namiddag lezingen en luistersessie (uitverkocht) met o.a. de gerenommeerde auteur Stuart Nicholson, die nieuwe feiten rond Holiday wil onthullen, en ook Marc Didden, die zijn Holiday-project met de Nederlandse initiatiefnemer/scenarist Hans Hylkema zal toelichten. Toen we hem interviewden voor *Jazzkriebels* (JM 1/2011) wou hij daar nog geen details over kwijt. De fictieve documentaire draait rond een mysterieuze verdwijning van Billie Holiday toen ze tijdens haar eerste Europese tournee in 1954 in Nederland een dag eerder arriveerde en plots niet meer te bekennen was en slechts een kwartier voor de officieel aangekondigde show weer opdook.

Er volgt na de lezingen/luistersessie een concert van José James: *Yesterday I Had The Blues* of een eerbetoon aan Billie Holiday. Voor het concert reserveren via www.abconcerts.be

SAE
INSTITUTE

**BE THE PROFESSIONAL
YOU WANT TO BE
FUN EDUCATION
SERIOUS QUALIFICATION**

Bel of email ons voor een gratis brochure
T: +32 2 647 92 20
E: brussels@sae.edu
W: brussel.sae.edu

►► **Orfena Music** is vanaf nu niet enkel een opnamestudio maar ook een label. In 2012 zijn 5 releases gepland met als eerste *Hydrogen Bond* van het Bop and Soul Sextet (zie cd-rubriek).

Info: www.orfenamusic.com

Het label **ACT Music** bestaat 20 jaar en brengt dit jaar precies 20 nieuwe releases uit. Op 27 januari zijn de eerste vier albums gereleased. Dit zijn Jens Thomas' *Speed of Grace*, vol oude bekende nummers van AC/DC in een geheel nieuw jasje gestoken. De legendarische Ulf Wakenius heeft *Vagabond* uitgebracht. Bijzonder aan dit

album is dat Ulf voor het eerst samenwerkt met zijn zoon Eric Wakenius. *Ancient History* is de opvolger van Vernerij Pohjola Quartet's succesvolle album *Historicity*. De laatste release is *Libretto* van Lars Danielsson.

Eind maart is het album *301* van e.s.t. verschenen. De opnamesessies waren tegelijk met de opnames voor het album *Leucocyte*, maar toch is het album heel anders. Naast de 20 nieuwe releases komen er ook een aantal albums op vinyl uit. Overigens ontvangt ACT labelbaas Siggie Loch de jazzhead!-Skoda-Award op 20 april 2012 tijdens jazzhead! in Bremen. www.jazzahead.de

De **Lokerse Jazzklub** ontvangt 14 april om 21u Carlo Actis Dato & Enzo Rocco (It), zondag 29 april om 16u: matinee met 't Mouvement (bigband van de Gentse Muziekacademie o.l.v. Marie-Anne Standaert), zaterdag 5 mei om 21u: De Beren Gieren met als gast Tom Callens (B), zondag 13 mei (uur nog te bepalen): openbaar examen van de jazzafdeling van de Lokerse muziekacademie, zaterdag 9 juni om 21u: swing musette met Boutons de Nacre (B).

En zaterdag 23 juni om 21u: traditioneel jazzetentje met het al even traditionele huisorkest The N.O. Train Jazz Band. www.lokersejazzklub.be

Minister van Cultuur Joke Schauvliege (CD&V)

ziet weinig toekomst in de beoordelingscommissies die haar per sector adviseren in haar **subsidiebeleid**. Ze wil meer werken met autonome instellingen die subsidies uitdelen, zoals het Vlaams Fonds voor de Letteren en het Vlaams Audiovisueel Fonds dat nu al doen voor literatuur en film.

Bij de preadviezen kregen o.a. Rataplan en Zuiderpershuis al een negatief advies en De Werf zou het met aanzienlijk minder subsidie moeten stellen. In een reactie stelt De Werf dat dit

preadvies vrijwel letterlijk gedeeltes overneemt uit het preadvies van drie jaar geleden. "Dit absoluut niet-onderbouwde preadvies", aldus De Werf, "evoceert één bepaalde visie binnen een kleine enclave van commissieleden-smaakmakers die aansturen op een héél enge invulling van de werkvorm 'Kunstencentrum' binnen het kunstencentrum in Vlaanderen. Een dergelijke, subjectieve invulling houdt geen rekening met enkele uitgangspunten en basiscriteria binnen het Kunstendecreet."

Wordt vervolgd!

Wayne Shorter

Met Antony and the Johnsons and Metropole Orchestra en het Wayne Shorter Quartet, met Brian Blade, Danilo Perez en John Patitucci, kondigt **Gent Jazz Festival** (5 t/m 14 juli, Bijlokesite) meteen enkele kleppers aan voor deze zomer. Zaterdag 7 juli staat volledig in het teken van de muziek van Wayne Shorter. Zo staat Joe Lovano & Dave Douglas Quintet: Sound Prints feat. James Genus, Lawrence Fields & Joey Baron geprogrammeerd met een hommage aan de muziek van Shorter.

Dezelfde dag worden de Sabam Jazz Awards uitgereikt en speelt de winnaar van vorig jaar: Fabrice Alleman New QuarTeT – *Obviously*. De aftrap van die dag wordt gegeven door een project met de School of Arts (Hogeschool Gent Conservatorium) waarin ook rond de muziek van Wayne Shorter zal worden gewerkt.

Met Joe Lovano & Dave Douglas Quintet: Sound Prints feat. James Genus, Lawrence Fields & Joey Baron mag Gent Jazz Festival een prachtig kwintet verwelkomen. Joe Lovano en Dave Douglas waren in 2008 co-leiders van het SF Jazz Collective. Het klikte en ze besloten Sound Prints op te zetten, een all-starband met op piano het oprukkende talent Lawrence Fields, de doorwinterde bassist James Genus en de legendarische drummer Joey Barron. Ze spelen eigen nummers maar ook Wayne Shorter-composities, de naam van de band is een allusie op Shorters compositie *Footprints*.

Rietblazer Fabrice Alleman won vorig jaar de Sabam Jazz Award en terecht. De 45-jarige saxofonist uit Bergen is al jaren een toonaangevende jazzman in ons land. Hij speelt tenor-, sopraan- en altsaxofoon, naast klarinet en dwarsfluit en hij is een bedrijvige componist. In 2008 ontmoet hij bassist Reggie Washington met wie hij een duo samenstelde dat de muziek van Wayne Shorter uitvoert. In 2009 vormde hij zijn nieuwe kwartet *Fabrice Alleman New QuarTeT - Obviously*, met Reggie Washington, Nathalie Loriers en Lionel Beuvs. Met dit kwartet won Fabrice Alleman de Sabam Jazz Award.

Info en tickets: www.gentjazz.com.

JazzLab Series voorjaar 2012

Stevige ensembles

Nu het volop lente is, bliken we even terug op de drie laatste tournees van dit seizoen. In maart sloegen JazzLab Series en Les Lundis d'Hortense de handen in mekaar en lieten zo het Waalse **Collapse** touren door verschillende concertzalen in Vlaanderen. Collapse is het Belgische antwoord op de pianoloze kwartetten van Ornette Coleman en de exotische en energieke klezmer van John Zorn en Masada. Niet alleen deelt dit kwartet met zijn twee grote voorbeelden diezelfde curieuze mix van vrijheid en rigide arrangementen, Collapse heeft ook dezelfde opvallende bezetting: een alt-saxofoon, een trompet, drums en een contrabas. De band won het concours van de Brussels Jazz Marathon 2007 en maakte vorig jaar een grote indruk op de Belgian Jazz Meeting. Collapse liet zich voorafgaan door Frederik Leroux. Het gebeurt niet vaak dat JazzLab Series een solo-artiest presenteert. De gitarist-banjo-speler tovert ongehoorde, soms bevreemdende, maar steeds fascinerende klankcreaties uit zijn instrumenten. Rond deze tijd is de release van zijn trioplaat verschenen op het W.E.R.F. label.

April staat in het teken van het Hammond B3-orgel. Saxofonist **Toine Thys** haalt met de Nederlandse Arno Krijger een heerlijk ouderwetse sound boven, samen met drummer Joost van Schaik speelt dit 'powertrio' bekende standards aangevuld met eigen composities. De grandioze toon van het Hammondorgel vermengt zich perfect met de elegante en narra-

tieve improvisaties van de tenorsax en basklarinet van Toine Thys. Joost van Schaik, de drummer van Philip Catherine en Toots Thielemans, aarzelt niet om tussenbeide te komen en zijn twee collega's stevig van repliek te dienen. Voor pure nostalgie is weinig plaats in dit trio, want de drie muzikanten staan met beide voeten stevig in de hedendaagse muziek.

**Jazz
Lab
Series**

Om het concertseizoen af te sluiten nodigt JazzLab Series een legendarische band uit: de **Vaganée-del Ferro Group** was in de jaren negentig van de vorige eeuw het meest succesvolle jazzkwartet in de Benelux. Nu dit kwartet uit zijn as herrezen is, zijn hun concerten ware masterclasses in de kunst van het improviseren geworden. Meer dan tien jaar geleden maakte de Vaganée – del Ferro Group gedurende haar vierjarige bestaan twee klassieke albums (*Introducing* en *Live*) en gaven ze in totaal 125 optredens. In tussentijd heeft Frank Vaganée als leider van het Brussels Jazz Orchestra de bigband op wereldniveau gebracht en nam de internationale solocarrière van Mike del Ferro een hoge vlucht na zijn project *Opera meets jazz*. Nu hebben ze eindelijk

Toine Thys

besloten om opnieuw samen op tournee te gaan. Ze maken ook een nieuwe cd die tijdens deze tournee gepresenteerd zal worden.

Toon Van Deuren

Info: www.jazzlabseries.be

Speciaal voor de Jazzmozaïek-abonnees hebben we een aantal gesignde exemplaren van **JAZZTRONAUT** van Geert Verbeke. Het is een bundel jazz tanka of een soort haiku's rond jazz. Wil je een exemplaar winnen, mail dan naar redactie@jazzmozaiek.be en een onschuldige hand zal de winnaars uittelen. Bestellen kan je rechtstreeks bij Geert Verbeke: haikugeert@skynet.be – www.haikugeert.net

30CC JAZZ

WO 18.04 | 20.00 | 30CC/SCHOUWBURG
PHILIP PAQUET & BRUSSELS JAZZ ORCHESTRA
GRAPHICOLOGY
graphic novel meets live jazz - enig concert in België!

WO 23.05 | 20.00 | 30CC/SCHOUWBURG
PHILIP CATHERINE, PAUL MICHIELS & JEROEN D'HOE
IT'S A GAS II
warme eigen songs en heerlijke standards + SUPPORT: EVA'S SPARROW

JAZZ WORDS
 WO 21.03: **ELI, OKAN, ROSA ANA, BRAM DE LOOZE (LABTRIO) & GUEST**
 DO 19.04: **JAYMEE BLAKSTAR (UNDEFINED), JASINE, JEE KAST, BRAM DE LOOZE (LABTRIO) & GUEST**
 20.30 | 30CC/MINNEPOORT | I.S.M. URBAN WOORDEN [GRATIS]

INFO & TICKETS: WWW.30CC.BE
 016 300 900 | 30CC/TICKETBALIE · DIESTSESTRAAT 49 · LEUVEN
30CC/SCHOUWBURG: BONDGENOTENLAAN 21, LEUVEN | 30CC/MINNEPOORT: DIRK BOUTSLAAN 62, LEUVEN

Op 22 november 2011 overleed jazzdrummer **Paul Motian** op 80-jarige leeftijd. Hij begon zijn professionele jazzcarrière met optredens bij Monk, Coleman Hawkins en Lennie Tristano, maar trok vanaf midden de jaren 50 de aandacht als lid van het legendarische Bill Evans Trio. Hij nam met Evans diens leidersdebuut *New Jazz Conceptions* (1956) op en verder *Sunday at the Village Vanguard* en *Waltz for Debby*. In 1963 begon Motian met Paul Bley samen te werken en daarna eind jaren zestig met Keith Jarrett in zijn trio met Charlie Haden, daarna uitgebreid met saxofonist Dewey Redman, het befaamde kwartet van de jaren 70.

In 1972 bracht hij zijn debuut *Conception Vessel* bij ECM uit. Doorheen de jaren verschenen ook opnames op Soul Note, JMT en Winter&Winter, maar in 2005 keerde hij terug naar ECM. Hij was ook heel actief als freelance-muzikant en speelde onder meer met Don Cherry, Charles Lloyd, Mose Allison, Carla Bley, Warne Marsh en Charlie Haden's Liberation Music Orchestra.

In 1981 verscheen *Psalm* (ECM), waar Motian, toen net 50, de jonge Joe Lovano (28) en gitarist Bill Frisell aantrok. Dat was het begin van een jarenlange samenwerking en befaamde trio-opnames, o.a. eerbetoon aan Evans, Monk en Broadway.

In de jaren 90 vormde hij de Electric Bebop Band. Vanaf 2004 stopte Motian met toeren en bleef alleen nog optreden dicht bij huis, o.a. in de Village Vanguard waar zijn recent album *The Windmills of Your Mind* (Winter&Winter) samen met Bill Frisell, bassist Thomas Morgan en Petra Haden werd opgenomen. Ook net verschenen is de live-opname in de Blue Note, samen met Chick Corea en Eddie Gomez, een eerbetoon aan Bill Evans (*Further Explorations*, Concord Jazz 2012).

Trombonist en bandleider **Bob Brookmeyer** overleed op 15 december 2011, net geen 82 (geboren Kansas City 19 december 1929). Hij werkte nauw samen met Gerry Mulligan, Stan Getz, Jimmy Giuffrè, Clark Terry en de Thad Jones/Mel Lewis Orchestra. Hij gaf les in compositie aan de New England Conservatory of Music.

In Orlando, Florida overleed multi-instrumentalist **Sam Rivers** op 26 december 2011. Hij was 88. Als kind leerde hij viool en piano spelen, maar schakelde in 1947 over op tenor- en sopraansaxofoon als voornaamste instrumenten, maar kon ook heel goed overweg met piano, fluit, basklarinet en harmonica. In 1950 was hij lid van de band van trompettist Herb Pomeroy, samen met o.a. Quincy Jones en Jaki Byard. Sam Rivers was in 1964 even in het Miles Davis Quintet, maar werd daarop vervangen door Wayne Shorter. In hetzelfde jaar bracht hij zijn eerste eigen album *Fuchsia Swing Song* uit (Blue Note Records) waarop zijn fel gewaardeerde en tot standard verheven compositie *Beatrice*. Hij bracht nog enkele

albums uit bij Blue Note met Jaki Byard, Larry Young, Andrew Hill, Freddie Hubbard en Herbie Hancock om in de jaren 70 bij Impulse!Records te tekenen.

Rivers werkte ook samen met Dave Holland op het ECM album *Conference of the Birds* (1973) en in kwartet op *Contrasts* (1979). Ook in duo namen ze op en als trio met Barry Altschul.

Samen met zijn vrouw Beatrice creëerde hij zijn Studio Rivbea, waar in een loft avant-garde muzi-

kanten ruimte vonden. Hij leidde er ook het Rivbea Orchestra, waarmee hij een aantal albums op RCA uitbracht. In 2001 was hij gast-saxofonist op het album *Black Stars* van Jason Moran. Hij vestigde zich in het jongste decennium in Orlando waar hij met studenten en docenten aan de slag ging in een nieuwere versie van het Rivbea Orchestra.

Sam Rivers

Voor een volledige jazzconcertagenda ga naar www.jazzinbelgium.com
of selectieve nieuwtjes: www.jazzmozaiek.be

Jazzfestivals België

Voorjaar en zomer 2012*

Maand	Datum	Plaats	Details	Locatie	Info
APRIL	13-14 april	Genk	C-Mine Jazz Genk	C-Mine Cultuurcentrum	cminejazz.com
MEI	5-6 mei	Liberchies	Django à Liberchies	Place Communale, Pont-à-Celles	www.django-liberchies.be
	11-12 mei	Liège	Jazz à Liège	Palais des Congrès	www.jazzaliege.be
	12-13 mei	Dendermonde	JazzBATTAKLANG	Jazz Centrum Vlaanderen & Honky Tonk	www.jazzcentrumvlaanderen.be www.honkytonk.be
	25 t/m 27 mei	Brussel	Brussels Jazz Marathon	Grote Markt, Katelijneplein, Zavel en diverse locaties	www.brusselsjazzmarathon.be
JUNI	2 juni	Hoevenen	Angeljazz	Kerk Attenhoven	www.kerkattenhoven.be
JULI	5 t/m 15 juli	Gent	Gent Jazz Sabam Jazz Awards	De Bijloke Gent	www.gentjazz.com
	6 t/m 8 juli	Comblain-La-Tour	Comblain Jazz Festival	Parc Biron	www.comblainjazzfestival.be
	14 juli (folk) 15 juli (jazz)	Brussel	Brosella Folk & Jazz	Groentheater (Atomium)	www.brosella.be
	19 t/m 22 juli	Dinant	Dinant Jazz Nights	St.Norbert Park Abdij van Leffe	www.dinantjazznights.org
	AUG	3 t/m 5 augustus	Sterpigny-Gouvy	Gouvy Jazz & Blues Festival	Ferme Madelonne
	8 t/m 12 augustus	Assenede	Jazzenede	Assenede	www.jazzenede.be
	10 t/m 12 augustus	Rossignol-Tintigny	Gaume Jazz Festival	Rossignol	www.gaume-jazz.be
	16 t/m 19 augustus	Antwerpen	Jazz Middelheim	Park Den Brandt	www.jazzmiddelheim.be
SEPT	6 t/m 9 september	Gent	Jazz in't Park	Zuidpark	www.gent.be/jazzintpark

(*) onder voorbehoud van wijzigingen, check altijd de website!

mm
muziekmozaïek
de Rand

JOIN THE CONTEST NOW

Al 34 jaar lang zet Jazz Hoeilaart jong internationaal talent in de schijnwerper. Vele bekende artiesten, zoals Rosario Giuliani, Michiel Borstlap, Magnus Lindgren, Alexi Tuomarila en Robin Verheyen, stonden op de planken van deze prestigieuze wedstrijd voor jonge jazzgroepen.

Ambitieuze jonge muzikanten (< 30 jaar) kunnen zich inschrijven tot 1 juni 2012. Zes geselecteerde groepen spelen van 27 tot en met 29 september voor een professionele jury en publiek. Naast de geldprijzen, mag de laureaat rekenen op een tournee langs de Belgische podia in het daaropvolgende jaar en een optreden op het Getxo Jazz Festival.

Info: 02 532 38 90 | info@jazzhoeilaart.be | www.jazzhoeilaart.be

**JAZZ
HOEIL
LAAR
T2012** 27/09 - 29/09
WWW.JAZZHOEILAAART.BE

de
Bijloke
puur muziek

**JAZZ
IN DE
BIJLOKE**

16.05.12 | 20:00

LISA CAY MILLER AND THE BAND 'Q'
CHAMBER JAZZ

TICKETS EN RESERVATIE | WWW.DEBIJLOKE.BE • 09 269 92 92

Er altijd zijn

Mischa Andriessen

Sommige zaken, niet veel overigens, zijn er altijd. Zouden er tenminste altijd moeten zijn. In een wereld waarin beweging meer nog een gegeven de essentie lijkt te zijn, is wat zich daaraan weet te onttrekken tegelijk het bewijs van die beweging en het noodzakelijk tegenwicht. Dat betekent niet dat we dat ook altijd zo zien. Anders gezegd dat we die consistenten herkennen. Juist niet misschien. Dat wat er altijd is, loop je het makkelijkst voorbij. En als het al is gezien dan is het nog de vraag of het wel het respect krijgt dat het verdient.

Ik kan een eerbetoen aan Jean Toots Thielemans niet anders beginnen dan met deze verkapte schuldbekentenis.

"Ken je Toots?"

"Natuurlijk ken ik Toots."

En zonder het te weten, was dat antwoord een leugen.

Niet dat ik niets van Toots wist. Ik meende zelfs best veel te weten, hem redelijk te kennen. Hij leek immers nooit ver weg te zijn, altijd weer ergens op te duiken. Op televisie waren de thema's die hij vertolkte voor *Turks Fruit* en *Baantjer* niet lang afwezig. Maar behalve dat en Toots' cd's die

ik bezat, was hij er toch ook vaker dan ik doorhad, dook hij op talloze platen op, bij Bill Evans, Joe Lovano, Jaco Pastorius of Clemens van der Feen, meteen herkenbaar, onvervreemdbaar zichzelf.

Precies die constant volgehouden authenticiteit maakte dat ik dacht hem te kennen zoals een buitenstaander een beroemdheid meent te kennen. Toots moest iemand zijn die zich nooit anders voerde dan hij was, die zich weinig moeite getroostte om op de voorgrond te treden. Een bescheiden ster, onmiskenbaar een klasse apart in wat hij deed, maar wat hij speelde, leek vaak ook op een bepaalde manier vanzelfsprekend, zodanig dat de kracht ervan lang niet altijd tot me doordrong. Of beter gezegd, ze drong niet tot me door tot ik er eens voor ging zitten en de gelegenheid van Toots' komende negentigste verjaardag aangreep om de hitaten in mijn cd-collectie zo goed mogelijk op te vullen en nu echt en zonder vooroordeel te beginnen met luisteren.

Of dat iets veranderde? Eigenlijk maar weinig. Het meeste wat ik over Toots wist en dacht, bleef eigenlijk intact. Ik geloof

oprecht dat hij niet de man is van het grote gebaar of van stormachtige emoties. Zoals hij volgens mij ook niet per se wil imponeren of de show wil stelen. Hij lijkt geen man voor competitie, misschien omdat niemand speelt wat hij speelt.

Of ik veranderd ben? Zeer zeker wel, de laatste paar jaar zo snel dat ik zelf het nauwelijks nog kan volgen. Ik ben, denk ik, niet minder gaan waarderen wat ik al waardeerde, maar ik apprecieer nu veel meer en vaker dat wat ik soms geneigd was *for granted* te nemen, zoals de Engelsen zeggen. Muziek die je altijd – op elk tijdstip van de dag, in elke denkbare stemming of gezelschap – kunt horen en ervan genieten bijvoorbeeld. Dat wat er altijd kan zijn. Je hebt de mensen nodig die alles op zijn kop zetten, die spanning en avontuur brengen, de dingen wankel en waardevol maken. En je hebt die anderen nodig, die alle stormen doorstaan, onvervreemdbaar zichzelf blijven wat er ook gebeurt, wat er ook verandert. Toots is van de laatste categorie. Was er altijd, moet er altijd zijn.

"Ken je Toots?"

"Gelukkig ken ik Toots."

Toots Thielemans Quartet met Karel Boehlee (p), Clemens van der Feen (cb) en Joost van Schaaik (d)

Adams Musical Instruments

Sound of Quality

www.adams-music.be

ADAMS MUSICAL INSTRUMENTS HALENSEBAAN 157 B-3290 DIEST - BELGIUM T +32 (0)13 35 20 20 INFO@ADAMS-MUSIC.BE

Vrijstaat O.

Jazz in Oostende

Een kwalitatief en gevarieerd aanbod van een twintigtal concerten per seizoen en een unieke locatie met zeezicht, Vrijstaat O. heeft een paar sterke troeven in handen en speelt die perfect uit. Het resultaat: een dankbaar en trouw jazzpubliek uit Oostende en omgeving dat meestal voor een uitverkochte club zorgt.

Oostende zou je misschien niet meteen met jazz associëren maar volgens **Pieter Kooten**, verantwoordelijke voor de muziekprogrammering en de communicatie, was er wel degelijk altijd reeds een link. *"Momenteel zijn er nog wat losse evenementen en blijft enkel nog Tati's Jazz Club over maar in het verleden waren er meerdere jazzclubs in Oostende. We merkten vlug dat een potentieel publiek zat te wachten op een gestructureerd initiatief als het onze. Hierdoor hadden we van meet af aan een dankbare basis. We gingen van start in november 2008. Drie maanden later organiseerden we ons eerste jazzconcert en sinds januari 2010 zijn we een erkend kunstencentrum met subsidies. Klassiek, literatuur, film, een speciale kinderformule en wereldmuziek komen bij ons eveneens aan bod maar jazz vormt toch de hoofdbrok, hoofdzakelijk omdat interieur en ligging zich hiertoe uitstekend lenen."*

Het decor is inderdaad uniek doordat het podium opgesteld is voor de metershoge ramen waarachter het publiek een prachtig strand- en zeezicht heeft. *"De gordijnen blijven bewust open. Muzikanten die hier voor het eerst komen, kijken wat verwonderd op maar geven nadien toe dat het werkt. Het maakt deel uit van onze politiek van laagdrempeligheid. Vandaar ook ons gevarieerd aanbod dat reikt van lyrisch tot meer experimenteel. Hier staan ook geen pluchen zetels maar houten stoelen en tafels tot vlak voor het podium. Dat laatste is een extra troef want op die manier vergroot je de interactie tussen groep en publiek, toch wel een belangrijk aspect bij jazz. Mooi meegenomen is ons klein maar fijn aanbod streekbieren, geschonken in glazen."*

Nu de concerten goed draaien, hebben ze bij Vrijstaat O. verdere plannen. *"Er waren in het verleden al een paar specifieke opdrachten voor kunstenaars. Dat willen we uitbreiden. Zo is er in juni de derde editie van Dansand!, een festival voor hedendaagse dans. We dienden tevens een dossier in om vanaf 2013 te kunnen beginnen met residenties zodat het jazzluik een meerwaarde krijgt. In het verlengde hiervan willen we jongeren uit de omgeving een podium aanbieden door o.a. een nauwe samenwerking met de plaatselijke muziekacademie. Zo vervullen we onze taak van kunstencentrum in een nog bredere zin. En voor 2013 dromen we van een driedaagse jazzhappening met concerten verspreid over heel de stad. We werken nu al nomadisch voor theater, voor jazz willen we dat ook doen."*

Momenteel maken Belgische groepen nog meer dan negentig procent uit van het aanbod maar ook op dat gebied wordt naar nieuwe mogelijkheden gezocht.

Pieter Kooten:

"We werken nu al nomadisch voor theater, voor jazz willen we dat ook doen."

"We krijgen meer en meer aanbiedingen uit het buitenland maar onze financiële middelen zijn beperkt. Daarom zoeken we de juiste contacten met andere clubs. Een mooi voorbeeld: het Britse Phronesis staat in maart op ons podium omdat de groep de avond voordien in Genk speelde tijdens C-mine Jazz Genk waardoor we een haalbare deal konden sluiten. Met De Werf in Brugge hebben we een zeer goede band. Allebei bieden we concerten aan van de JazzLab tournees zonder dat we daardoor

concurrentie vormen voor elkaar. Onlangs kregen we echter een aanbod van een internationale groep die ook bij hen op de affiche stond. Dat doen we dan niet." Belgische jazz zal sowieso steeds het belangrijkste blijven. Daarmee bedoel ik dan zowel Vlaamse als Waalse artiesten want er is op dat gebied toch nog altijd een soort scheidingslijn. Teveel muzikanten uit onze contreien zijn te weinig bekend bij onze naaste burens en omgekeerd. Niet onbelangrijk bij dit alles is dat we in schijven van drie maanden programmeren zodat we kort op de bal kunnen spelen."

Zoals elke programmaverantwoordelijke hanteren Pieter Kooten en Hendrik Tratsaert (algemene artistieke leiding) hun eigen criteria. *"Het selecteren gebeurt op basis van luistermateriaal en prospectie,"* verduidelijkt Kooten. *"Zelf heb ik een zwak voor onverwachte combinaties van muzikanten. De transparantie van de Belgische jazz is een groot pluspunt. Daarmee bedoel ik dat het een klein wereldje is waar nieuws zich vlug verspreidt en iedereen elkaar kent. Zo stond Nicolas Kummert hier op het podium met Voices. Hij was zo enthousiast dat hij nadien per se wilde terugkeren met Groove Thing. Jef Neve, die daarbij meespeelt, was op zijn beurt zo tevreden dat hij Vrijstaat O. uitkoos voor een try-out van zijn nieuw project met blazers in juni. Dat is heel dankbaar voor een organisator. We zorgen er dan ook voor dat muzikanten goed onthaald worden en een correcte vergoeding krijgen."*

Georges Tonla Briquet

Vrijstaat O., Koningin Astridlaan 1 / Zeedijk 10 (onder de Koninklijke Gaanderijen naast het stedelijk zwembad), Oostende - www.vrijstaat-o.be of 059/26 51 27

Concertagenda

1 april	Jeroen Van Herzeele
15 april	Phronesis
13 mei	Vaganée-del Ferro Group
27 mei	Eric Person & Meta Four
3 juni	Jef Neve Trio & blazers (try-out)

Ivan Paduart Quintet in Vrijstaat O.

Henri Vandenberghe

**“Namen doen
het niet bij mij,
ik ga af op de
klankkleur”**

Henri Vandenberghe (65) – Rieke voor de vrienden – was de eerste om Toots Thielemans uit te nodigen om het peterschap op te nemen van een festival. Dat was vanzelfsprekend voor zijn Brosella en voor het eerst in 1986. Toots is als een ‘soulmate’ voor Rieke, die telkens opnieuw de belofte van Toots hard maakt om de vijf jaar op Brosella te staan. Henri vindt het mooiste in Toots de mens en daarna de muziek. Een passende gesprekspartner dus in deze bijzondere editie rond Toots 90.

De eerste muzikale interesses van Henri Vandenberghe, die als student poëzie- en muziekavonden organiseerde, waren folk en blues. Met een bluesband, die zich inspireerde op de bands van die tijd zoals **Aynsley Dunbar Retaliation**, **Savoy Brown** en **Ten Years After**, was hij zelfs finalist op Jazz Bilzen in de jaren 70. Met goede vriend **Ugo De Clerck**, die bij de Kadullen speelde en ook een bluesband had, en enkele gelijkgezinde muzikfanaten ontstond het plan om een folkfestival te beginnen in Kessel-Lo, maar dat ging uiteindelijk niet door. Tot Henri Vandenberghe vanuit zijn job bij de jeugddienst in Brussel het aanbod kreeg om wat aan te vangen met het verwaarloosde Groentheater, dat dateert uit 1932, wanneer het gebouwd werd voor de Wereldtentoonstelling van 1935. Dit openluchttheater ligt aan de voet van het Atomium, een overblijfsel van Expo 1958. Het mocht eender wat zijn en eens hij de locatie zag, aarzelde hij niet meer, het zou een folkfestival worden. Zo ontstond Brosella Folk in 1977. In 1981 kwam een voorstel tot samenwerking met de ERU (Europese Radio Unie) en dat leverde groepen op die door die partnerlanden betaald werden. Zelf plaatste Henri daar dan groepen tussen van bij ons zoals bv. De Snaar. Door een overgebleven budget werd gedacht aan een bijkomende jazzdag, de zondag van het volgende weekend, waar onder andere reeds **Chico Freeman** op het podium stond. Al vonden velen toen dat jazz en folk niet te verenigen waren, dreef Henri zijn zin door en zo ontstond de eerste Brosella Folk & Jazz in 1982.

Hoe vertrouwd ben je met jazz?

Ik ben geen expert, ik heb me altijd omringd met kenners. Zelf wil ik graag luisteren naar jazz. Mijn eerste jazz lp's kwamen uit winkels in Londen. Daar deponeerde ik wat spaarcenten en dan bestelde ik daar af en toe. Ze kenden mijn smaak en als ik daar ging snuffelen, draaide die leperd een plaat die me mischien wel kon bekoren... Ik herinner me zo **Edmond Hall** te hebben ontdekt.

Ging je op bepaalde namen af?

Nee, geen namen, die doen het niet bij mij. Ik ga puur af op het gevoel. Ik hoor iets, ah, dat is tof... Zo heb ik **Bix Beiderbecke**, **Django Reinhardt** en **Toots Thielemans** leren kennen. Ik hou van de klankkleur. Ik spits mijn oren bv. als ik een French horn of een hobo in een muziekstuk hoor, typische instrumenten die een andere kleur toevoegen aan een stuk. Ik hou enorm veel van stemmen, neem die a capella groepen op de folkdag, geen koren, dat is een wezenlijk verschil. Het is de manier waarop de stem als instrument gebruikt wordt. Nu heb ik wel het nadeel dat ik goed hoor als een zangeres er naast zit, dan krijg ik rillingen over mijn rug.

Je hebt een boontje voor bigband...

Dat is weer die klankkleur. Eén trompet kan me soms irriteren. Hangt ervan af natuurlijk, **Bert Joris** heeft me nog nooit de boom in gejaagd. Als een trompet

scherp uit de hoek komt, hoor ik dat niet graag. Maar als je die omkadert met andere instrumenten, dan kan diezelfde trompettist wel meevallen. Dat heeft alleen met klankkleur te maken. Die bigbands in de beginjaren van Brosella was een beetje een 'accident de parcours'. Het begon al meteen met de eerste Brosella Folk & Jazz editie in 1982, met de **Toshiko Akiyoshi-Lew Tabackin Big Band**. Een memorabel moment op Brosella blijft **Maria Schneider** met haar Amerikaanse band. Maar ook **Carla Bley**. Al was ze eerst furieus dat ze als eerste om 15u het podium op moest. Maar toen ik haar vertelde, dat door ons atypisch programmaschema het publiek er al staat vanaf het begin en er dus was voor haar, en dat onze eigen talenten dan niet voor lege stoelen spelen, kreeg ik alleen maar felicitaties en zei ze 'Henry, you're a genius'.

**“Hij mag dan bijna 90 zijn,
Toots blijft verrassen.
Hij heeft me ooit gezegd:
'het belangrijkste in muziek is
de stilte tussen twee noten...'
Toots is altijd bezig om te
denken of hij geen noot te
veel speelt”**

Hoe zijn de eerste contacten met Toots ontstaan?

Toots woonde toen in Grimbergen. Hij had nog geen manager, regelde alles zelf. Hij zou met Amerikanen naar Brosella komen, maar dat lukte niet. Hij belde me of hij met **Philip Catherine** mocht komen. Ja, natuurlijk, waarom niet?, en toen heb ik hem gevraagd of hij peter van het festival wilde worden, dat was in 1986. Hij heeft dan op zijn Toots *desk paper* in het Nederlands en het Frans geschreven dat Brosella er moest zijn en moest blijven bestaan.

En de afspraak was dat hij er om de vijf jaar zou optreden. Vorig jaar stond hij er terug en heeft hij zelf voor het publiek die belofte herhaald, "als ik nog leef" zei Toots dan, en ik als altijd grappend: "lap me dat niet, want dan stuur ik mijn advocaat" (lacht). Het is opmerkelijk hoe hij altijd blijft zoeken, jongeren aanspreekt... Voor Brussel 2000 moesten we met een aantal jongeren rond Brussel culturele hoofdstad een dertigtal belangrijke figuren uit de Marollen interviewen. Dat waren jongeren van 15 à 18 jaar en die hadden van meneer Toots Thielemans nooit horen spreken. De ene kwam uit Nigeria, een andere uit Bali maar dan begon Toots uit te leggen met wie hij allemaal gespeeld had en dan zag je die ogen van die meisjes en jongens groot open gaan,

want daar waren hiphoppers uit Amerika bij en die blijkbaar bij hen een belletje deden rinkelen, bij mij niet (*lacht*) en ineens was Toots voor die jongeren een interessante figuur.

Als je nu een nummer van Toots moet kiezen, welk is dat?

Als hij *Ne me quitte pas* speelt, dan moet ik altijd 'bleiten'... dat is voor mij... oh nee, hij gaat het weer doen. En hoe vaak ik het al heb gehoord, altijd klinkt het anders, maar altijd even pakkend.

Hij mag dan bijna 90 zijn, Toots blijft verrassen. Hij heeft me ooit gezegd: "het belangrijkste in muziek is de stilte tussen twee noten..." Dan dacht ik, wat zegt hij nu, ... Toots is altijd bezig om te denken of hij geen noot te veel speelt. Of hij het misschien anders zal aanpakken en met iemand anders. Neem nu vorige zomer waar hij met verschillende muzikanten en altijd weer anders uit de hoek kwam. Op die leeftijd, dat is toch formidabel. Drie keer zag ik hem vorige zomer, maar ik vond toch wel het strafste op Brosella, waar hij in grote vorm was.

Nu Toots 90 wordt, zou hij elk jaar op Brosella moeten staan...

Nee, nee (*lacht*), we hebben vorig jaar opnieuw rendez-vous voor Brosella 2016. We doen er niet aan mee om Toots rap rap te programmeren in de hoop dat hij bij ons het laatste concert geeft.

We mogen niet vergeten dat de dag dat Toots wegvault een zware klap betekent voor de jazzwereld in België. Wie gaat hem opvolgen als topfiguur? Wie heeft datzelfde aura? Er zijn misschien wel straffere muzikanten dan Toots, maar die hebben die internationale uitstraling niet. We moeten zorgen dat de jazz in België internationaal belangrijk blijft. Philip Catherine is er, heeft ook met alle groten gespeeld, maar internationaal krijgt hij niet die weerklink.

Je zoekt ook telkens naar een creatief project op Brosella?

Dat is iets dat de jongste 15 jaar wat *stoemelings* is ontstaan. Op een bepaald moment ben ik me gaan moeien toen **Milkshake Banana** verlegen zat om een percussionist. Ik stelde voor om het met **Frank Michiels** te proberen. Op die manier zijn we muzikanten gaan stimuleren om wat extra te bedenken dan wat ze op plaat voorstellen. En dan ook met hun eigen dromen af te komen. **Bart Quartier** stelde voor om met **Mike Mainieri** te spelen. We hebben zo de jongste jaren schitterende concerten meegemaakt. **Mathilde Renault** had een nummer geschreven voor de Zweedse saxofonist **Jonas Knutsson** en vroeg of ze hem mocht uitnodigen (*Brosella 2008-nvdr*). Dat werd een succes en ze hebben daarna een plaat opgenomen.

Heb je favoriete plekken om jazz live mee te maken?

Ik hou van de kleine clubs, waar je gezellig met een drankje aan een tafeltje van de muziek kunt genieten. Zoals bv. Jazz at the Fakkelt met **Jack van Poll**, ik vind dat schitterend. Ook met **Lander Gyselinck** of de confrontatie van jong en ervaren.

Met Djangofollië traden **Olli Soikkeli & Hot Club de Finlande** op. Gitarist Olli is 20 jaar en de violist **Vitali Imereli** is 58, die heeft zelfs met Toots Thielemans en **Stevie Wonder** gespeeld. Die is op zich niet zo geïnteresseerd in die Djangoswing maar wel in Olli, die bedeesd, door showman Vitali, net als een Grappelli, wordt uitgedaagd.

Henri Vandenberghe

Wat is je live bijgebleven?

Ik herinner me een prachtig concert van Philip Catherine in het Cc Sint-Pieters-Woluwe. Hij had toen een periode dat hij nogal experimenteerde met knopjes en loopjes. Toen dacht ik, jong, oefen thuis. Maar hij had dan solo zijn draai gevonden en dat kwam zeer goed over, dat is me bijgebleven. Verder nog op Brosella **Arturo Sandoval**, en zoals al gezegd Maria Schneider en Carla Bley. Ook **Alexandre Cavalière** in de Music Village, maar dat zijn dan zo van die kleine momenten in kleine zalen.

Je bent nu 65, wat verwacht je van de toekomst?

Ik heb altijd gekozen om de muziek te beschouwen als een hobby. Toen ik op de jeugddienst van Brussel werkte, stond me voor ogen dat als je van je hobby je werk maakt, je jezelf hebt bestolen. Dan moet je op zoek gaan naar een nieuwe hobby. Je moet iets

hebben naast je werk. Ik heb het geluk gehad in mijn leven werk te vinden waarvan ik kon leven.

De laatste 5 jaar heb ik gewerkt aan nadenken, zoeken en proberen om te zorgen dat Brosella de meeste kansen heeft om te blijven bestaan. Ook als ik er niet meer ben. Er wordt meestal gezegd, zo'n project staat of valt met een persoon, maar dat zou ik niet graag hebben. Ik wil stilletjes aan verdwijnen. Daarom startten we vijf jaar terug met de Brosella Program Commission (die dan nog gevoed wordt door het Brosella Adviescomité). Op een zeker ogenblik verwacht ik alleen nog van de commissieleden dat ze me in een rolstoel voor het podium brengen. En een pintje geven. Ik hoop dat te blijven meemaken. Graag nog tien jaar.

Bernard Lefèvre

Scan de QR-code om de CD te bekijken en een preview te beluisteren!

toots thielemans european quartet 90 yrs.

De verjaardag van één van 's werelds grootste, nog levende jazz-iconen kun je niet beter vieren dan met muziek, live gespeeld en opgenomen met zijn eigen European Quartet. Een album met nieuwe opnames in mooie hardcover uitvoering.

Toots Thielemans - harmonica
Karel Boehlee - piano and synthesizer
Hein Van de Geyn - double bass
Hans van Oosterhout - drums

De cd is vanaf 29 april verkrijgbaar in de betere platenzaken en via www.challengerrecords.com/toots90 (adviesprijs €21⁹⁵).

CHFR70167

FOR MORE INFORMATION ABOUT CHALLENGERECORDSINT., DISTRIBUTION LABELS AND ARTISTS: WWW.CHALLENGERECORDS.COM

SOCIAL MEDIA: facebook.com/ChallengeRecordsInt - twitter.com/challengerec - youtube.com/ChallengeRecords

Nieuw op cd/dvd

Nieuw op cd/dvd

Redactie:

Mischa Andriessen, Patrick Bivort, Peter De Backer, Wannes Gyselinck, Chris Joris, Bernard Lefèvre, Georges Tonla Briquet, Marc Van de Walle

DEADLINE volgend nummer:

Te bespreken cd's, dvd's en ander audiovisueel materiaal graag ten laatste op **4 mei 2012** op het redactie-adres: Jazzmozaïek, Laarstraat 105, 2610 Wilrijk-Antwerpen (Belgium)

Jazzmozaïek klasseert in deze rubriek de cd's (nieuwe releases en heruitgaven) in alfabetische volgorde en illustreert het betere werk met de afdruk van de hoesjes. De quotering is als volgt.

Vinyl

Volgens BEA Music, de vereniging die de producenten en distributeurs van muziek vertegenwoordigt in België, was het muziek aanbod in 2011 breder en diverser dan ooit met de introductie van maar liefst 5 nieuwe streamingdiensten en de fysieke handel die hun activiteit uitbreiden naar online. Volgens dezelfde bron (BEA en GfK Retail) werden in 2011 meer dan 9 miljoen gedownloadde liedjes en bijna 9 miljoen fysieke albums in ons land verkocht. De muziekfan kiest stevast voor het album in cd-formaat (8,89 miljoen cd's op een markt van 9,4 miljoen albums) terwijl voor individuele liedjes bijna 100% via online muziekwinkels wordt gedownload. De fysieke muziekdragers, zoals cd, dvd en vinyl, zijn nog steeds de grootste omzetmakers voor de muzieksector met meer dan 125 miljoen euro, dat is meer dan 86% van de totale omzet van de muziekverkoop.

De totale Belgische muziekmarkt in 2011

	X MILJOEN EURO			X MILJOEN UNITS		
	2011	2010	%	2011	2010	%
Albums	118,12	125,82	-6,1%	8,89	9,41	-5,5%
Singles	0,39	0,43	-9,3%	0,13	0,13	0,0%
Vinyl	1,18	0,77	53,2%	0,065	0,047	38,3%
Muziekvideo	5,78	7,43	-22,2%	0,38	0,47	-19,1%
Totaal	125,47	134,45	-6,7%	9,47	10,06	-5,9%

(Cijfers afkomstig van BEA en GfK Retail and Technology Benelux Division Belgium)

Ook muziek op vinyl kent een heropleving. Deze tendens zet zich door, want meer labels (o.a. ACT dat 20 jaar viert) brengen ook opnieuw (jazz)lp's uit. Een evolutie die zeker voelbaar is bij de gespecialiseerde jazz-lp winkels, die hun hoofdzakelijk tweedehandsaanbod nu ook met een nieuw assortiment uitbreiden. In onze artikelenreeks rond vinyl kan je alvast kennismaken met winkels in ons land. Voorlopig bespreken we in deze rubriek nog geen lp-releases, al mag je je toch al eens aan een randartikel in de toekomst verwachten.

Bernard Lefèvre

Rez Abbasi's Invocation Suno Suno

Enja Records/Codaex – 63:15

Saxofonist Rudresh Mahanthappa en pianist Vijay Iyer, twee New Yorkers van Indiase origine, zijn niet meer weg te denken van de Amerikaanse jazzscene. Dezelfde status heeft stilaan ook gitarist Rez Abbasi bereikt. Die heeft dan wel Pakistaanse roots (hij werd geboren in Karachi en groeide op in Californië), maar hij slaagt er net als Iyer en Mahanthappa in met die Oosterse inspiratie pakkende hedendaagse jazz te maken.

Voor deze cd spiegelde hij zich aan de Qawwali-muziek uit zijn thuisland, zeg maar de Oosterse variant van gospel. Met Mahanthappa en Iyer aan boord, is Rez Abbasi's Invocation zonder meer een supergroep. De muziek heeft onmiskenbaar een

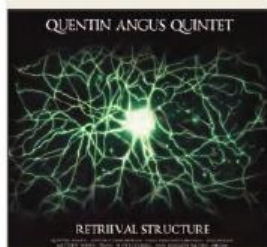
Aziatisch parfum, ook al omdat Mahanthappa zo'n merkwaardig sensueel saxgeluid heeft. Maar uiteindelijk is dit vooral prima vooruitstrevende jazz. Abbasi is een uitstekende gitarist, met een heel herkenbaar, lichtjes ijel geluid. Zijn composities zijn lang uitgesponnen, ingenieuze werkstukken.

Peter De Backer

Rez Abbasi (elg), Rudresh Mahanthappa (as), Vijay Iyer (p), Johannes Weidenmueller (b), Dan Weiss (d)

Quentin Angus Quintet Retrieval Structure

Eigen Beheer – 52:34

Quentin Angus is een blitzcarrière aan het opbouwen. Hij is 24, Australiër, en leeft nu in New York, waar

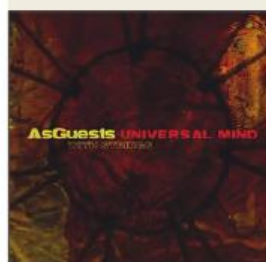
John Abercrombie zijn leraar is. Maar Angus overstijgt die invloed. Zijn persoonlijke sound is goed geworteld in de traditie: boppish unisono met de sax, waarbij de piano en de bas niet vergeten worden (soms in tegenpartij), voortgedreven door een enthousiaste drummer. Angus is een muzikant van de compositie én van de improvisatie. Dat hoor je duidelijk op deze cd van de finalisten van Jazz Hoeilaart. Met veel genoegen doen alle muzikanten hun duit in het zakje. Soms een beetje van het goede te veel: misschien zijn de solo's iets te uitgesponnen (*in die Beschränkung...*) maar we vergeven het deze aanstormende talenten graag. Alle composities zijn van de hand van de gitarist, maar de geïmproviseerde inbreng van de overige bandleden maken van deze muziek gemeenschappelijk bezit. De thema's zijn vrij complex maar mooi en vloeiend, goed te volgen, en werken aanstekelijk. Dit is een erg puike prestatie van vijf gedreven en bewaame jonge muzikanten.

Marc Van de Walle

Quentin Angus (g, comp), Chad Lefkowitz-Brown (s), Matthew Sheens (p), Scott Colbert (b), Kenneth Salters (d)

AsGuests Universal Mind

Origin Records – 46:53

Voor de nieuwe schijf van hun groep AsGuests voerde het Tsjechisch-Slovaakse duo Miro Herak (Kenny Wheeler, John Ruocco) en Michal Vanoucek (Ruben Samama, Chad McCullough) een aantal duidelijke koerswijzigingen door tegenover de cd/dvd *Live In Belgium*. Deze keer werd het geen live-opname, er had een grondige personeelwissel plaats en voor de gelegenheid is er versterking van een strijkertrio. Muzikaal leidt dit tot een heel andere wereld. De opbouw is totaal verschillend. Hun verhaal wordt een paar keer onderbroken door interludiums die

voor een doordachte adempauze zorgen. De structuur van de nummers (gecomponeerd door Vanoucek) getuigt van een grotere dieptegang en meer doordachte complexiteit. De openingstrack alleen al getuigt van verworven meesterschap en inzicht. Een groep in volle evolutie.

Georges Tonla Briquet

Miro Herak (v), Michal Vanoucek (p), Brice Soniano (b), Yonga Sun (d), Jeffrey Bruinsma (v), Oene van Geel (viola), Jörg Brinkmann (clo)

Available Jelly Baarle-Nassau Set 1

Ramboy Recordings / ramboyrecordings.com – 47:59

Available Jelly
Baarle-Nassau Set 2

Ramboey Recordings /
ramboeyrecordings.com – 68:55

Beide cd's zijn liefst niet afzonderlijk te behandelen, laat staan te kopen. Zij vormen immers één concertverslag van dit uiterst lucide en ludiek collectief rond rietblazers Michael Moore en Tobias Delius en koperblazers Eric Boeren en de krachtige Wolter Wierbos. Het nauwe contact met het publiek is hoorbaar en de muziek is daar dan ook duidelijk de oorzaak van. De arrangementjes zitten vol glimlach en humor. De zéér sprekende thema's worden onderlijnd door allerhande ritmiekjes: van jazz- tot popritmes, street-jive, New Orleans en fanfare. Er zit zelfs een geslaagde replica in van een traditionaal uit

Myanmar. Pikant detail is, hoe gevat bassist Ernst Glerum het traditionele strikinstrument evoceert. Op de eerste cd zijn bijna alle composities van M. Moore, maar sluipt er een schitterende *Isfahan* van Billy Strayhorn tussen. In de tweede set (cd 2) wisselen de Moore-stukken vaker af met rasechte Ellingtonia en een heel mooie van Eric Boeren. Deze laatste zorgt met Wolter Wierbos voor schitterende, hilarische momenten, maar de humor is nooit gratis: alles komt uit de buik en spannende dramatiek ligt nooit ver weg. Michael Vatcher (d) en E. Glerum (cb) kleuren het geheel prachtig in sepia en gebrande aarde. De Ellington-thema's (o.a. uit de *Such Sweet Thunder*- en *Far East* suites) worden persoonlijk, maar met groot respect vertolkt en groeperen mooi met die van Moore. Om een Noord-Nederlands woord te gebruiken: deze cd's zijn ècht leuk!

Chris Joris

Eric Boeren (cornet), Wolter Wierbos (tbn), Michael Moore (as, k), Tobias Delius (ts, k), Ernst Glerum (cb), Michael Vatcher (d, perc)

Baloni
Fremdenzimmer

Clean Feed – 47:40

Joachim Badenhorst is zowat onze meest internationale muzikant van wie er op regelmatige tijdstippen cd's verschijnen uit de meest onverwachte hoeken. Deze keer komt hij op de proppen met een New Yorks trio, Baloni. Zijn compagnons zijn Frantz Loriot en Pascal Niggenkemper (ook actief met Robin Verheyen). Op *Fremdenzimmer* duiken we in een haast magisch-realistische sprookjeswereld. Gedurende achtenveertig minuten ontrafelt zich een luisterspel van ragfijne intriges. Het lijken wel drie koorddansers, zo voorzichtig en doordacht wordt er gemusiceerd. Improvisatie maar haarscherp en tot de laatste noot berekend. Elk detail heeft zijn precieze functie en plaats, net als de radertjes van een Zwitsers

uurwerk. De intrigerende hoerscherp alleen nog de honger om dit te blijven beluisteren en helemaal te doorgronden. Ontroerend op een bevreedende manier en meteen een bewijs dat pure improvisatie heel poëtisch werk kan opleveren. Er komt een tournee in de lente (24 mei in Gent, 25 mei in Mechelen, 27 mei in Maasmechelen, 28 mei in Gent, 1 juni in Rataplan).

Georges Tonla Briquet

Joachim Badenhorst (bkl, kl, ts), Frantz Loriot (viola), Pascal Niggenkemper (cb)

Tim Berne
Snakeoil

ECM Records / Challenge Records
68:13

Weinig saxofonisten zijn zo herkenbaar als Tim Berne. Zijn scherpe

altsax-sound grijpt je direct naar de keel, en ook zijn manier van componeren draagt een heel eigen stempel: Berne maakt vaak lang uitgesponnen, traag op gang komende stukken of net grillige melodielijnen die alle kanten tegelijk lijken op te gaan.

Snakeoil is verrassend genoeg pas Bernes debuut als leider op ECM, al was hij vorige jaar te bewonderen op Michael Formaneks uitstekende *The Rub and Spare Change*. Berne speelt hier met een kwartet zonder bas. Voor wie hem nog niet kent, zal (bas)klarinetist Oscar Noriega (net als Berne al jarenlang actief op de New Yorkse avant-garde jazzscene) een heuse ontdekking zijn. Pianist Matt Mitchell is een wat introverte stylist en drummer Ches Smith brengt zijn ervaring in experimentele rockbands mee.

Berne pakt je hier echt wel bij je nekvel. De muziek ademt een dwingende noodzakelijkheid uit, het resultaat van vele jaren zoeken en tasten aan de spits van de geïmproviseerde muziek.

Peter De Backer

Tim Berne (as), Oscar Noriega (kl, bkl), Matt Mitchell (p), Ches Smith (d)

Jazz & Beyond

Ook voor deze editie was het aanbod op het snijpunt van jazz en andere genres en stijlen weer enorm. Een overzicht.

Een cd die al een tijdje uit is maar nog niet tot bij ons geraakte is *Blåslåtar* (Country & Eastern) van Jonas Knutsson. De Zweedse saxofonist (hier op sopraan-, alt- en baritonsaxofoon) ging delven in de muzikale erfenis van zijn land. Maar liefst eenendertig (!) traditionele en originele volksmelodieën kadert hij hier in een vrije jazzcontext. Diplomatisch schippert hij tussen beide werelden zonder het geheel ooit extreem te laten overhellen in een bepaalde richting. Technisch een bravourestuk aangezien saxofoon en viool (voor welk instrument al deze liederen origineel gecomponeerd werden) mijlenver uit elkaar liggen. Ervaring met dit materiaal had hij alleszins gezien zijn samenwerking in het verleden met

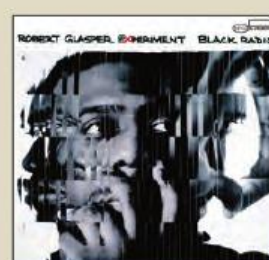
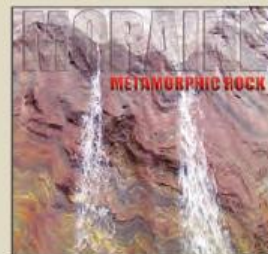
de grande dame van de Zweedse folk, Lena Willemark. Interessant en boeiend genoeg voor zowel folkies als jazzliefhebbers.

Van Moonjune Records ontvingen we twee nieuwe releases. Op *Bani Ahead* van het Italiaanse Slivovitz horen we een doorgedreven fusion van jazz, rock en blues met een apart cachet dankzij de twee blazers. Door de invloed van deze laatste verschuift het accent soms al eens richting Balkan. Dankzij onverwachts opduikende verrassingselementen (mondharmonica in *Fat* bijvoorbeeld), complexe polyritmiek, hoekige funkuitspattingen en duidelijke invloeden van freejazz blijft het over heel de lijn boeiend voor fans van het genre. *Moraine*, een kwintet uit Seattle, levert met de live-cd *Metamorphic Rock* (opgenomen tijdens NEARfest 2010) een stevige portie jazzrock af met de nadruk op rock. Opvallend zijn de

bijdragen van violiste Alicia De-Joie. Ergens tussen Yes en King Crimson met een snuifje Police. Vooral beluisteren met de volumeknop voldoende naar rechts gedraaid.

Het Belgische kwartet Multitude zoekt met haar debuut *Dog Of Teahan* op eigen manier (en in eigen beheer) een weg in de wirwar van jazzfusion. Gitarist Peter Verhelst (!) en fluitist Stefan Bracaval worden vakkundig ondersteund door Chris Mentens (b) en Nico Manssens (d). Spacy progtaferelen en jazzrock vloeien moeiteloos in elkaar over. Met rechtstreekse links naar de diverse groepen waarbij de heren eveneens actief zijn/waren zoals Luz de Luna, Zoshia, The Chris Joris Experience en Ernst Vranckx.

Pianist Robert Glasper zijn interesse voor hiphop en aanverwanten is niet nieuw. Op *Black Radio* (Blue Note Records/EMI Music) trekt hij de lijn radicaal door naar de huidige r&b. In de introductie wordt gezegd dat het gaat om *experimentation for meditation*. Het is vooral chillen en loungen op lome ritmen en beats. In de beste passages zijn er parallellen met Marvin Gaye en Stevie Wonder

en sijnelt er zelfs heuse jazz door. Maar ondanks deze pluspunten en wat geëngageerde uitlatingen valt het beloofde experiment toch net iets te lichtvoetig uit. Verantwoordde jazzlounge voor liefhebbers die ook luisteren naar o.a. Bilal, Mos Def en Erykah Badu (allemaal hier in een gastrol).

Georges Tonla Briquet

Johnathan Blake The Eleventh Hour

Sunnyside Records/
sunnysiderecords.com – 68:00

Met vooral eigen composities ver-voegt drummer Johnathan Blake de selecte club van drummers-componisten. Zijn debuut, schatplichtig aan Gasper, Redman en Hargrove, klinkt degelijk, maar verrast zelden. Blake laat zich nochtans omringen door muzikanten die niet vies zijn van grensoverschrijdend jazzgedrag. Mark Turner doet bij momenten duizelen en gast Rober Gasper groovert subtiel op toetsen. Het verdict: Blake is een steengoede drummer met een pittige swing, zij het zonder de persoonlijke stem van bijvoorbeeld een Chris Dave. Ook als componist overtuigt Blake, evenwel zonder buiten de lijntjes te kleuren.

Wannes Gyselink

Jaleel Shaw (as), Mark Turner (ts), Tom Harrell (t, bug), Ben Street (b), Kevin Hays (p, rh), Johnathan Blake (d) + guests: Tim Warfield (ts), Robert Gasper (p, frh), Grégoire Maret (hca)

Bop and soul sextt Hydrogen bond

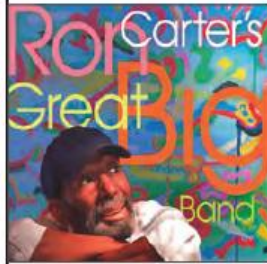
Orfena Music – 43:58

Sommige producties moeten het hebben van vernieuwing en van het breken met tradities. Niet zo op deze schijf: hier wordt gewoon doorgewerkt in het bopidoom. Acht composities van de hand van gitarist Maxime Blésin worden gespeeld met veel enthousiasme, vuur en zorg. En ja, het is een degelijk werk geworden. Iedereen krijgt voluit de tijd en de ruimte om te improviseren en gewoon zichzelf te zijn binnen vrij bekende grenzen. Verwacht dus geen halsbrekende toeren om toch maar anders te zijn. De charme komt precies van de swing, de warmte, de genegenheid voor dit soort muziek. Erg mooi is dat je elke muzikant de eigen, inherente stijl hoort ontwikkelen. Een oerdegelijk, bijna klassiek te noemen werkstuk is dit. Kijk even naar de namen van de muzikanten: allemaal ervaren rotten, mensen die op een eerlijke en ongedwongen wijze hun persoonlijkheid bewezen hebben. Die eerlijkheid is overtuigend. Zeker als je niemand ook maar op een schoonheidsfoutje kunt betrappen.

Ron Carter's Great Big Band

Sunnyside Records/Pias – 53:18

Sinds 50 jaar is hij één van de meest vernieuwende en originele bassisten uit de jazzgeschiedenis. Ron Carter heeft met de meeste toonaangevende jazzmusici gespeeld en was jarenlang lid van het Miles Davis kwintet wat hem een internationale reputatie opleverde. Na meer dan 2000 albums als sideman of leider bevindt hij zich voor het eerst aan het hoofd van een bigband! De enige voorafgaande eis van Carter voor de casting van het orkest was de aanwezigheid van zijn ritmesectie met pianist Mulgrew Miller en drummer Lewis Nash. De bigband wordt namelijk aangevoerd door vooraanstaande musici als saxofonisten Wayne Escoffery, Steve Wilson en trombonist Steve Davis. Daardoor ontstond een veelzijdig orkest dat zijn eigen identiteit behoudt in een veelheid aan jazzstijlen. Het speelplezier, de inventiviteit en het hoog niveau van musiceren van deze band is een voorbeeld voor vele andere grote formaties. Het hart van hun repertoire is wat de bigbandliefhebbers graag willen horen. Vandaar enkele standards (*Caravan, Con Alma, Saint Louis Blues...*), enkele composities van de leider en van Sony Stitt, Tom Harrell, Gerry Mulligan, Wayne Shorter, John Lewis, Nat Adderley of Sy Oliver.

Hoewel het Carters eerste ervaring is als leider van een bigband, was hij, voor hij in het Miles Davis Quintet aantrad, bassist van één van de beste bigbandalbums ooit: *Out of the Cool* van Gil Evans in 1961. Een belangrijke inspiratie voor dit nieuwe album met als muzikale directeur Robert M. Freedman die met respect voor de traditie zorgde voor moderne arrangementen. De prachtige geluidsoptname met een contrabas die op de voorgrond treedt, legt de nadruk op het sierlijke spel en de beroemde glissandi van een grote bassist. Met deze cd laat Ron Carter overtuigend horen dat hij nog steeds tot de allerbeste muzikanten van de wereld behoort. Een meesterwerk.

Patrick Bivort

Robert M. Freedman (arr, muzikaal dir), Ron Carter (b), Lewis Nash (d), Mulgrew Miller (p), Tony Kadleck (t, bug), Greg Gisbert (t, bug), Jon Owens (t, bug), Alex Norris (t, bug), Jason Jackson (tb), Steve Davis (tb), James Burton III (tb), Douglas Purviance (b-tb), Charles Pillow (cor), Jerry Dodgion (ss, as), Steve Wilson (as), Wayne Escoffery (ts), Scott Robinson (ts), Jay Brandford (bs)

Degelijk werk van bij ons!
Marc Van de Walle

Pascal Mohy (p), Hans van Oosterhout (d), Sal La Rocca (b), Maxime Blésin (g), Eric Prost (ts), Gregory Houben (t)

Chick Corea/Eddie Gomez/Paul Motian Further Explorations

Concord Jazz / Codaex – 2cd
73:35 + 63:26

Chick Corea is een kameleon in de jazz. Hij rijgt de Grammy's aan elkaar voor verschillende projecten, recent nog als beste solist en voor best instrumentaal album *Forever*.

In deze live-opnames van mei 2011 in de Blue Note, NY, trad Corea in de voetsporen van Bill Evans, die in 1961 met Scott LaFaro en Paul Motian *Explorations* opnam. Corea vertrekt wel vanuit een *tabula rasa* oogpunt, dus een zeer persoonlijke benadering, zij het wel met oudgedienden van de meester-pianist. Het is een historische opname, want in november overleed Paul Motian. Voor ze aan de slag gingen, bestudeerden ze de Bill Evans discografie, brachten Gomez en Motian elk eigen composities in, en bracht Corea zijn hommagenummer aan (*Bill Evans*). Die passen wonderwel in het universum van Evans (*Peri's Scope, Turn Out The Stars, Very Early*) en zelfs een nooit door Evans zelf opgenomen pas ontdekte compositie: *Song No.1. Gloria's Step* van LaFaro en nog enkele standards maken de cirkel rond. Een inspirerende ontmoeting.

Bernard Lefèvre

Chick Corea (p), Eddie Gomez ((b), Paul Motian (d)

Nathan Daems Quintet Praten dialect

W.E.R.F. / AMG – 59:11

Het eerste nummer zet de toon. Behoorlijk agressieve bruitages contrasteren met temperende frasen saxofoon; ritmewisselingen alom; improvisaties (z)wewend van het melodieuze naar het zoekende: het creëert spanning en verwondering. Met daarin verstrengeld een mix van zigeunertoonladders, Indische muziek, ska en nog wat exotische genres zal het duidelijk zijn dat deze plaat geen hapklare muziek serveert. Hier wordt niet in muzikale hokjes gedacht (goed zo). Het resultaat is een fris, open, vernieuwend en intrigerend eindproduct dat blijft boeien. Het lijkt wel alsof deze muziek zichzelf creëert, alsof je naar ruwe improvisatiekernen luistert. Ottavanger past wonderwel bij Daems: zijn (vrij nerveuze) elektronische effectenarsenaal krijgt zin doordat het geboorte geeft aan ritmisch complexe melodische frasen. Binnen dit kader kunnen de muzikanten hun persoonlijke stijl botvieren, en zij stimuleren elkaar zo geestdriftig (let bv. op het animerende drumwerk) dat je er zelf enthousiast door wordt. Er wordt voortdurend goed in het vuur gepookt zodat de gensters er blijven afvliegen. Uitdagend!

Marc Van de Walle

Nathan Daems (ts, ss, Turkish clarinet), Fulco Ottavanger (p, kb, frh, eff), Bart Vervaeck (g), Sebastiaan Gommeren (cb), Simon Segers (d)

De Beren Gieren Wirklich Welt So

El Negocito Records /
deberengieren.be

Het gaat snel voor De Beren Gieren. De eerste prijs Jong Jazz Talent in Gent (2009), een eerste demo-cd, een plaatsje op de Belgian Jazz Meeting 2011, een JazzLab tournee en de podia van diverse clubs en

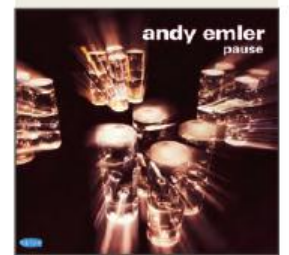
festivals. Met dit officiële debuut mogen we ons aan een volgend offensief verwachten want *Wirklich Welt So* barst van het live potentieel. Het samenspel van pianist Fulco Ottavanger (Nathan Daems Quintet) en zijn twee kompanen, Simon Segers (Members Of Marvelas) en Lieven Van Pee (Collapse), is namelijk getekend door een aaneenrijgen van vlijmscherpe en turbulente interacties en constant wisselende invalshoeken. Toch is het geen etaleren van technische kunde of een zoektocht in het licht van de complexiteit an sich. Ze doseren op gepaste tijde en laten zo bijvoorbeeld neurotische sfeerbeelden contrasteren met een luchtiger intermezzo. Experiment wordt daarbij gekoppeld aan vloeiende melodiën. Nooit vrijblijvend maar steeds ambigu is de rode draad hier. Het zou ons niet verbazen mochten de heren ingetekend hebben op de speciale ICP-box die er aan komt.

Georges Tonla Briquet

Fulco Ottavanger (p), Simon Segers (d), Lieven Van Pee (b)

Andy Emler Pause

Naïve – 54:32

In afwachting dat de nieuwe cd met zijn octet verschijnt, verrast Andy Emler ons met dit bijzonder schijfje. Bijzonder vooral vanwege de instrumentatie. Alles draait namelijk rond Emler's spel op het Cavaillé-Coll-orgel van de voormalige abdij in Royaumont. Voorwaar geen alledaags gegeven in een jazzcontext. Toch is dit geen gratuite stijl oefening in het vakje van de third stream. Er zijn natuurlijk parallellen met klassiek maar de interventies van blazers Laurent Blondiau (een steeds grotere en meer majestueuze beheersing van zijn instrument!), Laurent Dehors en Guillaume Orti zorgen voor duidelijke jazzaccenten. De breed uitwaaierende passages stralen een grote poëtische draagkracht uit gehuld in een ondefinieerbaar gevoel van geheimzinnigheid. *Triorgue*, een trio met orgel, bas en drums is dan weer een stukje pure psychedelica met Pierre Henry-invloeden. Dit is weliswaar geen voer voor bebopfans of diehards van swing, wel voor muziekgenieters die een breder perspectief hebben. Emler bewijst hier op grandioze wijze dat

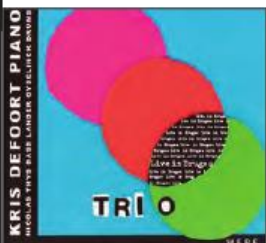
Kris Defoort Live in Tokyo Live in Bruges New Sound Plaza

Box met drie cd's – W.E.R.F. / AMG

Live in Tokyo 55:11

Live in Bruges 55:25

New Sound Plaza 57:27

Deze box betekent meer dan één keer thuiskomen voor Kris Defoort. Na vele jaren vooral met opera en modern-klassiek zoet te zijn geweest, keert de pianist terug naar zijn eerste liefde, de jazz. En hij doet dat op W.E.R.F., het label van zijn geboortestad Brugge.

Van de drie cd's in deze verzameling is er één heruitgave. Maar *Sound Plaza* met Jim Black, Mark Turner en Nicolas Thys, kreeg wel een grondige opfrisbeurt. Uit dezelfde opnamesessies plukte Defoort andere stukken, en hij voegde er een liveopname van Middelheim 2003 aan toe. Dit is dus niet zomaar een remix, wel een nieuwe op zichzelf staande cd. En met prima moderne muziek.

En toch zijn de twee andere cd's nog beter. *Solo in Tokyo* is ontstaan nadat een Japanse organisator Defoort op de Elisabeth-wedstrijd had ontmoet en hem uitnodigde voor een soloconcert in de Japanse hoofdstad. Achteraf was Defoort zo blij met het resultaat dat hij de opnames nu op cd uitbrengt. Daar mag ook de jazzliefhebber blij mee zijn, want dit is een pakkend concert. Defoort maakt mooie jazz van Prince (*Sometimes it snows in April*) en zet een geloofwaardige Monk neer (*Reflections*). En uit de vier andere stukken spreekt de kracht van zijn eigen composities, balancerend op de grens van jazz en klassiek.

En toch is het *pièce de résistance* van deze box de trio-cd, opgenomen in de concertzaal van De Werf. Met Nicolas Thys op elektrische bas en de fenomenale (maar nog altijd piepjonge) drummer Lander Gyselinck heeft Defoort op korte tijd een hecht en divers trio gesmeed.

De elektrische bas geeft het trio een bijzonder klankkleur en de drums van Gyselinck (die niet echt een jazzverleden heeft, maar wel uit de hiphop- en breakdance-scene stamt) voegen er een stevige scheut energie aan toe. Luister maar naar opener *Tokyo Dreams* of het lekker Bud Powell-achtige *Bebop Dreams*. Maar ook in de trage nummers blijft de muziek aan de ribben plakken. Van *Le vent des Landes*, dat Defoort componeerde in een tentje in de Franse Landes, gaat bijvoorbeeld een heerlijke poëtische kracht uit.

Kortom: welkom terug, Kris Defoort!

Peter De Backer

New Sound Plaza: Kris Defoort (p), Nicolas Thys (b, elb), Mark Turner (ts), Jim Black (d)

Live in Tokyo: Kris Defoort (p)

Live in Bruges: Kris Defoort (p), Nicolas Thys (elb), Lander Gyselinck (d)

hij nog steeds een heuse katalysator vormt en voor niets terugdeinst. Mijlener van alle gangbare regels en structuren maar des te fascinerender. Zeker voor wie de recente cd's van de gebroeders Belmondo naar waarde wist te schatten.

Georges Tonla Briquet

Andy Emler (org), Claude Tchamitchian (cb), Eric Echampard (d), Laurent Blondiau (t), Laurent Dehors (kl, cb), Guillaume Orti (ts)

Johannes Enders Trio Mondvogel

Jazzwerkstatt / Codaex – 42:08

Johannes Enders is een van Europa's meest fijnbesnaarde saxofonisten. U kent hem misschien van het Billy Hart Trio of van zijn mooie kwartet-cd *Billy Rubin* van vorig jaar. Het beste stuk daarvan, *Zeitgeist Maschine*, wordt hier hernomen en ook in deze trio-versie is het een heerlijke brok lekker aanzwellende jazz.

Enders speelt bijna fluisterend, een tenorversie van Lee Konitz als het ware. Met zijn tedere, breekbare sound is hij zowat de tegenhanger van forse, gespierde tenoristen zoals David Murray of David S. Ware. En zijn – doorgaans korte – composities boeien van begin tot eind. Bassist Ed Howard is een bijkomende attractie. Hij laat zijn bas heerlijk veren, met zeer elastische noten. Dit is een prima trio-cd, een Europese productie van topniveau.

Peter De Backer

Johannes Enders (ts), Ed Howard (b), Sebastian Merk (d)

Daniel Erdmann, Samuel Rohrer How To Catch A Cloud

Intakt Records / Codaex – 46:55

Als er zoiets bestaat als Europese jazz dan lijkt deze plaat het

shoentje wonderwel te passen: ingehouden, onderzoekend, wars van pathos of zoeterigheid, experimenteel zonder de melodie te schuwen. Versterkt met cellist Vincent Courtois en de sobere elektrische gitaar van Möbus, maakt dit kwartet onvervalste ensemblemuziek, met uitgepuurde solo's in functie van de compositie. De vervlechting van vrije impro binnen een doorgedane structuur overtuigt. Dynamische uitbarstingen zijn zeldzaam, maar het voortdurend veranderende kleurenpalet blijft prikkelen. De onderkoelde maar rijke sonoriteit van Erdmann, het melodieuze drumwerk van Rohrer, en het ingehouden samenspel van dit kwartet zijn een belevenis die noopt tot herbeluistering.

Wannes Gyselinck

Daniel Erdmann (ts), Frank Möbus (g), Vincent Courtois (clo), Samuel Rohrer (d)

Rembrandt Frerichs Continental

Challenge Records/Challenge Records – 61:08

De jonge Nederlandse pianist Rembrandt Frerichs studeerde cum laude af aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en debuteerde op 22-jarige leeftijd op het North Sea Jazz Festival. Zijn debuut *Self Portrait* (2007) werd genomineerd voor een Edison Award. Nu brengt hij met *Continental* zijn debuut bij Challenge Records. Hij is ook lid van Levantasy waar de passie voor Arabische muziek om de hoek komt loeren (zelf verbleef Frerichs twee jaar in Egypte). Maar ook in New York deed hij al wat ervaring op. Hij trad op in Birdland, en vanuit die overzeese blik is de albumtitel ontstaan. Frerichs wil verschillende werelden verenigen en dat hoor je in zijn muziek die breed uitwaaiert en toegankelijk balanceert op de grenzen van de jazz.

Bernard Lefèvre

Rembrandt Frerichs (p), Guus Bakker (cb), Vinsent Planjer (d)

Cezariusz Gadzina Quartet Light In Sight

W.E.R.F. / AMG – 51:45

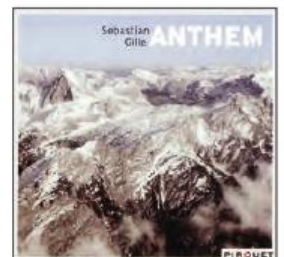
Na zijn exuberante avonturen met Saxafabra en het European Saxophone Ensemble keert Gadzina terug naar de eenvoud van een kwartet. De vier gaan te werk als pure coloristen die voortdurend licht en schaduw in elkaar laten overvloeien. Nooit harde contrasten maar een continuïteit van vloeiende lijnen. Bij Gadzina zijn titels nooit vrijblijvend. Via *Light In Sight* wil hij een teken van hoop geven en met *Chillax* (hippe samentrekking van chillen en relax) zet hij zich af tegen de ratrace. In *Dancing Shadow* wordt deze lijn doorgetrokken door het volledige nummer te baseren op vier noten om van daar uit verder te werken. Toch staat niet alles in het teken van rustgevende harmonie. Er zijn ook heel wat vinnige en impulsieve passages maar zelfs daar getuigen de vier muzikanten van een haast obsederende beheersing. Ze spitsen zich volledig toe op een *langage essentiel* om zo tot een eigen esthetisch model te komen. Tijdens de labelnacht van W.E.R.F. Brugge was dit het topconcert. Wordt hopelijk vervolgd op diverse andere podia.

Georges Tonla Briquet

Cezariusz Gadzina (as, ss), Eve Beuvsens (p), Christophe Devisscher (cb), Lionel Beuvsens (d)

Sebastian Gille Anthem

Pirouet Records / AMG – 46:30

Saxofonist Gille was al te horen op het Pirouet-album *Glow* van Pablo Held, maar komt nu zelf als leider met zijn debuut *Anthem* op dat prachtige label. Op twee na (Kurt Weill's *Barbara-Song* en Spielman's *You Won't Forget Me*) schreef Gille alle nummers. Zijn toon en gevo-

lige expressie zou je het best kunnen vergelijken met Charles Lloyd. Gille zet ook weidse lyrische lijnen uit en krijgt fraaie respons van pianist Held en de uitstekende ritmesectie. *Anthem* getuigt van Gilles authenticiteit, zijn persoonlijke innerlijke zoektocht, "self-expression as the ability to go inside yourself". *Anthem* graaft zo heel diep in het innerlijke en verheft zich hoog in de (over)gevoelige sferen.

Bernard Lefèvre

Sebastian Gille (ts, ss, atkl),
Pablo Held (p), Robert
Landfermann (b), Jonas
Burgwinkel (d)

Josh Ginsburg Zembla Variations

Brooklyn Jazz Underground
Records – 58:52

De New Yorkse jazzscene blijft tot nader order nog steeds een ongelooflijke smeltkroes van talent. Midden het overaanbod van talent zit ook bassist Josh Ginsburg die met deze *Zembla Variations* een markant debuut aflevert. Acht eigen composities gedrenkt in de wereld van Brooklyn, zijn vaste thuisbasis sinds een aantal jaar. Als componist durft hij te goochelen met zowel harmonische structuren als ver doorgedreven improvisatie. Hij definieert terloops ook nog een eigen moderne versie van het begrip swing. Daarnaast confronteert hij de luisteraar met versnipperde motieven en complexe ritmestructuren. Deze conceptuele spitsvondigheden leiden gelukkig niet tot *jazz for art's sake*. Opvallend is de inbreng van saxofonist Eli Degibri die het geheel duidelijk naar een hoger niveau tilt terwijl bassist Ginsburg zichzelf soms extreem durft weg te cijferen als centrale persoon. Hopelijk snel live in onze contreien.
Georges Tonla Briquet
Eli Degibri (ts, ss), George
Colligan (p, frh), Josh Ginsburg
(b), Rudy Royston (d)

Hans Glawischnig Jahira

Sunnyside Records /
sunnysiderecords.com – 63:15

Toen de Oostenrijkse bassist Hans Glawischnig op tournee was met Latin jazzicoon Ray Baretto, bleek

die niet tevreden met de klank van zijn elektrische bas. Een contrabas meesleuren, bleek logistiek niet haalbaar. Dus kwam Glawischnig af met een compromis: de akoestische basgitaar.

Die is altijd wat stiefmoederlijk behandeld in de jazz. Ten onrechte, blijkt hier. Want Glawischnig haalt er een klank uit die het midden houdt tussen de akoestische bas en een elektrische basgitaar, een klank die nog het meest aanleunt bij wat we van Steve Swallow gewend zijn. Jahira staat voor 'jazz history roundabout' en de muziek hier is inderdaad een soort postmoderne hardbop; inclusief een cover van Bud Powell en Sam Rivers. Met Samir Zarif, een Texaan die later naar New Orleans verhuisde en er in de band van Jason Marsalis speelde, heeft Glawischnig een prima saxofonist aan boord, met een droge, bijna hese sound en een lichtjes oosters getinte bijmaak.

Peter De Backer

Hans Glawischnig (ak. basg),
Samir Zarif (ts, ss), Eric Doob (d)

Ulrich Gumpert - Günter Baby Sommer Paloma

Intakt Records / Codaex – 55:32

Wie van beide de andere uitnodigde is niet duidelijk, maar Baby Sommer wordt weer betrap op het zich omringen met zwakke schakels op cd. Vreemd. Mooi drumwerk van de veteraan, maar hij stond vroeger voor sterker werk bekend. De pianist klinkt verdacht amateuristisch en raakt niet verder dan dunne pogingen tot gospel- en bluesclichés of Duitse heimat, knullig bewerkt tot jazz. Sommer mag die vriendschappelijke *encounters* gerust doen in een gezellige, onbelangrijke kroeg, doch, op een internationaal verdeeld label?

Chris Joris

Ulrich Gumpert (p), Günter Baby
Sommer (d, perc)

Sunna Gunnlaugs Long Pair Bond

Sunny Sky Records /
sunnagunnlaugs.com – 49:28

Bij IJsland stellen we ons een maanlandschap voor en ijle lucht, precies de sfeer die uit dit trioal-

bum weerklinkt en zo aansluit bij die karakteristieke Scandinavische soundscapes. Pianiste Gunnlaugs (IJsland *1970) komt daarmee terug thuis, want ze verbleef een tijdlang in Brooklyn/New York, waar ze speelde met o.a. Tony Malaby, Loren Stillman en Ohad Talmor. Maar hier in haar eigen trio zoekt ze duidelijk haar roots op en laat ze zich inspireren door Scandinavische pianisten Bobo Stenson (*Thema*) en Jon Balke. Gunnlaugs weeft in haar ragfijne composities sterke melodische lijnen die aanstekelijke jazz opleveren. Ze creëert ruimte en energie die perfect wordt ingevuld door de uitstekende ritmetandem. Een ontdekking!

Bernard Lefèvre

Sunna Gunnlaugs (p), Þorgrímur
Jónsson (b), Scott McLemore (d)

Tord Gustavsen Quartet The Well

ECM Records / Challenge Records
53:19

Tord Gustavsen is een lyrische pianist, gekend om zijn kalme ritmes en trage, uitgesponnen melodieën die heel vertrouwd klinken. Hij haalt zijn inspiratie uit Scandinavische folklore, gospels, hymnen en cool jazz.

Bij zijn vorige cd *Restored, Returned* vond hij een ideale bezetting met een nieuwe bassist, Mats Eilertsen, en een nieuwe saxofonist, Tore Brunborg (ook te horen op *Third Round* van Manu Katché).

In dit nieuwe album *The Well* zoekt het kwartet naar een ruimtelijke ontplooiing. Nog altijd overheerst melodische jazz, maar dat beperkt niet de vrije improvisatie. Het meeslepende *Playing* voeren ze uit in trio. De Noorse pianist kan zich perfect identificeren met zijn label en zijn eigen heil. Het probleem is dat hij wat vastloopt in zijn esthetisch minimalisme. Daardoor ontbreekt een reëel nieuw idee. Spijtig. Maar het blijft een muziek om bij weg te dromen.

Patrick Bivort

Tord Gustavsen (p), Mats Eilertsen
(b), Jarle Vespestad (d), Tore
Brunborg (ts)

Kip Hanrahan At Home in Anger

Yellowbird/Codaex – 62:24

Die filmische sfeer, die harde Latijns-Amerikaanse en/of Afrikaanse percussie, die zachte vocalen, die meervoudige basgitaren, die soms onbestemde erotische geladenheid: dit moet Kip Hanrahan zijn! Om maar te zeggen dat de New Yorkse producer, die zelf hooguit wat spaarzame percus-

Compilaties

Baptiste Trotignon For A While (Naïve)

De Franse pianist brengt een eerste best-of-cd uit, wat een selectie geeft van de 10 jaar samenwerking en 8 albums, van *Fluide* tot *Share*, bij het label Naïve. Bovendien is een dvd (57:44) toegevoegd, wat een concertregistratie is van de *Suite for quintet and orchestra* uitgevoerd op Jazz in Marciac 2010.

Rhoda Scott Anthology

De basisformatie bestaat naast Trotignon uit Ambrose Akinmusire (t), David El-Malek (ts), Thomas Bramerie (b) en Franck Aguilhon (d) en het orkest is het CNR Toulouse.

Bij Universal Classics & Jazz verscheen een *Anthology* van Hammond B3-organiste Rhoda Scott. Op de cd zijn 14 tracks verzameld, de dvd brengt een documentaire *L'organiste aux pieds nus* en 2 nooit eerder uitgebrachte liveshows in Boedapest (1972-1973). De cd bevat een selectie van de albums

eind jaren 60 en de jaren 70, met vooral standards zoals *Moanin'*, *My Funny Valentine*, *Ebb Tide*, maar ook klassiek (Bach en Richard Strauss) en eigen werk (*Charlotte's Waltz*, *Bitter Street*, *Groggy*, *Mighty Nice*, *Mach 2*). Prachtig gedocumenteerd 24 bladzijden tellend boekje met liner notes in Frans en Engels.

Bernard Lefèvre

nie aanraakt, een zeer herkenbare sound heeft ontwikkeld.

Deze keer greep Hanrahan een foto van zichzelf en zijn grootvader aan als inspiratie voor deze muzikale levensschetsen. Dat zijn leven niet over rozen liep, suggereert Hanrahan in een korte maar scherpe, zelfs meedogenloze hoektekst: een labiele moeder, een vader in de gevangenis, een marxistische grootvader die gedesillusioneerde geraakt, en Kip zelf die weemoedig terugblikt op zowel de eerste tongkus als mesengevechten, politiek engagement en gevangenisstraffen.

Dat lijkt allemaal somber, en toch is deze muziek net iets lichter verteerbaar dan sommige eerdere cd's van Hanrahan. Jack Bruce is er deze keer niet bij, maar alle vocalen doen sterk aan hem denken. Van de lange lijst muzikanten speelt Steve Swallow eens te meer een opmerkelijke rol. En verder vallen ook twee bewerkingen van Steve Lacy's *No Baby* op, met zowaar een klarinet solo van Don Byron. Pakkend.

Peter De Backer

Kip Hanrahan (producer, perc), met onder vele anderen: Steve Swallow (elb), Andy Gonzalez (b), Anthony Cox (b), Don Byron (kl), DD Jackson (p), Ysavnri Terry, Craig Handy (sax), Dafnis Prieto (d)

Holshouser, Bennink & Moore Live in NYC

Ramboy Recordings /
ramboyrecordings.com – 44:46

De New Yorkse accordeonist Will Holshouser, die zich zowel thuisvoelt in de Klezmer als in de klassieke muziek, folk, jazz en impro, exposeert geen opvallende virtuositeit in dit gebeuren. Hij dompelt zich eerder onder in het groepsgebeuren. Dat geldt tevens voor Michael Moore. Het is eerder (en dat is niet zelden) drumgod Han Bennink, die de hoogste noot zingt, of het geeft in ieder geval die indruk. Niet te vermijden in de sobere opstelling van een trio, als je de moderne reincarnatie bent van Gene Krupa of Big Sid Catlett. Die ritmieken en de ratelende stokjes worden gebruikt, maar Bennink houdt het meestal op brushes, en hoe. De swingmomenten zijn eerder stomp uit de jaren 30 en er

wordt ook gewalst. De eerste track is een traditional uit Madagaskar, maar klinkt, na een abstracte intro, als een rasechte polka. Het lijken wel importprotagisten op vakantie.

Chris Joris

Michael Moore (k, bk, as, mla), Will Holshauser (acc), Han Bennink (d)

Yuri Honing Acoustic Quartet

True

Challenge Records / Challenge Records – 45:33

Yuri Honing (46) is pas gelauwerd met de Boy Edgar prijs, de belangrijkste onderscheiding die een jazzmuzikant in Nederland kan krijgen. Afgaande op deze cd een zeer terechte bekroning, want de

muziek hier is voortreffelijk. Honing excelleert vooreerst als saxofonist (zowel op tenor als sopraan, waarop hij gek genoeg een beetje als Jan Garbarek klinkt), maar ook zijn composities maken indruk. Het zijn zonder uitzondering traag voortschrijdende melodieën, die je langzaam maar zeker bij het nekvel grijpen. Opener *True* start ijl maar bevat een ijzersterke melodie, fraai begeleid door pianist Wolfert Brederode (die hier assertiever klinkt dan op zijn ECM-werk en op enkele nummers ook harmonium speelt), bassist Ruben Samama (die we kennen van bij Jef Neve) en drummer Joost Lijbaart.

Die laatste levert puik werk in *Paper Bag*, een cover van het Britse elektronische popduo Goldfrapp, dat hij langzaam opjut tot een fonkelend jazzstuk. Ook *Bring me the disco* van David Bowie wordt omgeturd tot een lekkere brok jazz. Ruben Samama levert een compositie met een sterke melodie, die het ongetwijfeld ook in de handen van het Jef Neve Trio goed zou doen.

Peter De Backer

Yuri Honing (ts, ss), Wolfert Brederode (p, harmonium), Ruben Samama (b), Joost Lijbaart (d)

Christoph Irniger - Pilgrim

Mt. Tongariro

Between the Lines Records / Challenge Records – 42:09

Dit Pilgrim-kwartet rond de Zwitserse saxofonist Christopher Irniger zoekt de vrije improvisatie onder het motto 'less is more' of minimalistische klanken. Pianiste Vera Kappeler plukt aan de pianosnaren, bassist Weber strijkt zijn contrabas soms met paniekerige uithalen (*Dead Man*) en Irniger legt er ijle saxtonen overheen. Irniger vat het op als een suite, een muzikale reis naar de berg Tongariro, de vulkaan in Nieuw-Zeeland. Een exploratie als een emotionele rollercoaster. Als een rode draad overheerst een strak ritmisch gestuurde meditatieve sound, waardoor je geboeid

blijft luisteren. Avontuurlijke jazz met een goed gevoel.

Bernard Lefèvre

Christoph Irniger (ts), Vera Kappeler (p), Christian Weber (b), Michi Stulz (d)

Jackson / Goldberg / Avital

Yes!

Sunnyside Records / sunnysiderecords.com – 64:13

Aaron Goldberg ken je als pianist van Joshua Redman en Kurt Rosenwinkel. Ali Jackson zat lang achter de drums bij Wynton Marsalis, en Omer Avital is een van die jonge Israëli's die voet aan grond kregen op de Amerikaanse jazzscene. Om maar te zeggen dat deze drie muzikanten al pakken ervaring hebben opgedaan. En ook al kennen ze elkaar al twintig jaar, dit is wel hun debuut als trio.

Op het programma staan veel covers (van Abdullah Ibrahim over Monk, Mercer en Duke Ellington tot Eli Degibri) en Avital en Jackson brachten elk twee stukken mee. Het resultaat is prima *straight ahead* pianojazz, zonder complexen. Aaron Goldberg is een uitstekende stylist,

en de warme bas van Avital is verrukkelijk. Een leuke triodate zonder veel poespas.

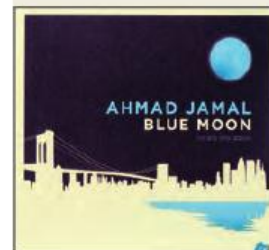
Peter De Backer

Aaron Goldberg (p), Omer Avital (b), Ali Jackson (d)

Ahmad Jamal

Blue Moon – The New York Session

Jazzbook Records / Harmonia Mundi – 76:02

Al meteen word je in het eerste eigen nummer, *Autumn Rain*, meegezogen in de karakteristieke repetitieve pianoritmiek versterkt door de vaste kompanen, waarmee hij ook op Jazz Middelheim 2010 schitterende. Hoogtepunt is zijn *I Remember Italy*, heel erg intens en spacieuus, een breed verhaal vol dramatiek. Dit album

Made in Finland

Eind vorig jaar voerde het BJO met succes Kerkko Koskinen's *Agatha* uit, een werkstuk op het snijpunt van bigbandjazz en filmmuziek met als rode draad een aantal boeken van Agatha Christie. De nieuwste cd van het Kerkko Koskinen Orchestra sluit hier volledig bij aan. *Trains & Letters* (Ricky-Tick Records) klinkt eveneens als een sterk staaltje van minutieus georchestreerde bigbandmuziek voor een fictieve film. Je kan je zo de achtervolgings-scènes inbeelden. De passages met de vamp van dienst (stukje parlando van Vilma Melasniemi in *The Letter*) zitten er ook in verweven en vooral mede door het uitgekende gebruik van vibrafoon ontbreekt zelfs een stukje exotica niet. In het KKO ontwaren we naast Koskinen zelf nog een reeks andere Finse topmuzikanten waaronder Timo Lassy en Jukka Eskola. Topklasse over heel de lijn gepresenteerd in een stijlvolle digipack.

Cosmopolitan Sideshow (Fiasco), de nieuwe cd van **Gourmet**, de groep met in de rangen saxofonist Mikko Innanen, mikt op eenzelfde publiek. Ook hier zijn de

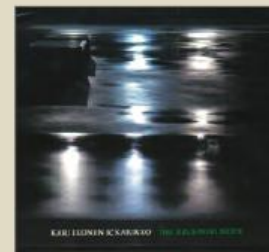
verwijzingen naar film legio. Met een instrumentarium bestaande uit saxofoon, trombone, gitaar, accordeon, tuba en drums creëert het zestal vijftien verschillende scènes uit imaginaire kortfilmpjes. Van Balkan en western tot surf en rock, ze vermengen het allemaal met de juiste twang uit de foute sixtiessoundtracks en de nodige FES-gekte. De cd-voorstelling in Vooruit was helaas wat te serieus tegenover het concert van een paar weken voordien in Tampere (F) maar de cd is een aanrader. Met **Cathedral** (Txicalli Records) van **Oddarrang** (de groep rond drummer Olavi Louhivuori) komen we bij het vakje acoustical-minimalistic ofwel evocatieve jazzambiant verankerd in de ECM-traditie. Slechts heel even worden de bedwelmende soundscapes doorbroken maar nadien keert de rust weer. Pure poëzie uit het hoge noorden met zelfs een nummer waarop een kerkorgel te horen is. Blijkbaar een nieuwe rage (zie ook Andy Emler's *Pause*). Ook heel sterk is **Conversations** (TUM Records), de dubbele duo-

cd van tenorsaxofonist **Juhani Aaltonen** en pianist **Heikki Sarmanto** die geregeld samenwerken sinds bijna vijftig (!) jaar en mee aan de wieg stonden van Finlands beroemde bigband UMO Jazz Orchestra. Zoals de titel het aanduidt, gaat het hier om muzikale gesprekken tussen beide muzikanten. Uitgangspunten zijn (meestal) composities van Sarmanto waarna de heren de tijd nemen om rustig te improviseren. Ondanks beiden hun verleden bij de meest diverse groepen en artiesten is dit geen regelrechte trip naar freejazzland. We horen heel stijlvolle conversaties, net een afternoon tea tijdens dewelke op vakkundige wijze bewezen wordt dat het begrip melodie perfect verenigbaar is met improvisatie. Vage contouren staan soms in scherp contrast tot de dynamiek en doorzichtigheid van hun spel met ingenieuze spanningsbogen

als resultaat. Zoals steeds bij TUM Records zit er bij deze kunstzinnige digipack een uitgebreid boekje met foto's en achtergrondinfo. Toprelease van het kwartaal uit het Finse aanbod. Onze Belgische connectie is deze keer Laurent Blondiau die we terugvinden op **The Helsinki Suite** van Kari Ikonen & Kariko. Pianist Ikonen leverde al het materiaal met uitzondering van Ellington's *Prelude To A Kiss*. Het is een toboganrit door het decor van de hedendaagse jazz. Vingervlugheid en abrupte

keerswijzigingen worden afgewisseld met atmosferische stukken waarin Blondiau weer uitmond in zijn steeds meer uitgepuurde stijl. Experiment en avant-gardisme zijn eveneens aan de orde van de dag waardoor versnippering en harmonie elkaar continu afwisselen. Een zeer kubistische benadering van jazz. Met o.a. ook cellist Vincent Courtois en fluitist-saxofonist Sonny Heinilä. Moi Moi.

Georges Tonla Briquet

is als een recital waarin de sfeer van Amerikaanse thema's beelden oproept rond film noir (*Laura*), Broadway (*Invitation, This Is The Life*), een stukje jazzhistorie (*Woody'n You*) en het intense *Blue Moon* ooit nog gezongen door Bill Monroe, Elvis Presley en Mel Tormé. Jamals *Morning Mist* is nog zo'n parel.

Fascinerend. Jamal in topvorm!
Bernard Lefèvre

Ahmad Jamal (p), Reginald Veal (cb), Herlin Riley (d), Manolo Badrena (perc)

Noah Kaplan Quartet Descendants

Hat Hut Records / Harmonia Mundi
48:25

Een paradox: de eenmaligheid en uniciteit van *free impro* wordt opgeheven door haar te capteren. Verdwijnt hiermee de magie die vrije impro aankleeft? De gedachte overviel me bij de beluistering van het indrukwekkende maar veeleisende debuut van het kwartet geleid door de jonge saxofonist Noah Kaplan en zijn kwartet. Geschoold bij Joe Maneri in de microtonaliteit en doorkneed in de klassieke harmonie stapt hij hoorbaar met een doorvoelde bagage de improvisatorische arena in. Is dit een goeie plaat? Absoluut. Zal ik deze plaat ooit herbeluisteren? Het laagje stof op de nachts fraaie hoes doet vrezan van niet.
Wannes Gysels

Noah Kaplan (ts, ss), Joe Morris (g), Giacomo Meregà (b), Jason Nazary (d)

Koppel, Humair, Anderskov, Andersson Quatre Trois Deux Un

Cowbell Music / Codaex – 39:36

De Deense saxofonist Benjamin Koppel weet deze cd boeiend te houden door zijn directe vertelkracht en opvallend overtuigende sound enerzijds, en door zijn casting anderzijds. Naast zijn twee Deense kompanen heeft hij immers de Zwitserse meesterdrummer (en plastisch kunstenaar) Daniel Humair uitgenodigd. Diens aanwezigheid helpt de muziek steeds naar inventieve stuwkracht. Die stuwung zit hem

niet noodzakelijk in een voortdurend swingidioom, maar laat het kwartet in vrije bewegingen voor dramatiek en warmte zorgen. De improvisaties zijn gerangschikt in respectievelijk 4 kwartetten, 3 trio's, 2 duo's en 1 solo. Een afterspelletje, zou je kunnen stellen, doch het album is meer dan een spelletje: in een semi-harmonische en melodisch-figuratieve taal vinden de musici toch het recept van pure jazzmuziek in alle openheid. Knap album.

Chris Joris

Benjamin Koppel (ss, as, mss, bs), Jacob Anderskov (p), Thommy Andersson (cb), Daniel Humair (d)

Eric Legnini Trio Ballads

Discograph - 47:46

Pianist Eric Legnini maakte de voorbije jaren enkele prachtige trio-cd's, met *Vox* als uitschieter. Met bassist Thomas Bramerie en drummer Franck Agulhon heeft hij een hecht op elkaar ingespeelde groep, die zowat alle jazzstijlen aankan.

Legnini analyseert hier vooral het fenomeen 'ballads' en hij doet dat uitstekend. Maar verrassend is dit niet. Op mooie, maar weinig revolutionaire versies van *In a Sentimental Mood*, *Willow Weep for Me* of *Darn that Dream* zat je misschien niet te wachten. Legnini is een begaafd ballad-vertolker, daar niet van, maar het leukst op deze cd zijn eigenlijk de vijf korte eigen composities van Legnini, waaruit zowel zijn virtuositeit als zijn zin voor sterke melodieën spreekt.

Legnini bewijst eens te meer dat hij een fraai stilist is, zonder meer een van onze beste jazzpianisten. In Frankrijk lijken ze dat beter te beseffen dan in Vlaanderen.

Peter De Backer

Eric Legnini (p), Thomas Bramerie (b), Franck Agulhon (d)

Nathalie Lories New Trio Les 3 petits singses

W.E.R.F. / AMG – 62:43

Dit is de vijfde plaat van Nathalie Lories op het W.E.R.F.-label, dit keer met een nieuw trio dat

al op de podia werd opgemerkt en mooi op elkaar is ingespeeld. Nathalie put uit allemaal eigen composities, sommige al iets ouder, andere zeer recent zoals *Canzoncina*, waarmee ze vorig jaar de Sabam compositiewedstrijd won. Dat was ook het opgelegde stuk voor de finalisten van Jazz Hoeilaart. Vroeger bekend als *Confidence* maar hier getiteld *Jazz At The Olympics* dateert van 2008 en was opgedragen aan onze Olympische atleten. Elke compositie heeft zo zijn verhaal en dat ligt ook in de aard van de gevoelige pianiste, die haar thema's zorgvuldig kiest. *La Saisons des pleurs* als aanklacht tegen de oorlog, *Après la pluie* voor de natuur, het milieu dat haar nauw aan het hart ligt, herinner je haar album *L'Arbre Pleure*, of nog *L'aube de l'espérance* voor de vrede. Maar evengoed toont ze een opgewekte kant met het dartele *Moon's Mood* voor haar speelse zwarte kat, zomerse *Garden party time* voor mooie dagen waarop kinderen spelen in de tuin. De titeltrack blijft dadelijk hangen in het hoofd, is een aanstekelijk melodietje, maar prachtig ontwikkeld. En met *God is in the house* knipoogt ze naar Art Tatum. Met *Les 3 petits singses* brengt Nathalie Lories opnieuw een hoogst aantrekkelijk trioalbum uit.

Bernard Lefèvre

Nathalie Lories (p), Philippe Aerts (cb), Rick Hollander (d)

Ibrahim Maalouf Diagnostic

Mi'ster Productions/Harmonia Mundi – 64:21

De Frans-Libanese trompettist Maalouf is duidelijk een muzikant van zijn tijd. Net als de meeste (jazz)festivals gooit hij alle genres bij elkaar. Eclectisch maar ook soms wat verwarrend en overdadig. De cd opent met een ingetogen en haast klasiek pianosfeertje. Met wat ijle trompetgeluiden en een viool straalt het geheel een warme rustgevende gloed uit. Dan barst de kermis los. Plots belanden we in de Balkan maar al even snel klinkt het of dit Les Rita Mitsouko zijn met hun hit *Marcia Bala*. Bizar zegt u? Wat verder

wordt de niets vermoedende luisteraar geconfronteerd met flarden elektrische boogie, radiocommentaren over Michael Jackson, epische grandeur, Braziliaanse batucadas en hardrock. Het afsluitingsnummer *Beirut* schreef Maalouf in 1993 tijdens zijn bezoek aan die stad terwijl hij naar Led Zeppelin luisterde. Deze achtergrondinfo is tekenend voor de hele cd die een zeer kosmopolitische leefwereld weerspiegelt en waarbij je best een handleiding kan gebruiken. Zelf beschouwt hij *Diagnostic*

als het sluitstuk van een trilogie waarvan *Diasporas* en *Diachronism* de twee vorige luiken waren. Een gedurfde zet waarmee hij zowel op jazzfestivals als op wereldmuziekfestivals terecht kan. Zeker ook voor wie Erik Truffaz zijn *Rendez-Vous* apprecieerde.

Georges Tonla Briquet

Ibrahim Maalouf (t, p, d, mar, b, samples, toetsen), Zalinde (batucada), Nenad Gajin (g) + guests

Michael Moore Quartet

Amsterdam

Rambo recordings / ramboyr recordings.com
68:32

Easter Sunday

Rambo Recordings / ramboyr recordings.com
70:24

Twee Californische creatievelingen nestelen zich met één jaartje verschil in Nederland, begin jaren 80: drummer Michael Vatcher en rietblazer Michael Moore, en maken het muzieklandschap aldaar rijker met hun persoonlijke aanpak en ludieke performances. Moore, bekend van het Trio Clusone en Mengelberg's ICP-orkest, sticht zijn eigen label Rambo en gaat productief aan de slag. Het worden er velen in korte tijdspanne, maar haast geen enkel album is een misstap. Dat geldt ook voor deze twee live-albums, opgenomen te Amsterdam, respectievelijk in 2010 in het Muziekgebouw en in 2011 in het Bimhuis. Met dit kwartet bewandelt hij, als het ware, twee werelden: die van de intuïtieve improvisatie en die van de glasheldere, feërieke schriftuur. Hij laat deze opponenten samenvloeien met een groot naturel. Dit zorgt voor verwondering, contrast, en een gesculpteerd concertverhaal, vooral in de eerste cd. Moore en zijn musici kunnen vanuit een geïjkt thema of repetitief motiefje enorm ad rem overstappen naar een nieuw gegeven, soms uitgelokt door de drummer, soms door de pianist, wat hen tot een collectieve impro brengt, die zich dan weer kan omvouwen tot een volgend thema, enz. Zo ervaren we alle aspecten van ontroering en luisterplezier binnen een paar minuutjes. Een moedige samenstelling, waarin een uiterst poëtisch pianist (H. Fraanje) tegenover de zachte anarchist Vatcher (d) opereert. Tussen het avontuur strooit Moore korte, geschreven juweeltjes neer, zonder improvisatie, die je stil maken en als enige inkadering lijken te fungeren. Het tweede album blijft wat eenzijdiger op de uitkijk liggen, maar is mooi.

Kortom: *Amsterdam* is prachtig en *Easter Sunday* is knap.

Chris Joris

Michael Moore (as, kl, bk), Harmen Fraanje (p), Clemens van der Feen (cb), Michael Vatcher (d, perc)

Magik Malik
Short Cuts

Beet Jazz / AMG – 66:12

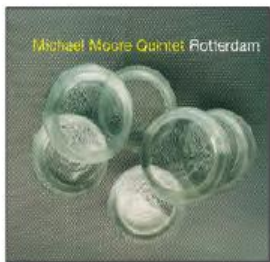
Conformisme kan je Magik Malik moeilijk verwijten. Hij blijft zoeken naar nieuwe invalshoeken. Tekenend voor *Short Cuts* is de vliegende beer op de hoes. De luisteraar belandt hier inderdaad in hogere regionen. *Space is the place*, niet deze van Sun Ra maar eerder de kosmos van Tangerine Dream, Klaus Schulze en de jonge Pink Floyd. Er is vooral ook aansluiting met het werk van Jozef Dumoulin die hier toch wel een bepalende rol speelt, ook al zijn alle composities op een uitzondering na, van Malik. Zet je schrap voor een atmosferische trip die verrassender uitdraait dan je aanvankelijk zou denken.

Georges Tonla Briquet

Malik Mezzadri (f, v, kalimba, elec), Jozef Dumoulin (keyboards, programming), Jean-Luc Lehr (eb), Maxime Zampieri (d)

Michael Moore Quintet
Rotterdam

Ramboy Recordings / ramboyrecordings.com – 67:33

Het Ramboy-label van klarinetist-saxofonist Michael Moore is productief, althans wat zijn eigen producties betreft, waarbij Moore een voorliefde heeft voor het uitbrengen van concertopnames (zie meerdere Ramboy-edities in deze JM uitgave). Een verrassend element is dat Moore hier aantoonde dat hij niet is vast te pinnen op één stijl of compositie-mentaliteit. Toch kennen we hem vooral als de semi-vrije improvisator, waarbij hij zijn lyriek thema's wonderwel vermengt met de scherpe kantjes van de gespeelde collectieve impro. Deze cd biedt een traditioneler opzet, lyrisch en jazzy, ja, maar tevens acad-

mischer. Daarom mist dit concert de spankracht en originaliteit van zijn andere initiatieven. Niettemin zitten er betoverende momenten in deze cd.

Chris Joris

Michael Moore (as, k), Eric Vloeimans (t), Marc van Roon (p), Paul Berner (cb), Owen Hart jr. (d)

Angela Niescier
Quite Simply

Enja Records / Codaex – 67:12

Een opvallende trio-date is dit, alleen al door de aanwezigheid van bassist Thomas Morgan en drummer Tyshawn Sorey, toch twee rijzende sterren op de New Yorkse scene. De naam Angela Niescier (41) klinkt veel minder bekend. Ten onrechte, want de Duitse van Poolse origine blijkt niet alleen een heel degelijke saxofoniste (ze speelt uitsluitend altsax), ze pent ook stevige composities. Opener *Diffractions*, een lang uitgesponnen uptempo nummer waarin het al meteen smullen is van het drumwerk van Sorey, is prima. En ook in de langzamere stukken blijft de muziek pakken.

Twee covers van Ornette Coleman en Anthony Braxton illustreren de avontuurlijke geest van de drie muzikanten, al blijft dit vooral een vrij complexoze trio-cd, géén straffe avant-garde. De interactie tussen de drie is voorbeeldig. *Quite Simply* is simpelweg een sympathieke cd van een Europese topmuzikante met een indrukwekkende Amerikaanse ritmesectie.

Peter De Backer

Angela Niescier (as), Thomas Morgan (b), Tyshawn Sorey (d)

Out of the Blues
Celebrating the music of Oliver Nelson

Soundroots – 64:05

Soms lijkt het alsof in jazz het belang van een goede compositie wordt onderschat en musicus vooral vertrouwen op hun technische vaardigheden om een verhaal te vertellen. Saxofonist Oliver Nelson heeft een aantal tijdloze stukken geschreven.

Geen jazzliefhebber denkbaar die zijn *Stolen Moments* niet kent. Dat ook Nelsons minder bekende werk een vruchtbare voedingsbodem voor improvisatie biedt, bewijst het trio *Out of the Blues*, waarachter saxofonist Dick De Graaf, Hammondorganist Arno Krijger en drummer Pascal Vermeer schuilgaan. De bandsamenstelling is opmerkelijk en staat garant voor een minder voor de hand liggende aanpak van Nelsons muziek. Uit die eigenzinnige benadering spreekt niettemin groot respect. Het trio profiteert optimaal van Nelsons krachtige melodielijnen en voegt daaraan een soms vuig klinkende schwing toe, waarbij De Graafs diepe, brede geluid geweldig samengaat met Krijgers drieste en fantasievolle spel op de Hammond. Inderdaad een feest.

Mischa Andriessen

Dick De Graaf (ts, ss), Arno Krijger (Hammond en baspedalen), Pascal Vermeer (d)

Jimmy Owens
The Monk Project

Ipo Recordings / jazzpromoservices.com – 75:03

Weinig jazzcomponisten hebben zo'n aantrekkingskracht als Thelonious Monk. De combinatie van volstrekte eigenzinnigheid, onvergetelijke melodieën en onweerstaanbare swing maakt het volledig begrijpelijk dat menig jazzmusicus zich aan Monks oeuvre heeft gewijd. Jimmy Owens is wat dat betreft in uitgebreid gezelschap. De Amerikaanse trompettist heeft gekozen voor een septet-bezetting met behoorlijk wat sterke muzikanten. Dankzij de inbreng van Wycliffe Gordon op trombone en Howard Johnson op tuba en baritonsaxofoon wordt een stevige, aardse sound neergezet die knap contrasteert met het sprankelende pianospel van Kenny Barron. Owens heeft gekozen voor arrangementen met veel tempowisselingen en een vergelijking met Monk zelf tamelijk vloeiende speelstijl. Dat werkt verrassend, maar bij momenten krijg je ook het idee dat de kern van Monks muziek daarmee geweld wordt aangedaan. Spannendste stuk is *Pannocia* waarin Owens zelf de hoofdrol vervult met een subtiele uit de baan schietende solo.

Mischa Andriessen

Jimmy Owens (t, bug), Wycliffe Gordon (tb), Marcus Strickland (ts), Howard Johnson (tuba, baritonsax), Kenny Barron (p), Kenny Davis (b), Winand Harper (d)

Jason Palmer
Here Today

Steeplechase/Music&Words 64:28

De jonge trompettist Jason Palmer heeft voor zijn derde cd onder eigen naam hulp gekregen van een uitgelezen club muzikanten waarvan met name drummer Kendrick Scott en saxofonist Mark Turner hier absolute smaakmakers zijn. Scott heeft het vermogen om een stevige groove toch lichtvoetig te houden en Turner zorgt met zijn zachtmoedige vaak verrassende spel voor een diepe, poëtische laag. Ook prominent aanwezig is gitarist Nir Felder die helaas net altijd aan de academische notenslingers ontkomt, maar sterk is in de repetitieve patronen die zo kenmerkend zijn voor Palmers composities. Hij mag dan als solist zonder meer zijn mannetje staan, het meeste indruk maakt Palmer met de door hem geschreven songs. Bijzonder intelligent vormgegeven structuren in combinatie met dwingend, melancholische melodielijnen maken vooral het begin van deze cd bijzonder krachtig en aantrekkelijk. Een nummer als *Abu Abed* is meeslepend van begin tot eind, werkelijk topklasse. De nummers en de cd als geheel hadden iets compacter gekund, maar het is zonneklaar dat bij Palmer *Here Today* niet wordt gevolgd door *gone tomorrow*.

Mischa Andriessen

Jason Palmer (t), Mark Turner (ts), Nir Felder (g), Edward Perez (b), Kendrick Scott (d)

Giovanna Pessi / Susanna Wallumrød
If Grieve Could Wait

ECM Records/Challenge Records 57:40

ECM heeft een solide traditie in smaakvolle botsingen van stijlen en tradities. Op deze

plaat laat singer-songwriter Susanna Wallumrød zich begeleiden door gerenommeerde barokinstrumentalisten. De Noorse zangeres (overigens zus van de interessantste artiest uit de ECM-stal: Christian Wallumrød), wisselt liederen van Henry Purcell af met songs van Leonard Cohen, Nick Drake en eigen werk. Ze doet dit zonder de geaffecteerde van Sting op zijn soms geslaagde, vaker al te larmoyante Dowland-cd. Haar versie van *O Solitude*, ook al door Branford Marsalis stijlvol 'verjazd' op diens *Requiem*, is sober maar hartverscheurend. Enige zwakte van deze plaat: door de gelijkgeschakelde afwisseling van Purcell met Cohen en Drake steken laatstgenoemden plots wat magertjes af.

Wannes Gyselincx

Susanna Wallumrød (voc), Giovanna Pessi (barokharp), Marco Ambrosini (nyckelharpa), Jane Achtman (viola da gamba)

Phronesis
Walking Dark

Edition Records / Codaex – 69:03

Het Deens-Britse pianotrio Phronesis dankt haar naam aan de filosofie van Aristoteles. Wie daarbij muzikaal-cerebrale krachtpatserij verwacht, heeft het niet honderd procent mis, maar het drieliet maakt toch vooral indruk met de opwekkende energie en de zingbare zich voor dagen in het hoofd vastzettende melodielijnen. Vast en zeker niet eenvoudig om te spelen, maar intuïtief moeiteloos te volgen en bijzonder opwindend. De muziek klinkt ondanks alle tempowisselingen en maat- en melodieveranderingen niet als een studeerkamerproduct en is integendeel heerlijk speels en vitaal. In vergelijking met de vorige cd is er bovendien meer ruimte voor subtiele details en fraai uitgespeelde rustige passages waardoor de stukken in de hoogste versnelling alleen nog maar overrompelender worden. De doemdenkers over de toekomst van het pianotrio zijn voor even weer de mond gesnoerd.

Mischa Andriessen

Jasper Hoiby (b), Ivo Neame (p), Anton Eger (d)

Edward Perraud Synaesthetic Trip

Quark Records – 62:32

De naam Edward Perraud (40) zal bij weinigen een belletje doen klinken, maar daar mag wel eens verandering in komen. Want deze cd van de Franse drummer, zijn debuut als bandleider, is een heuse ontdekking. Perraud schrijft muziek waarin jazz, klassiek, rock en een snuifje elektronica

tot een boeiend geheel zijn samengebond.

Onze eigenste Bart Maris speelt een hoofdrol in Perraud's kwartet. Zelden klonk zijn trompet beter dan hier en Maris knutselt hier en daar mooi bij met allerlei elektronica. Bovendien bracht hij met *Petit Fauchoux* een eigen compositie mee, een stuk dat begint als een vrije improvisatie, maar gaandeweg meer en meer als een stevige brok Ornette Coleman gaat klinken. En in *Carnation Pop*, een stuk met een zware rockbeat, doet hij zelfs aan Nils Petter Molvaer denken.

Benoit Delbecq, buiten Frankrijk nog altijd te weinig bekend, is zoals altijd prima, op piano en zeker ook op keyboards. Want Delbecq is ook een geluidskunstenaar, gefascineerd door allerlei elektronica, als was hij een Franse versie van John Medeski.

Peter De Backer

Edward Perraud (d, electr), Benoit Delbecq (p, keys, electr), Bart Maris (t, bug, effects), Arnault Cuisinier (b, effects)

Bart Quartier - Bart Van Caenegem Profiles

W.E.R.F./AMG – 65:43

24 essays voor vibrafoon en piano. Twee van onze uitstekendste Belgische musici tekenden korte miniaturen van voorzichtig impressionisme met titeltjes, die gemoedstoestanden duiden en zeer mijmerend door de cd wandelen met echo's van Debussy, Satie en Fauré. In contrast tot Quartier's uiteenzetting over de zin van improvisatie in zijn liner notes, wordt er niet zo vrijuit geïmproviseerd en blijft de muziek erg filmisch en sfeerscheppend Europees. De jazz-die hards zullen hier niet aan hun trekken komen, maar minder fanatieke luisteraars des te meer. Vermelden wij graag de knappe, spontane tekening op de frontcover van trouwe lay-out dame van het Werf-label Marijke Deweerdt.

Chris Joris

Bart Quartier (vib), Bart Van Caenegem (p)

Tom Rainey Trio Camino Cielo Echo

Intakt Records/Codaex – 70:52

Tom Rainey is een van de boeiendste drummers van de jazzscene. Hij raakte bekend in het trio van pianist Kenny Werner maar heeft sindsdien véél avontuurlijkere paden bewandeld. Rainey speelt op ontelbare projecten op avant-gardelabels zoals het Portugese Clean Feed of het Zwitserse Intakt. Pas zeer recent is hij ook onder eigen naam beginnen cd's opnemen.

Met saxofoniste (en echtgenote) Ingrid Laubrock en gitariste Mary Halvorson heeft hij een stevig trio dat uitblinkt in gedurfde, zeer vrije jazz. Rainey pende zelf vijf stukken, Halvorson en Laubrock brachten er elk vier mee.

Gitariste Halvorson heeft aan de zijde van Anthony Braxton rustig aan een eigen, zeer herkenbare stijl gewerkt, met een wat metalige gitaarklank. En de Duitse Ingrid Laubrock, die lang in Londen woonde, mag dan op de Britse scene enige bekendheid hebben verworven met Zuid-Amerikaans getinte jazz, hier lijkt ze wel een enthousiaste leerlinge van Coltrane en bij momenten zelfs Albert Ayler.

Rainey is een virtuoze drummer – luister maar eens maar zijn werk bij Tim Berne en Mark Helias.

Hier is hij vooral de motor achter de interactie tussen Laubrock en Halvorson.

Peter De Backer

Tom Rainey (d), Ingrid Laubrock (ts), Mary Halvorson (g)

Enrico Rava Quintet Tribe

ECM Records/Challenge Records
64:51

Waar is de tijd dat Enrico Rava (72) experimenteerde met free-jazz of fusion? Vandaag is de Italiaanse trompettist al lang een 'elder statesman' van de Europese jazz, die gelouderd door al zijn avonturen voortaan alleen nog zijn eigen weg gaat.

Rava speelt zonder meer prachtig, zijn warme, gezwollen trompetklank is hier – hoe kan het anders op ECM – perfect opgenomen. Deze band speelt een soort postbop met een onmiskenbaar Europees cachet. Meestal zijn het traag opgebouwde nummers, lyrisch getint en van een tijdloze schoonheid. Al is de zin voor avontuur nog niet helemaal weg, getuige *Cornettology*, waarin Rava de sfeer van Ornette Coleman oproept. En waarin Giovanni Guidi schittert op piano, want Rava is zich na het vertrek van Stefano Bollani blijven omringen met prima pianisten.

Ook Gianluca Petrella heeft – net als Bollani – intussen zijn eigen naam gemaakt. Zijn trombone is hier een bijkomende attractie. Dit is nu al de zesde cd op rij van Rava bij ECM, en het is alweer een pareltje.

Peter De Backer

Enrico Rava (t), Gianluca Petrella (tb), Giovanni Guidi (p), Gabriele Evangelista (b), Fabrizio Sferra (d), Giacomo Ancilotto (op drie stukken g)

Dennis Rollins Velocity Trio The 11th gate

Motema Music/Westman Music
47:14

Trombonist Dennis Rollins draait al geruime tijd mee in de Britse jazzscene. Zijn brede smaak en belangstelling moge blijken uit

de lijst met inspiratiebronnen voor deze cd waarop we onder meer Larry Young, Empiral, Bob Marley, Pink Floyd en Madison's Lively Stones & Tigers Trombone Shout Band terugvinden. De bezetting van het Velocity Trio is opmerkelijk met naast Rollins op trombone en elektronica, Ross Stanley op Hammond en de beloftevolle Pedro Segundo op drums. Haar naam doet het trio vanaf de eerste tonen eer aan met gezwinde jazz die vooral door de kracht en energie die eruit spreekt aantrekkelijk is. De verrassing raakt er gaandeweg wat af ook al wordt het gas nu en dan teruggeschroefd en dringt meer en meer de invloed van gospel zich naar de voorgrond. De hoer maakt nog melding van allerlei complexe theoretische achtergronden, maar Rollins en co komen het beste tot hun recht in zompige jazz die met beide voeten in de klei staat.

Mischa Andriessen

Dennis Rollins (tb, elektr.), Ross Stanley (Hammond), Pedro Segundo (d, perc)

Florian Ross Elekrio Wheels & Wires

FWM/fuhrwerk-musik.de – 50:21

Florian Ross en zijn medemuzikanten presteren op deze schijf briljant. Hijzelf speelt overtuigend en veelzijdig. Dat belet hem niet genereus ruimte open te laten voor zijn gitarist en drummer, en dat werkt fantastisch. We horen een ronduit fantastische Van Ruller: met een dijk van een sound creëert hij meeslepende, puntige frasen die bekoren door harmonie en spitsvondig gebruik van dissonantie. Hij is duidelijk geïnspireerd door de Hammond en zijn werk is uiterst gebalanceerd qua timing en ritmiek. Maar ook melodieuze toont hij zich eigenzinnig vloeiend en creatief. Nooit overdrijvend, altijd matig, maar heel beheerst en gericht en toch spontaan. Vink onderbouwt die lijnen ritmisch doeltreffend en daardoor wordt het geheel meer dan de som van de delen. Alles wat de muzikanten aanraken verandert in goud. Het mooie daarbij is dat dit een cd lang volgehouden wordt. Hier

verbleekt de vraag "is dit nu jazz?" Dit is steengoede muziek met duidelijke jazzy roots. Dat de muzikanten hun eigen ding doen en hun richting uit gaan maakt het alleen maar leuker en boeiender. We geven het toe: deze plaat heeft ons écht geraakt.

Marc Van de Walle

Florian Ross (Hammond), Jesse van Ruller (g), Martijn Vink (d)

Poncho Sanchez & Terence Blanchard Chano y Dizzy

Concord/Codaex – 55:13

Tijdens zijn lange carrière, die meer dan vier decennia overspant, heeft Poncho Sanchez meestal met latin jazz artiesten gespeeld als Arturo Sandoval of Cal Tjader. Maar ook met jazzmuzikanten zoals Carmen McRae, Benny Golson, Art Pepper, Joey DeFrancesco of Stanley Clarke. Sinds zijn eerste solo-album in de jaren 80 leidt hij één van de meest invloedrijke latin jazzbands. Zijn muziek is een combinatie van salsa, cha cha, mambo, latin jazz, soul en jazz. Gedreven in het bespelen van conga's overtreft Sanchez ook qua zang vele anderen (hij zingt o.a. op *Arinana* van Chano Pozo). Op dit nieuwe album speelt hij samen met zijn achtkoppige band elf nummers die goed zijn voor meeslepende ritmes en die met Latijnse vurigheid beziel zijn. Maar de grootste input op dit album is zeker die van Terence Blanchard. Met zijn unieke stijl levert de trompetspeler een merkwaardige bijdrage aan deze knappe opnames. Zeer feestelijke nummers zijn *Promenade* en *Harris' Walk* geschreven door trombonist Francisco Torres en trompettist Ron Blake. Maar de composities van de hand van Chano Pozo en Dizzy Gillespie als *Guachi Guaro* of *Manteca* vormen de hoofdmoot. Nog meer standards op deze cd zijn *Groovin' High* of *Con Alma*. Met *Chano y Dizzy* heeft Sanchez weer een prachtige cd opgenomen die uitstekend in het gehoor ligt. De samenwerking tussen Poncho Sanchez en Terence Blanchard levert een zeer

Irène Schweizer

To Whom It May Concern – Piano Solo

Intakt Records/Codaex
51:22

Jürg Wickihalder European Quartet Feat. Irène Schweizer

Jump!

Intakt Records/Codaex
54:42

De reden waarom deze beide cd's worden gekoppeld stelt zich op als een mooie gelegenheid om de polyvalentie te illustreren van deze grote dame van het klavier, wiens decennialange reputatie was gebaseerd op eigen werk en vrije improvisatie. De eerste grote freejazzpianiste in Europa, zo staat ze geboekt, maar zowel in haar solo-concert op cd 1 als in haar rol als gaste bij een groep jongere leeuwen van de huidige generatie stapt ze met een Koninklijke knowhow in de figuratieve taal van nu (voor haar een revival, zou je kunnen stellen). Voor sommigen onder haar fans kan dit een verrassend pleidooi zijn voor de geschreven en groovende thematiek. Wellicht is Schweizer op een punt in haar leven gekomen, waarbij ze zich van dualiteit niets meer aantrekt en met plezier hommages brengt aan Thelonious Monk, Abdullah Ibrahim, Jimmy Giuffrè en Carla Bley. Bovendien staat ze in cd 2 totaal in dienst van Wickihalder's composities, die overigens lekker van de draaitafel spatten en er nogal wat citaten aan Monk inzitten, hopelijk met opzet, dan kan dit euvel als leuk detail bestempeld worden. Wickihalder verdedigt zich mooi tegenover de grote persoonlijkheid van Schweizer en ontstaat er nauw contact, in zijn idioom weliswaar. Het is eerder Dame Irène, die zich meesterlijk aanpast en toch kans ziet haar sterke stempel te zetten. De 2de cd is heel boeiend, maar draagt toch twee zwakke momenten in track 3 en 5, waar men Schweizer haast verplicht in een Keith Jarrett-obstinaat te stappen. De overige tracks getuigen echter van een intelligente, frisse en vrije aanpak.

Maar de top-cd is het solo-recital van Schweizer, waar de puurheid van haar eigen werk, zo rijk aan klankkleuren en architectuur, als een rots staat tegenover de uitvoeringen van bovengenoemde componisten, en omgekeerd evenredig. Deze albums zijn dus prachtige bewijsstukken voor sceptici, die beweren dat de Cecil Taylors van deze wereld geen gekke jazz kunnen spelen, al is dat geenszins de bedoeling van Schweizer. Kijk maar naar haar jongere alter-ego Aki Takase, die de Europese impro-muziek mee de ultieme hoogte in helpt. Ja, Europa heeft meester(s)essen in haar gelid.

Chris Joris

To Whom It May Concern: Irène Schweizer (p)

Jump!: Jürg Wickihalder (s), Irène Schweizer (p), Fabian Gisler (cb), Michael Griener (d)

ritmisch, krachtig en gevarieerd album.

Patrick Bivort

Poncho Sanchez (con, perc, zang), Terence Blanchard (t), David Torres (p), Tony Banda (b), Joey De Leon, jr (d, perc), George Ortiz (perc), Ron Francis Blake (t), Rob Hardt (ts, as), Francisco Torres (tb, voc)

Tomas Sauter Tranceactivity Findling

Catwalk Jazz/agentur-fischermann.de – 53:36

Sauter presenteert ons een derde album op basis van een zelfde recept. De mix van elektronische effecten en het melodische gitaarwerk valt mee, maar is veel te doorzichtig en oppervlakkig. Sauter weet wel relatief eenvoudige frasen op te smukken met elektronische effecten en sfeer-geluiden. Puur muzikaal horen wij het toch liever anders. Wat betreft de samenwerking van de muzikanten zitten we ver van een echt authentiek jazzgebeuren af. Wij kregen alvast de indruk dat een en ander in een keurslijf zit door vooraf geprogrammeerde loops. De plaat is leuk om te beluisteren, maar stilt de honger niet. In *Smalk* (illustratief volgens ons) zet de gitarist een aardige toon maar veel te bloedelooos gespeeld. De meubelen worden gered door de sound. Dit is geen slechte plaat, het samengaan van jazzy riffs en elektronica is af en toe best leuk maar dan als het betere amusement.

Marc Van de Walle

Tomas Sauter (g, loops), Urbanb Lienert (elb, cb), Christoph Staudenmann (d, perc)

Jan Schröder Quartet From Here To Her

O.A.P Records – 57:24

De Duitse gitarist Jan Schröder houdt al enige tijd domicilie in Nederland. Op zijn debuut-cd *Onlinedrawing* liet hij al horen een transparante melodielijn te verkiezen boven solistisch machtsvertoon. Bijgestaan door de gelijkgestemde bassist Bas

Kisjes, drummer Tuur Moens en Paul Maassen op piano, Fender Rhodes en Hammondorgel zet hij die lijn op de opvolger door. Gefreak blijft gelukkig goeddeels achterwege, het viertal ziet meer heil in een subtiel opgebouwde groove en het fijnzinnig uitwerken van de sprinkelende melodieën waarvan Schröder er beduidend meer dan op zijn debuut in petto heeft. Evenwichtig is de kwaliteit van de composities en daarmee de cd als geheel nog niet. Maar een aantal ontegenzeggelijk sterke stukken en vooral ook de volwassen sound en visie van deze nog jonge musici belooft het nodige voor de toekomst.

Mischa Andriessen

Jan Schroeder (ac.&el.g), Paul Maassen (p, Hammond/frh), Bas Kisjes (b), Tuur Moens (d)

Andy Sheppard Trio Libero

ECM Records/Challenge Records
51:42

De ECM-opnames zijn steeds mooi en loepzuiver. Uiteraard komt de prachtige, gecontroleerde saxound van Sheppard goed tot uiting, alsook die van de contrabas en drums. Er worden breed en langzaam dunne thema's verteld, die af en toe een kort ritmisch loopje krijgen, doch meestal rubato van karakter blijven. Er straalt een rustig opgebouwde vriendelijkheid uit deze cd. Maar het mag gezegd: in hoeverre zit de eindbeslissing bij de titularis van het album en/of hoever gaat de concept-input van producer M. Eicher? Het lijkt wel of de artiest, die voor ECM opneemt, een schouderklopje krijgt van Eicher met een memo, waarop staat, dat de muziek vooral in langzame en dun pastorale mijmeringen moet resulteren. Hoe mooi de samenwerking dan ook is, dit wordt stilaan voorspelbare koek en er sluimert een kleine verdenking over wie er creatief overheerst: de artiest of de producer.

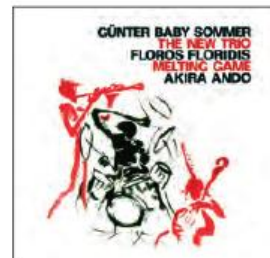
Chris Joris

Andy Sheppard (ts, ss), Michel Benita (cb), Sebastian Rochford (d)

Günter Baby Sommer – The New Trio Melting Game

Jazzwerkstatt/Codaex – 57:39

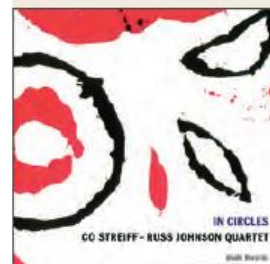
De Duitse freejazzreus Baby Sommer, een Griek en een Japanner. Kleurrijk volk, zou je denken, dit belooft wereldse verhalen, maar de cd opent zwak met een gospelachtige hymne van Sommer, die zich erg mager blijft herhalen en wanneer klarinettist Floridis dan eindelijk improviseert, ontdekken we een lauw solist. Het vervolg blijft aan de grond plakken en Floridis weet maar weinig bloed in de muziek te spuiten. Er volgen wel semi-rituele statements en bassist A. Ando is op het betere spoor. Slechts een paar keer horen we Sommer's gongs en cimbalen mysterieus gonzen, wat zo typerend voor hem was en wat de cd een beetje redt van de totale verveling.

Chris Joris

Günter Baby Sommer (d, perc), Floros Floridis (as, k, bk), Akira Ando (cb)

Co Streiff – Russ Johnson Quartet In Circles

Intakt Records/Codaex – 62:07

De Zwitserse saxofonist Streiff en de Amerikaanse trompettist Johnson hebben allebei massa's ervaring. Hun samenspel is boeiend: zij ontkennen het gebruik van melodie en groove niet om hedendaags werk te leveren. Deze cd is daarom progressief en tegelijkertijd verankerd in het verleden. De sound van de groep is lekker *old school*, maar daar teren ze niet op: structuur, opbouw, ritmiek en harmonie maken van hun werk hedendaagse jazz met een gedurfde kant. Op deze live-

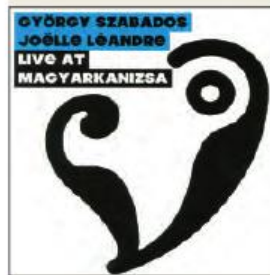
cd (m.u.v. het laatste nummer) gooien de muzikanten alles in de strijd zonder zich ook maar één keer te verliezen in oeverloos notengekraak. Zij beseffen dat goede muziek maken meer inhoudt dan vingervlug toonladders spelen. Deze plaat houdt de aandacht zeven tracks lang gaande door een combinatie van durf in ritme, swing en melodie. Nooit krijg je het gevoel dat men het te ver gaat zoeken, integendeel: de behoorlijk moeilijke tracks krijgen spontaan vorm door de interactie tussen de muzikanten. Complexe spontaneïteit, tot in de puntjes verzorgd, drijvend op zuivere creatieve en muzikale impulsen. Een heel gaaf product.

Marc Van de Walle

Co Streiff (as, ss), Russ Johnson (t), Christian Weber (cb), Julian Sartorius (d)

György Szabados/ Joëlle Léandre Live at Magyarkanizsa

BMC / Codaex – 39:24

De Hongaarse platenmaatschappij BMC is een label om goed te volgen. De catalogus bevat veel sterke platen en zelfs als het resultaat tegenvalt is het uitgangspunt meestal interessant. Deze samenwerking tussen twee gedreven improvisatoren is zowel qua idee als wat de uitwerking betreft zeer geslaagd. Het mes gaat geen moment van tafel, Szabados en Léandre weten de spanning heel de set intact te houden en te ontsnappen aan de gemeenplaatsen die vrije improvisaties nogal eens de angel uitrukken. Bewonderenswaardig hoe het duo met vaak minimale middelen het gesprek gaande houdt en hoe het tweetal overduidelijk volledig geconcentreerd op elkaar geen moment vergeet dat muziek communicatie is tussen meer mensen dan alleen de makers. De cd is feitelijk kort van duur, maar gevoelsmatig nog veel sneller afgelopen dan dat. Heel knap.

Mischa Andriessen

György Szabados (p), Joëlle Léandre (b)

Toots Thielemans European Quartet 90 yrs.

Challenge Records / Challenge Records – 55:40

De Live cd van dit kwartet was in 2010 top (JM 3/2010) en toen wist Hein ons te vertellen, dat er nog prachtige opnames waren die net niet die release haalden. Maar dat wordt nu goed gemaakt met dit nieuwe *Toots 90 Years* album. Deze opnames sluiten wonderwel aan op de vorige *European Quartet Live*,

en zijn als geheel weer sterk door de minutieuze keuze, perfecte setopbouw en maniakale productie, opnieuw een meesterwerk van geluidsman Chris Weeda. Voor alles gaat het natuurlijk om de muziek. Toots wil zich geen componist noemen, maar schreef wel prachtige nummers, waarvan zijn wereldhit *Bluesette* en *For My Lady* op de vorige release stonden. Nu komen enkele andere eigen parels uit: *Walz for Sonny*, *The Dragon* en *Old Friend*. Luister aandachtig naar de geweldige orkestratie in de afsluiter *Old Friend*, een krachttoer van Weeda. De Braziliaanse toets is er met *Jobims Wave* en *One Note Samba*.

Een machtig mooi moment is *Dat Mistige Rooie Beest*, de prachtmuziek van de te jong gestorven Rogier van Otterloo voor de film *Turks Fruit*. En ook met de zo vertrouwde klassiekers *Sno'Peas*, *The Dolphin*, *In Your Own Sweet Way*, het onvermijdelijke *What A Wonderful World* en Paul Simons *I Do It For Your Love* verrast Toots altijd opnieuw en is het alsof hij zichzelf heruitvindt. Het is de kunst van Toots om je mee te zuigen in een draaikolk van onweerstaanbare klankkleuren. Die worden onderlijnd door de fijngevoelige scherp-op-snee pianotoetsen van Karel Boehlee, de consistente baslijnen van Hein Van de Geyn en de subtiele maar rake strokes van Hans van Oosterhout. Met dit Europese kwartet heeft Toots wellicht zijn beste opnames ooit verzilverd tijdens prachtige tournees van de Lage Landen tot in Japan.

En nu maar hopen dat er nog een derde aflevering in zit om de cirkel rond te maken!

Bernard Lefèvre

Toots Thielemans (hca), Karel Boehlee (p, synth), Hein Van de Geyn (cb), Hans van Oosterhout (d)

Let well! Er verschijnt naast de reguliere cd een gelimiteerde jubileumboxset, waarin het cd-album, een vinyl-versie van het album, een dvd met prachtige documentaire over Toots en een hardcover boek. De releasedatum is 26 april! www.toots90.be

Talking Cows Almost Human

Morvin Records / talkingcows.nl
64:04

Een blik op de hoes en je weet dit is muziek om blij van te worden. Dat was al zo op de eerste cd van het Nederlandse kwartet Talking Cows en dat is op deze derde plaat onveranderd. Op hun website verklaren de vier muzikanten zich liefhebbers van de eigengereide swing van de Nederlandse pianist Misha Mengelberg. Zijn invloed maar bijvoorbeeld ook die van Theonious Monk waaraan pianist Robert Vermeulen met de groep Ugly Beauty al eens een hele cd

wijdde, klinkt door in de opgewekte en blijmoedig uit de pas lopende muziek. Spannend zijn ook de verschillende muzikale temperamenten van Vermeulen en saxofonist Frans Vermeerssen. Er zit iets ongecompliceerd opgewekts in de muziek van de Talking Cows, precies dat waar de luisteraar zo blij van wordt. Maar wat de eenvoud betreft, bedriegt de schijn. Onverwachte en complexe passages zijn er wel degelijk zodat de sjeu er tot het einde toe inblijft.

Mischa Andriessen

Frans Vermeerssen (ts), Robert Vermeulen (p), Dion Nijland (b), Yonga Sun (d)

John Taylor Requiem for a Dreamer

CamJazz – 46:35

John Taylor nodigt de Engelse saxofonist Julian Argüelles uit om met zijn basistrio een eerbetoon te brengen aan de Amerikaanse schrijver Kurt Vonnegut. Eén van diens bijdragen had als titel *Requiem for a Dreamer* wat John Taylor inspireerde bij deze ontmoeting met de saxofonist. Het is geraffineerde sfeervolle muziek die tijd neemt om te doorgronden, zoals op *So It Goes* of *Somebody I Used To Be*. De saxofonist beantwoordt de harmonische kleuren die door de pianist zijn bepaald. De begeleiders dwingen een ritmische aanpak af met veel improvisaties en swing (*Unstuck* en *Queen's Dolour*). De krachtige drummer Martin France zet de introspectieve pianist aan tot actie. De warme contrabas van Palle Danielsson moedigt Taylor aan in de uitwisselingen met de saxofonist, zijn gesprekspartner in dit album. John Taylor heeft gekozen voor een kader met een fantastische muzikale rijkdom en een fascinerende esthetische lijn.

Patrick Bivort

John Taylor (p), Martin France (d), Palle Danielsson (b), Julian Argüelles (ts, ss)

Viktor Tóth / Bart Maris / Mátyás Szandai / Robert Ikiz Popping Bopping

BMC/Codaex – 50:09

Na de eerste tonen moest toch even worden gekeken of niet een cd van het Ornette Coleman Quartet in de speler was blijven liggen. De Hongaarse altsaxofonist Viktor Tóth heeft zijn liefde voor de sixties avant-garde nooit onder stoelen of banken gestoken. In alle opzichten kijkt Tóth graag over de grenzen. Na eerder samengewerkt te hebben met drummer Hamid Drake zocht hij voor dit project de Belgische trompettist Bart Maris op. De twee liggen elkaar zo te horen bijzonder goed, al duurt het even voor de muziek een eigen vorm en smooit krijgt. Gaandeweg krijgt de effectapparatuur een prominenter rol en komt de muziek geleidelijk aan meer los van de traditie. Het zijn vooral die stukken die vragen om een vervolg op deze verrassende collaboratie.

Mischa Andriessen

Viktor Tóth (as), Bart Maris (t, effecten), Matyas Szandai (b), Robert Mehmet Ikiz (d)

Ur First Recordings

Eigen beheer – 44:46

Om maar met de deur in huis te vallen: Ur brengt geen alledaagse kost. Als je de naam uitsprekt als oer heb je daarmee al een indruk van de sound van deze *First Recordings* die heel basaal is en doet denken aan ouderwetse demotapes. Ook voor het overige biedt Ur geen doorsnee. Achter de groepsnaam gaan vier muzikanten en een componist schuil. Onder de muzikanten bevinden zich zeer talentvolle musici als pianist Franz von Chossy, gitarist Guillermo Celano en bassist Brice Soniano. De componist is de Argentijn Diego Soifer die voor deze eerste cd een zeer opmerkelijke selectie nummers koos. Klassieke stukken als Henry Purcell's *The Queen's Dolour* en Beethovens 15^e sonate worden afgewisseld met nummers van Queen, Nirvana en Radiohead. Altemaal in eigenzinnige, tamelijk minimalistische uitvoeringen. De muziek heeft iets introverts en onnadrukkelijks, maar is bij momenten ook heel spannend. Sommige arrangementen komen wat te gezocht over, maar *First Recordings* is tenminste een bijzondere plaat.

Mischa Andriessen

Franz von Chossy (p), Guillermo Celano (g), Brice Soniano (b), Pepe Garcia (perc), Diego Soifer (composities)

Kenny Wheeler One of Many

CamJazz – 52:27

De productie van de Canadese trompettist is weliswaar overvloedig maar dit nieuwe album (met tien composities van Wheeler) toont met ondersteuning van de melodische bas van Steve Swallow het talent en de kwaliteit van deze tachtigjarige muzikant. Deze nieuwe opname zal geen enkele breuk noch ingrijpende verandering veroorzaken, maar zijn muziek evolueert altijd in een aanhoudend proces van creativiteit. Zijn laag klinkende noten zijn sidderend en expressief. Op *Now and Now Again* of *Old Ballad* drijft zijn onnavolgbare improvisatiestijl en unieke visie op compositie duidelijk boven. De prachtige klank van Kenny Wheeler zegt veel meer van deze stille musicus dan om het even welke biografie. Zonder te vergeten het steeds geïnspireerde en altijd vindingrijke spel van zijn medemuzikanten (zoals hun boeiende duo uitwisseling op de levendige *Ever After*).

Patrick Bivort

Kenny Wheeler (bug), John Taylor (p), Steve Swallow (b)

ia77

JazzFlits

verschijnt twintig keer per jaar
met nieuws | platenrecensies |
concertverslagen | boekbesprekingen

WWW.JAZZFLITS.NL

JAZZ IN 'T PARK

A TRIBUTE TO ALBERT MICHIELS

KASTEELHOEVE HOEILAART
ZATERDAG 28 JULI 2012
KASSA 15 € VVK 13 €

20U00

STARCHECK

21U00

BLAUTE & MELAERTS

22U30

KIM IN THE MIDDLE

EEN ORGANISATIE VAN JAZZ@PHOBOS

INFO & TICKETS: WWW.SVOOR12HOEILAART.BE

De Jazzlezer

Nederlandse bluesreflecties

Bert Vuijsje - www.bebopbusiness.com

Twee Nederlandse auteurs hebben zich ieder aan een boek over de blues gewijd, maar hun aanpak kon haast niet meer verschillen. Wim Verbei dook met *Boom's Blues* diep in het verleden en bracht dankzij onvermoeibaar speurwerk verbazingwekkende feiten aan het licht. Leendert van der Valk stapte voor *Duivelsmuziek* in Memphis op de fiets en ging, onderweg naar New Orleans, op zoek naar het heden van de blues.

Boom's Blues bevat in feite twee boeken. Om te beginnen de door Verbei teruggevonden, niet eerder gepubliceerde bluesbeschouwing van de jong gestorven Frans Boom (1920-1953). Dat manuscript, ontstaan in 1941-'44 tijdens de Duitse bezetting van Nederland, is achteraf gezien uniek pionierswerk. Bijna twintig jaar voor Samuel Charters in Amerika (*The Country Blues*, 1959) en Paul Oliver in Engeland (*Blues Fell This Morning: The Meaning Of The Blues*, 1960) waagde Boom zich al aan een algemene studie over de blues.

Zo mogelijk nog fascinerender is de wordingsgeschiedenis van dit stoutmoedige project, door Wim Verbei in een 132 pagina's lang relaas gereconstrueerd. Het draait om de onwaarschijnlijke samenwerking tussen de *upper class*-student Frans Boom, die moest onderduiken omdat hij weigerde de loyaliteitsverklaring aan de Duitse bezetter te tekenen, en de vooroorlogse Nederlandse jazzautoriteit Will G. Gilbert, die zich in 1940-'45 ontpopte als een schaamteloze collaborateur met de nazi's. Toen Gilbert in 1942 in dienst van het Departement van Volksvoorlichting en Kunsten zijn beruchte *Verbod van negroïde en negritische elementen in dans- en amusementsmuziek* concipieerde, was hij tegelijkertijd in drukke correspondentie met Frans Boom over hun – toen nog gezamenlijke – blues-studie. Natuurlijk kwam er uiteindelijk ruzie tussen de beide auteurs. Gilbert begon, nog tijdens de oorlog, te zinspelen op een snelle publicatie onder zijn naam, met Boom in een bescheiden bijrol. Boom ging Gilbert vanuit academisch oogpunt de les lezen over diens slordige bronvermeldingen en onwetenschappelijke methodologie. Er reesterde niets dan verwarring, met als gevolg dat vier achtereenvolgende mogelijkheden tot publicatie – van 1944 tot 1970 – in rook opgingen. Dankzij Wim Verbei, die deze tragikomedie even zorgvuldig als leesbaar heeft geboekstaafd, krijgt Frans Boom nu eindelijk zijn welverdiende monument.

Op de tweede pagina van *Duivelsmuziek* schetst Leendert van der Valk een kernachtig

portret van zichzelf en zijn fotograferende vriendin en reisgenote: "Ik ben musicoloog, antropoloog, historicus, essayist noch dikbuikige man van vijftig. Ik ben een man van dertig, en dat is al moeilijk zat. Winnifred is een vrouw van negenentwintig en dat is, zegt ze, ook lastig. Ik hou van blues, jazz en soul. Ik verdraag rock-'n-roll. Op ons flatje in een Utrechtse bloemkoolwijk draaien we vrijwel uitsluitend muziek die wortelt in deze regio, waar we nooit zijn geweest. Ik wil al jaren naar de Delta. Geen idee waarom."

Hij heeft wel een heldere gedachte over de opzet van zijn tocht: "In één dag kun je met de auto de afstand Memphis-New Orleans doen, over Highway 61, Blues Highway. Maar een automobilist reist niet, die wil niet van A naar B, die wil weg uit A en in B zijn. Alles wat daartussen ligt, is tijdverspilling. Daarom gaan we fietsen. Niet over de Blues Highway, maar over de Blues Byways; de zijpaden van de blues."

Volgt een even kleurrijk als onderhoudend reisverhaal, dat allerlei bekende blueslocaties vanuit een onverwacht perspectief belicht. Natuurlijk wil Leendert van der Valk ook op bedevaart naar *the crossroads*, waar Robert Johnson volgens de beroemdste blueslegende op een nacht zijn ziel aan de duivel verkocht. Even buiten Clarksdale, bij de kruising van Highway 61 en Highway 49, staat een hoge paal met daarop drie gitaren en een bord: *The Crossroads*. "Geluk natuurlijk. Dat was niet hier."

Vele kilometers verderop vindt hij een plausibeler plek, waar een zandweg het asfalt kruist. "Hoe lang moet je eigenlijk wachten op de duivel? Het is twaalf uur en de nacht lijkt steeds voller van geluiden. Cicaden brengen een toon voort tussen zacht tsjirpen en een cirkelzaag. [...] Het lijkt een soort free-jazzsymfonie met het stampen van mijn hart als opstuwende beat. Een auto raast langs, we lichten fel op in de koplampen. Het wordt vijf over twaalf. Er verschijnt niemand. De eenzaamheid en duisternis van de Deltanacht zijn compleet." 🎧

Wim Verbei: *Boom's Blues* - Muziek, journalistiek en vriendschap in oorlogstijd.

Uitgeverij In de Knipscheer, Haarlem
(www.indeknipscheer.nl)

€ 34,50 (inclusief cd). ISBN 978 90 6265 667 7

Leendert van der Valk: *Duivelsmuziek* – Op de fiets van Memphis naar New Orleans. Uitgeverij L.J. Veen, Amsterdam (www.ljveen.nl); met foto's van Winnifred Wijnker; € 24,95. ISBN 978 90 204 6661 4.

Toots Thielemans en Aírto Moreira op Jazz Middelheim 2011

Op de uitverkochte openingsnacht van Jazz Middelheim 2011 trad Toots Thielemans op met Kenny Werner, Oscar Castro-Neves en Aírto Moreira. Het Braziliaans getinte concert gaf ook ruimte aan Aírto Moreira voor een bijzonder bravourestukje percussie. Deze foto werd genomen tijdens de repetitie.

Foto: Jos L. Knaepen

TUTU PUOANE

Quiet Now

Donderdag
5 april 2012
aanvang 20:00u

7S Jazz Night
Langestraat 219
2240 Zandhoven

inkomprijzen:

“Jazz” - diner balkon m.i.v. inkom,
3-gangen diner,

aanvang 19.00u	€65 pp
- zaal salon	€25 pp
- zaal tafels	€20 pp
- zaal hoge tafels met kruk	€15 pp

Reservatie online
sc@7sensesgroup.com
www.7sensesgroup.com
tel 03/ 385 88 62

PRIJS VAN RESONANT

Masterproef over vroege Belgische jazz bekroond

Hoe paste jazz in de tijdsgeest na de Eerste Wereldoorlog? Wie was haar publiek, wie waren haar makers? Hoe verhiel jazz zich tot de nieuwe media die opkwamen tijdens het Interbellum? Welke figuren vormden een brug tussen de muziek en het publiek? Hoe komt het dat jazz méér was dan een kortstondige rage? En welke initiatieven bestonden om jazz te promoten in de maatschappij?

Het zijn maar een aantal van de vragen die geschiedenisstudente **Marieke Anaf** zich stelde bij de aanvang van haar eindverhandeling. Op zoek naar een antwoord trok ze zich urenlang terug 'in de archieven'. Ze bestudeerde o.a. de collecties van Robert Pernet, Robert Goffin en Marc Danval. Geen enkel document ontsnapte aan haar aandacht: tijdschriften, krantenartikels, affiches, programmaboekjes, correspondentie, foto's, literaire werken, audiovisueel materiaal, contracten, en zo meer nam ze nauwgezet door. Ook ging Marieke op bezoek bij een aantal mensen die de hoofdrolspelers van toen van dichtbij kenden. Zo interviewde ze Véronique Bizet, petekind van Félix Faecq, en verzamelaar Léon Dierckx, goede vriend en kenner van Goffin.

Haar onderzoek resulteerde in een 200 pagina's tellende masterproef, die voorbijgaat aan de eigenlijke muziek. Wél schetst Marieke het ruimere kader waarin de jazz overwaarde vanuit Amerika, zich langzaam verspreide en aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog een vaste plaats wist te veroveren in het Belgische muziekleven. Daarbij legt ze het hele milieu bloot waarin de jazz haar thuis vond: de muzikanten die het brachten, de mensen achter de schermen die het genre promootten, het publiek dat ernaar luisterde of er net ontzettend tegen was, de nieuwe media die voor verspreiding zorgden, enz. Op een boeiende manier verklaart ze zo waarom jazz op 20 jaar

tijd evolueerde van 'vreemde', exotisch klinkende amusementsmuziek tot een volwaardige kunstvorm, ingeburgerd in de eigen Belgische cultuur.

Zonder twijfel draagt Mariekes eindverhandeling bij tot een beter begrip van de jazz als sociocultureel fenomeen en vormt het een waardevolle aanvulling op biografisch of muziekstijlistisch onderzoek. Om die reden werd Marieke in september 2011 verkozen tot winnaar van *De Prijs van Resonant* (www.muzikaalergoed.be/pagina/deprijsvanresonant), een prijsuitreiking voor studenten van het hoger onderwijs, georganiseerd door Resonant, Vlaams centrum voor muzikaal erfgoed. Haar harde werk werd zo alvast beloond met een mooie geldprijs. Nog mooier zou het zijn dat toekomstige onderzoekers, musici én publiek in haar masterproef een bron van inspiratie vinden bij de hernieuwde interesse voor onze vroege jazzgeschiedenis.

Mariekes masterproef, getiteld *De introductie, verspreiding en vestiging van jazz in België. Een socio-historische studie over jazz in het Interbellum* kan integraal nagelezen worden op het web. Je kan de verhandeling in pdf terugvinden via de bibliotheekcatalogus van de Universiteit Gent (<http://lib.ugent.be>).

Heidi Moyson

Resonant, Vlaams centrum
voor muzikaal erfgoed

Jazz en erfgoed: *A Careless Love?*

De piano van Stan Brenders, herinneringen aan *De Kaai*, de oudste Belgische jazzopnames of L'Archiduc in Brussel. Misschien zou je niet spontaan jazz aan 'erfgoed' koppelen, maar voor wie naar jazzpatrimonium op zoek gaat is in ons land heel wat te vinden. Bladmuziek, beeld- en geluidsopnames, archieven van ensembles, festivals en musici, maar ook instrumenten en verhalen die deel uitmaken van de mondelinge tradities rondom onze jazz.

Tussen april en juli 2011 voerde Resonant een vooronderzoek naar het jazz erfgoed in Vlaanderen, dat leidde tot het rapport dat op het Jazz#Forum 2012 werd aangekondigd. Ook een heus Manifest Jazz erfgoed werd gerealiseerd en intussen door heel wat mensen ondertekend.

In ons land is heel wat belangrijk jazz erfgoed aanwezig. Het meest in het oog springend zijn enkele omvangrijke collecties die door personen of organisaties werden samengebracht. De belangrijkste zijn deze van **Albert Michiels** (nu in de Conservatoriumbibliotheek, Antwerpen), de collectie **Robert Pernet** (Muziekinstrumentenmuseum, Brussel), de verzameling **Marc Danval** (Koninklijke Bibliotheek, Brussel), de historische collectie jazz-bladmuziek in de voormalige omroepbibliotheek (bibliotheek Vlaams Radio Orkest en Koor, Brussel) en de schat aan beeld-

en geluidsmateriaal in de archieven van de VRT.

Dat zoveel materiaal verzameld en bewaard werd mag niet verwonderen: heel wat Belgische jazzmusici waren en zijn op internationale schaal actief, er zijn festivals, jazzclubs, documentatiecentra, jazz is opgenomen in het aanbod van het hoger muziekonderwijs en er is een levendige belangstelling voor de jazzstijlen. Vaak beseffen we niet hoe oud en rijk onze jazzgeschiedenis is: de oudste Belgische jazzopname dateert uit 1927, en het was de Belg

Robert Goffin die in 1932 het (wereldwijd) allereerste grondige boek over jazz publiceerde, *Aux frontières du jazz*.

In opdracht van Resonant sprak **Matthias Heyman** met heel wat belangrijke actoren in de jazzsector (organisatoren, belangenverenigingen, documentatiecentra, musici, onderzoekers, ...). Hieruit bleek dat de jazzsector in ons land eerder een Belgische dan een Vlaamse aangelegenheid is. Verder valt de sector – ondanks haar versnippering – toch relatief goed te overzien, maar blijkt ze weinig vertrouwd met de benadering van haar patrimonium als erfgoed. Dat laatste heeft ook te maken met de moeilijke toegang tot ons jazz erfgoed, een gebrek aan bladmuziek, audiovisueel materiaal en publicaties over Belgische jazz. Dit verklaart ook waarom er in het onderwijs en onderzoek vrij weinig aandacht naar Belgische jazz en jazz erfgoed gaat.

Om deze vicieuze cirkel te doorbreken, wil Resonant impulsen geven voor een betere samenwerking, het opbouwen van netwerken en het vergemakkelijken van de toegang tot het erfgoed.

Dat doe je natuurlijk niet op één dag. Enkele mogelijke en belangrijke pistes zijn onder meer het bewaren en in kaart brengen van de collectie bladmuziek van de voormalige NIR- en BRT-jazzorkesten, de realisatie van een digitaal portaal voor jazz erfgoed en het documenteren van mondelinge tradities rondom de jazz in België. Maar ook kleine stappen kunnen al worden gezet: het signaleren van privé-collecties, de heruitgave van bepaalde opnamen of bladmuziek, of eenvoudigweg het moreel en praktisch ondersteunen van Resonants werking rond jazz.

Ondersteunen kan je vandaag al doen, door een bezoekje te brengen aan de website (www.muzikaalerfgoed.be). Daar vind je het rapport en de themapagina rond Jazz erfgoeden en kan je online het Manifest Jazz erfgoed ondertekenen. Zo toon je niet enkel jouw hart voor jazz, maar wijkt ook de vicieuze cirkel voor *careful love*.

Pieter Mannaerts

Resonant, Vlaams centrum voor muzikaal erfgoed
www.muzikaalerfgoed.be

HEVOS

Getalenteerde bassisten hebben recht op perfecte basversterking.

HEVOS is officieel sponsor van Jazz Hoeilaart en van de Prize "Best Bass Player"

www.hevos.nl

Spilfiguren

"Omstreeks 1930-31 startte ik dan met een eigen groep in de Savoy in Brussel. Twee jaar later tekende ik als pianist van het Omroeporkest van het NIR. In 1936 vormde ik dan het Jazzorkest van de NIR, dat bestond uit vier saxen, drie trompetten, twee trombones, een vierkoppige ritmiek en drie violen. Op twee maanden tijd studeerden we niet minder dan tachtig stukken in. Nadien werd er elke dag minstens een thema bij gerepeteerd, zodat we uiteindelijk een repertoire bezaten van 1500 nummers." [Stan Brenders]

De hoogtijdagen van de swing in België situeren zich grotendeels tussen 1936 en 1945. Ze lopen dus ook tijdens de Tweede Wereldoorlog nog volop door. Swingmuziek staat in de oorlogsperiode symbool voor vrijheid. Het spelen van, en luisteren naar jazz wordt ervaren als een daad van verzet en rebellie.

Opmerkelijk is het ontstaan van een nieuw soort jazzfan: iemand die elke muzikant uit elke band kent, de laatste nieuwe tijdschriften over swing leest, platen verzamelt en naar een groeiend aantal radio-uitzendingen van jazzbands luistert. Voor het eerst wordt jazz in België benaderd als een artistiek luistergenre. Dit komt enerzijds doordat het dansverbod tijdens de bezetting het concertbezoek ten goede komt, en anderzijds omdat jazzclubs, en later ook de radio dit genre meer en meer zullen stimuleren. Jazz is het populairste muziekgenre op de radio.

Wereldoorlog II

De Tweede Wereldoorlog zet aanvankelijk een domper op het succes van de swing. In het bezette Europa bestaat onder het nazibewind een 'swingverbot'. Ook zullen weinig platen Europa bereiken: in de Verenigde Staten verschijnt immers van '42 tot '44 geen enkele jazzplaat omwille van een opnameverbod. Dit wil echter niet zeggen dat het hele swinggebeuren vanaf die periode stil ligt. Paradoxaal genoeg kent het zelfs een grotere bloei dan ooit tevoren.

In Europa wordt er namelijk een gedoogbeleid gevoerd wat betreft jazz. In de praktijk wordt er ondanks het verbod veel door de

vingers gezien. Twee redenen daarvoor zijn dat de jazzoptredens het moreel van de Wehrmacht opkrikken en dat de winst van de platenverkoop naar het Nazirijk terugvloeit.

In België wordt jazz niet verboden, maar worden er wel enkele beperkingen opgelegd. Zo mogen er geen werken uitgevoerd worden van Engelse, joodse of Russische, en later ook Amerikaanse componisten. De censurregels worden echter op allerlei manieren omzeild: Engelse titels worden vaak onder een Franse of Nederlandse naam gebruikt. Zo vertolkt men jazzklassiekers als *Take The A-Train* of *In My Solitude* respectievelijk als *Ik Heb De Trein Gemist* en *Eenzaamheid*.

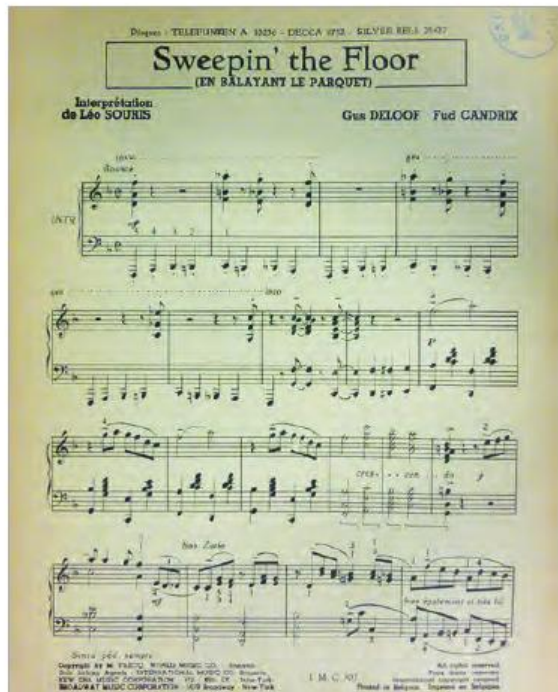
High Frequency, compositie van David Bee

In ons vorige artikel hadden we het over de opkomst van een nieuwe muziekstijl in de Verenigde Staten, Europa en ook in België: de swing. Steeds grotere formaties (bigbands) brengen muziek die een groot publiek van danslustigen aanspreekt. Net in deze bigbands ontstaat ook een traditie van solisten. In België staan de drie belangrijkste orkesten onder leiding van **Stan Brenders** (p), **Fud Candrix** (sax) en **Jean Omer** (kl).

LEON LHOËST

Pianist **Leon Lhoëst** studeerde aan het Berklee College of Music in Boston, USA, en behaalde een meestergraad Jazzcompositie en arrangement aan het Koninklijk Conservatorium Brussel. Hij doceert aan de conservatoria van Gent, Antwerpen en Maastricht. Hij is o.a. pianist bij het BSJO. Sinds 2009 doet hij onderzoek aan het Conservatorium Antwerpen naar Belgische jazz ten tijde van het interbellum.

Sweepin' the Floor, compositie van Gus Deloof - Fud Candrix

Slow Gee Gee, compositie van David Bee & Peter Packay

Doordat de musici afgesneden worden van Amerikaanse opnames, zijn ze meer op de eigen Europese jazzmuziek aangewezen. Ook dit werkt het succes van de Belgische jazz in de hand.

Om jazz te beluisteren, kunnen liefhebbers terecht in de talrijke jazzclubs. Veel van deze concerten worden niet uitsluitend georganiseerd door de al eerder vermelde Jazz Club de Belgique van Félix Faecq, maar ook door enkele nieuwe privé-clubs zoals onder andere The Rhythmus Club van België, die voordien al actief was onder de naam Hot club van België, de Swing Club van België en ook enkele kleinere lokale clubs als Antwerpen Jazz Club.

Een opmerkelijk gegeven is dat in Duitsland zelf de belangrijkste bigbands van Belgische oorsprong zijn! Doordat Duitse musici worden opgevorderd door de Wehrmacht, worden buitenlandse bands aangetrokken. Zo zijn Fud Candrix, Jean Omer, **Eddie Tower** en Stan Brenders en hun orkesten er zeer geliefd. Ook enkele Nederlands bands, zoals onder andere **The Ramblers** en het orkest van **Ernst Van 't Hoff** zijn er erg populair.

Ook in de ons omringende landen blijven jazzoptredens het drukst bezochte ontspanningsmoment. In Frankrijk kwam het eveneens tot een groot hoogtepunt onder impuls van de Hot Club de France en het succes van gitarist **Django Reinhardt**. En The Ramblers en het orkest van Ernst van 't Hoff hadden ook in Nederland zelf veel succes.

Besluit

Als afsluiter van de drie artikels over Belgische jazz in het Interbellum, zetten we nog even een aantal spilfiguren en gebeurtenissen die de evolutie van de Belgische jazz mede bepaald hebben op een rij.

De belangrijkste muzikanten zijn:

- **Charles Remue** (kl), bandleider van Chas Remue & His New Stompers – nam de eerste Belgische plaat op in 1927
- **Robert De Kers** (t), bandleider van o.a. The Cabaret Kings
- **Gus Deloof** (t), componist van o.a. *Sweepin' The Floor*, *Bouncin' Around en Riffin' At The Arena*, bandleider van o.a. Gus Deloof and his Racketeers
- **John Ouwerx** (p); **Jean Robert** (sax)
- **Peter Packay** (t) en **David Bee** (sax), componisten van o.a. *High Tension*, *Vladivostok*, *Slow Gee Gee*, *Charleston Daisy*, *Obsession*, bandleiders van respectievelijk The Red Robbins en L'Ile de France
- **Jean Omer** (kl), behoort samen met Stan Brenders en Fud Candrix tot de drie grote orkestleiders tijdens de swingperiode – speelde vanaf 1931 in de Brusselse nachtclub Le Boeuf sur le Toit
- **Stan Brenders**, pianist op de eerste Belgische jazzopname – dirigent van het dansorkest van het N.I.R
- **Fud Candrix** (sax), orkestleider van Fud Candrix Orkest, maakte verscheidene opnames bij Telefunken vanaf 1936 – componist van o.a. *Riffin' At The Arena*.

Twee personen die eveneens een grote invloed gehad hebben op de ontwikkeling van de jazz in België zijn Félix Faecq, die als producent de eerste Belgische jazzopnames mogelijk maakte, die het tijdschrift *Music* uitbracht en de muziekwitgeverij Universal Music Store oprichtte, en Robert Goffin, de jazzcriticus die in 1932 het boek *Aux Frontières du Jazz* uitbracht, het eerste serieuze boek over jazz. Hierna volgen enkele alinea's uit diens boek in een poging de tijdsgeest van het Interbellum met betrekking tot jazz in Europa zo goed mogelijk weer te geven.

Blz.227/228 (...) *Malgré cette supériorité, il faut bien avouer que l'Angleterre n'a pas apporté un complet esprit de réussite et je préfère pour ma part au point de vue européen la belle réalisation de*

KATRIEN VAN OPSTAL

Katrien Van Opstal studeerde in 2003 af als Bio-Ingénieur en in 2009 als master in de Uitvoerende Muziek, specialisatie Jazz & Lichte Muziek, zang, aan het Conservatorium Gent. Sinds 2010 werkt ze als onderzoeksmedewerkster aan het Conservatorium Antwerpen mee aan een onderzoek naar Belgische jazz ten tijde van het interbellum. Verder treedt ze vaak op met o.a. The Triplettes. Ze geeft les in de muziekacademies van Waregem en Asse.

JAZZ KUNSTEN CENTRUM DE WERF

Jam@dewerf

MA
09/04
14/05
20:00

Toine Thys Organ Trio

Toine Thys *tenorsax, basklarinet*
Arno Krijger *Hammond B-III*
Joost van Schaik *drums*

ZA
14/04
20:30

Tobias Delius Quartet

Tobias Delius *saxen*
Tristan Honsinger *cello*
Joe Williamson *contrabas*
Han Bennink *drums*

VR
27/04
20:30

Electric Barbarian Releaseconcert W.E.R.F. CONCERTGEBOUW

Floris Vermeulen *el bass*, Bart Maris *trompet*
DJ Grazzhopa & DJ Lamont *turntables / fx*
Lode Vercamp *cello*
Jozel Dumoulin *keys, fender rhodes*
Monica Gemino *viool*, Rik Sturtewagen *viool*
Mary Oliver *viool*, Harry Arling *drums*

ZA
05/05
19:00

Vaganée - del Ferro Group

Frank Vaganée *altsax*
Mike del Ferro *piano*
Jos Machtel *contrabas*
Hans van Oosterhout *drums*

VR
11/05
20:30

Määk & Albert Anagoko

Laurent Blondiau *trompet*
Michel Massot *tuba*
Guillaume Orti *altsax*
Jeroen Van Herzele *tenorsax*
Albert Anagoko *percussie*
6 muzikanten/d'ansers uit Benin

VR
25/05
20:30

WWW.DEWERF.BE

WERFSTRAAT 108 - 8000 BRUGGE
050 33 05 29

reservatie@dewerf.be

KUNSTEN CENTRUM DE WERF

Belgische Jazz in het Interbellum (epiloo)

Peter Packay et de David Bee. *Je suis assez ennuyé de dire qu'ils sont Belges parce qu'on pourrait m'accuser de nationalisme alors que cette maladie m'a toujours paru une grossière erreur lorsqu'on l'applique à des questions d'orchestre ou de fox-trots. (...) Voilà l'idée originale à laquelle ils se sont voués avec un succès sans précédent. Faut-il rappeler Baby Lou, Vladivostock, Poor Old Bum, Belloy, High Tension, Dixie Melody, Autumn Wind qui ont été joués par tous les orchestres du monde? L'avenir réserve à ces deux jeunes amateurs, qui vinrent au jazz par véritable passion, des triomphes qui ne feront certainement que croître.*

Fud Candrix

Blz. 249-251 (...) *J'ai beaucoup hésité avant de parler du jazz belge mais je pense vraiment, qu'à tous les points de vue, notre petit pays peut être fier. J'ai déjà dit que Bruxelles avait été la première capitale du hot. Il faut remonter au jazz de Billy Smith et aux différentes combinaisons de Remue et de Compère pour se rendre compte exactement de l'atmosphère bouillante qui règne en Belgique depuis 1925. Actuellement, je pense qu'aucun pays ne puisse comparer ses individualités avec celles de chez nous. (...)*

Saxophone alto: *le plus pur qu'il m'ait été donné d'entendre était Jacques Ganot (...). (...) Jean Omer, qui est d'une personnalité et d'une pétulance qui ne se classent pas loin de Kényan et, à mon sens, avant Crossman. Il ne faut pas oublier non plus Remue, Van Bellingham, David Bee.*

Saxophone ténor: *deux exécutants tiennent la palme: Jean Robert et F. Candrix, qui peuvent être avec David Bee considérés comme les meilleurs de Europe même en tenant compte des anglais Featherstonough et Joë Jeannette. Saxophone basse: nul en Europe ne peut être comparé à Jean Robert.*

Piano: *Ouwerx est le plus up-to-date et peut être mis à coté de n'importe quel pianiste de jazz français ou anglais. Constant Brenders le suit de très près. Trompette: Gus Deloof est un grand as qui peut être classé très près de Brun ou Norman Payne. Après lui il faut retenir De Kers, Compère.*

(...) *Voilà donc tout un lot de bons musiciens qui ne peuvent malheureusement être employés selon leur talent. Les marques de disques ne sont pas belges hélas et nous sommes si loin de Paris et de Londres. La firme Pathé vient cependant de rendre hommage à une formation hot en enregistrant ses disques de Gus Deloof and his Racketeers.*

Literatuur & Bronnen

- Robert Pernet et Jean-Pol Schoeder (1991). *Dictionnaire du jazz à Bruxelles et en Wallonie*, Mardaga, Liège
- Kim de Brabander (2008). *Jazz in België. Het belang van het ontstaan van het jazzonderwijs*. Ugent
- Marieke Anaf (2010). *De introductie, verspreiding en vestiging van jazz in België. Een socio-historische studie over jazz in het Interbellum*. Ugent.
- Gunther Schuller (1968). *Early Jazz*, Oxford University Press.
- Gunther Schuller (1989). *The Swing Era*, Oxford University Press.
- W.H. Young & N.K. Young (2005). *Music of the Great Depression*, Greenwood Press
- Fonds Robert Pernet, Muziekinstrumentenmuseum Brussel
- Collectie Albert Michiels, Conservatorium Antwerpen
- Cd: *The Golden Age of Belgian Jazz* (2002), Fever Music bvba
- Cd: *The Golden Age of Belgian Jazz - vol. 2* (2003), Fever Music bvba
- John Fordham, op. Cit., pp 18 e.v.
- Dan Morgenstern - *The Jazz Story*, New York, Jazz Museum, 1973, p. 19. Een zelfde fenomeen deed zich voor in België in de jaren dertig, cf. infra.
- www.jazzhalo.be/artikels/brenders.html

Hors-Serie

In Brussel is er geen gebrek aan tweedehands cd- en platenwinkels. De grootste concentratie bevindt zich op het traject tussen de Beurs en het Zuidstation waarbij elk zowat zijn specialiteit heeft. Voor jazzliefhebbers is Hors-Serie een verplichte stop.

De klanten van Hors-Serie weten dat een geldige bankkaart hier een fantastisch redmiddel kan zijn omdat het aanbod heel ruim is. Je vindt er strips, kunst- en fotoboeken, oude partituren, dvd's en natuurlijk cd's en vinyl. Wel allemaal tweedehands maar er is een continue aanvoer. Regelmatig binnenstappen is de boodschap. Zoals het hoort weten **Thierry Syfer** en **Luc Dembour** wat ze verkopen en staan ze hun klanten bij met raad en daad.

Dembour, die zich het best van de twee thuis voelt in jazz, vertelt hoe het verhaal van Hors-Serie begon. "Thierry startte een winkeltje eind jaren tachtig op de Adolphe Maxlaan, vlakbij het Rogierplein. Ik werd aanvankelijk aangetrokken om de boekenafdeling op poten te zetten maar werd al vlug vennoot. Het was een gouden tijd en voor we het goed en wel beseften,

hadden we drie vestigingen. Ondertussen bleef enkel de winkel in de Zuidstraat over." "Hors-Serie was door de jaren heen steeds een mooie weerspiegeling van een markt in beweging. We begonnen met vinyl, video's en cassettes. Daarna kwam de cd en verdween vinyl even uit de rekken. Toen ik volwaardig vennoot werd, startte ik opnieuw met een vinylafdeling. Het was een fantastische periode om een voorraad op te bouwen want iedereen deed zijn platen van de hand om over te schakelen op cd. Nu is er een omgekeerde beweging aan de gang waarbij men terug naarstig op zoek gaat naar vinyl, vooral de jongere generatie. Dat laatste is wel een frappante evolutie want zij hebben nooit vinyl gekend. Er waren er zelfs die niet goed wisten hoe je een naald in de groef moet leggen of dat

er een A- en een B-kant is! Ik veronderstel dat die populariteit te maken heeft met de uitgangscultuur en al die dj's die nog steeds vinyl manipuleren. Parallel daarmee loopt een vernieuwde interesse voor folk en muziek uit de jaren zestig."

Waarom verkoop je vinyl?

Dat spreekt voor zichzelf vind ik als je muziek verkoopt. Voor het comfort hoeft je het natuurlijk niet te doen maar als totaalobject blijft een plaat een uniek esthetisch gegeven. Bovendien zijn er nog altijd opnamen die je op geen enkele andere manier kan terugvinden. Zo vormen wij een beetje de antiquairs van een aparte kunstvorm.

Welke plaat die je momenteel in je winkel hebt, wil je zelf niet missen in je collectie?

Ik ben geen echte verzamelaar. Ontdekken is mijn motto en op

dat punt blijft vinyl een onuitputtelijke bron. Aangezien er hier bijna dagelijks een nieuwe aanvoer is, houdt die ontdekkingstocht voor mij nooit op. Zelden heb ik de destructieve impuls van de handelaar die zijn eigen koopwaar wil behouden. Wel heb ik het soms moeilijk om afscheid te nemen van bepaalde platen. Dat is dan vooral in de sector van de vocale jazz want daar gaat mijn voorkeur naar uit. Niet het gepolijste werk van zangeressen als **Diana Krall**, **Norah Jones** of **Madeleine Peyroux**. Iemand als **Jane Monheit** kan ik wel appreciëren. Momenteel hebben we **No Tears, No Goodbyes** van **Helen Merrill & Gordon Beck** in de bakken, dat is voor mij een hoogtepunt.

Welke zijn de vijf best verkochte jazzlees van de laatste drie maanden?

Aangezien we enkel tweede-

hands verkopen, kan ik daar geen antwoord op geven. Wel merken we een duidelijke tendens waarbij de kopers vooral op zoek gaan naar heel gericht werk dat volledig buiten het commerciële circuit ligt. Ik denk bijvoorbeeld aan **Anthony Braxton** of nog meer obscure en zeldzame zaken die je niet op internet vindt. Er is een misvatting dat het aanbod op dat gebied miniem is. Mensen veranderen regelmatig van smaak, er zijn overlijdens van verzamelaars met kinderen die enkel kicken op techno en niet weten wat te doen met al die freejazz of je hebt mensen die in geldnood zitten. Het is een handel waarbij het aanbod op natuurlijke en continue wijze vernieuwd wordt. We hadden bovendien het geluk om een aantal jaren geleden de voorraad van een Zwitserse verdeler te kunnen opkopen waardoor we misschien zowat de grootste reserve in Brussel en waarschijnlijk zelfs in België hebben.

Hoe ziet je eigen vinyl top vijf er uit?

We Insist! Van **Max Roach** en *Moanin'* van **Art Blakey** waren de eerste jazzplaten die mij echt wakker schudden en die nog steeds hun waarde behouden hebben. *Atomic Basie* van **Count Basie** blijft eveneens een klassieker voor mij net als de suites van Ellington waaronder *The Far East Suite*. Tenslotte vermeld ik nog graag *The Codona Trilogy* bij ECM van **Don Cherry**, **Nana Vasconcelos** en **Collin Walcott**.

Georges Tonla Briquet

Hors-Serie
Zuidstraat 67, 1000 Brussel
02/534.79.59

Alle dagen open van 10u30 tot 18u30. Zon- en feestdagen van 12u30 tot 18u30.

Luc Dembour (Hors-Serie, Brussel)

Zin in een muzikale blind date? Schrijf je dan in voor banddate!

Banddate is een muzikaal avontuur voor zowel beginnende muzikanten als anciens die op zoek zijn naar nieuwe contacten en hun ervaring willen delen met nieuwkomers. Het maakt écht niet uit hoe oud je bent of hoeveel ervaring je hebt, zolang je maar zin hebt in een plezierige muzikale uitdaging! **Alle instrumenten en genres zijn welkom.** De ingeschreven muzikanten worden op 1 april in groepen geloot en een kleine 5 maand later, op zondag 26 augustus 2012, is er de finale op een groot podium, met professionele PA, een heel erg levendig publiek en een vakbekwame jury.

Hou er rekening mee dat het mogelijk is dat je regelmatig in Knesselare moet repeteren. Er zijn uiteraard de eeuwige roem en glorie, de jury- en de publieksprijs, maar het is iedereen vooral om het **muzikaal plezier** te doen... en je weet maar nooit dat jouw band een langer leven beschoren is, sommige banddate-groepen van vroeger bestaan nu nog steeds. De muzikanten spelen onbezoldigd (de organisatoren ook trouwens), maar we zorgen uiteraard voor de natjes & droogjes en een mooi aandenken. De winnaars ontvangen een prijs en mogen met hun banddate-groep optreden bij Cirque Constance.

Contact info?

www.banddate.be
banddate2012@gmail.com
 0476 23 23 82 • 0478 831 832

Café
De Litanie
 De Plaats 15 • Knesselare

10-daagse mm van muziekmozaïek: impulscentrum voor folk & jazz **Jazzwedstrijd**

Tijdens de komende Gentse Feesten organiseert Muziekmozaïek vzw, uitgever van Jazzmozaïek, in het kader van het Luisterplein (Laurentplein in Gent) allerlei activiteiten.

Eén van de activiteiten is een wedstrijd voor jazzgroepen. Gedurende 4 dagen spelen telkens 3 groepen, verdeeld over verschillende categorieën: jazz, folk en een mix categorie voor cross-over, kleinkunst, singer-songwriters en chanson. Het podium op het Laurentplein is een hele mooie locatie op de Gentse Feesten. Alle technische benodigdheden zijn voorzien.

Muziekmozaïek zorgt voor een professionele jury die alle deelnemende groepen een complete beoordeling en

tips zal meegeven. Uiteraard kent elke categorie ook een winnaar. Die krijgt een trajectbegeleiding met optredens en coaching.

Leden van de jury: Bavo Vandenbroek (Dranouter festival), Vincent De Laet (Jazz Hoeilaart), Toon Van Mierlo (Naragonia), Bart Maris, Bernard Lefèvre (Jazzmozaïek) Nekka, Uitbureau,...

Stuur je mp3, vi.be,
 YouTubeLink,...
 naar info@muzmoz.be

Jazzenede Jong Talent wedstrijd i.s.m. jazzmozaïek

Van 8 tot 12 augustus 2012 vindt het **gratis festival** Jazzenede in Assenede plaats.

Dit jaar wordt de in 2010 voor het eerst gehouden wedstrijd voor jong jazztalent opnieuw georganiseerd.

Mail dan naar info@muzmoz.be
 of [bel/mail Pablo Smet](mailto:bel@mail.Pablo.Smet)
 0475 297 287
pablo@jazzenede.be
www.jazzenede.be

Wil je deelnemen? →

Dertienjarige jazzbassist Alan Mortier

in de kijker

De jeugdzender Ketnet zond vanaf 27 februari het programma *Mijn Kunst is Top* uit. Een programma waarin kinderen zes weken lang kennismaken met kunst en cultuur. Ook Muziekmozaïek heeft meegewerkt aan dit programma. Zowel een draailerspeler als een jonge jazzbassist kwamen er in aan bod. Jazzmozaïek zette met Alan Mortier en zijn leraar Wim Ramon van Muziekacademie Gent een boom op over de basgitaar.

Adriaan Van den Hoof en Peter Van Den Begin moesten basgitaar leren spelen?

Alan Mortier: ze moesten een stukje spelen; Peter Van Den Begin deed het wel goed, Adriaan Van Den Hoof moest wat wennen. Het was een leuke ervaring.

Jij volgt al vijf jaar basgitaar ondertussen.

Inderdaad, meteen na mijn eerste jaar notenleer heb ik voor elektrische bas gekozen. Toevallig eigenlijk want ik wou gitaar leren spelen maar alle plaatsjes waren bezet. Maar ik vind het zeer plezant.

Vlot het een beetje?

Het gaat toch wel niet zo snel. Bijvoorbeeld tertsen en kwinten spelen vergt veel oefening. Ik ga ook nog naar school, ik volg Latijnse.

Basleraar Wim Ramon: Alan is heel betrouwbaar. Hij doet

wat van hem gevraagd wordt. Hij pikt toch wel snel op. Ik zou graag hebben dat hij nog wat meer initiatief neemt, maar dat is eigen aan de leeftijd. Hij is tenslotte pas 13. Hij brengt wel nummers aan, meestal rocknummers. Jazzoefeningen krijgt hij van mij, op die manier zorg ik er voor dat hij die stijl leert kennen.

Basleraar Wim Ramon:

“Alan doet wat van hem gevraagd wordt. Hij pikt toch wel snel op.”

Alan: Ik kijk nogal op naar de Beatles. En ik ben een grote fan van Flea, de bassist van The Red Hot Chili Peppers. De jazzwereld is nog relatief on-

bekend voor mij. Maar ik hou wel van jazz. Het is rustige muziek, je voelt je er op je gemak bij. Ik zou best wel meer jazz willen spelen.

Het liefste zou ik in een groepje terecht komen waarmee ik elke week kan musiceren. Nu speel ik in een combo van de Muziekacademie Gent. Dat is verplicht.

Wim Ramon: Veel bassisten uit onze academie spelen in verschillende combo's. Ondanks het feit dat we met 55 bassisten boven het gemiddelde zitten. Dat zijn 45 bassisten in de jazzrichting en een tiental in de klassieke richting. Maar al bij al is dat een minderheid als je berekent dat we in onze academie 3000 leerlingen hebben waarvan 400 in de jazzrichting. Elektrische bas

is daarbij het populairst, al scoort contrabas ook wel goed. Een en ander hangt ook af van hypes. Als een bassist populair is bijvoorbeeld krijg je automatisch meer mensen die bas willen leren spelen. Diverse sleutels kunnen lezen is geen reden om af te haken. Onze leerlingen krijgen de fa-sleutel al in de eerste lessen.

Hoe wordt je een goeie bassist?

Je moet een goeie timing hebben, functioneel kunnen werken binnen verschillende stijlen. Stijkennis is daar een aspect van. Maar ook harmonisch gehoor. Dat je op het gehoor de akkoorden en schema's herkent. Je moet niet één voicing spelen per maat maar een baslijn maken die loopt van het ene akkoord naar het andere. Dus daar zit een groot deel gehoorontwikkeling in ook. Je leert progressies horen en er lijnen over creëren. We werken in het begin op patronen en systemen. Maar je merkt wel dat de leerlingen na verloop van tijd die systemen in hun gehoor geïntegreerd hebben. En dat die dan echt wel op het gehoor verbindingen maken tussen de verschillende akkoorden.

Zijn er veel mensen die doorstromen naar het conservatorium?

Dat is een minderheid, maar toch; de bassist van Amatorski is hier ooit gestart. En Ruben Lamon die bij het Brussels Youth Jazz Orchestra speelt. Ik heb er toch al een tiental zien doorstromen.

Ikzelf ben afgestudeerd aan het Conservatorium Brussel in 2001. Ik heb een eigen band, Weirido en werk ook freelance; grotendeels jazz, o.a. met Bart Defoort. Sinds enige tijd speel ik ook bij een rockgroep, we spelen covers.

Zo kan je je ervaring doorgeven aan je leerlingen?

Ik zal het anders zeggen. Ik zou niet weten waarover ik zou moeten lesgeven mocht ik niet zelf actief zijn als muzikant. Mocht ik zelf stoppen met spelen dan denk ik dat ik binnen de twee jaar op droog zaad zou zitten qua oefeningen en nieuwe nummers.

Hoe komt dat?

Muziek spelen is op een podium staan; je rol ervaren als bassist binnen de groep waarmee je speelt. Ik denk dat dat heel moeilijk over te dragen is als je dat zelf niet doet.

En je kan misschien teren op vroegere ervaringen. Maar het is iets dat je moet blijven onderhouden, dat je moet blijven doen, anders gaat het snel achteruit.

Dus echt op het podium staan, de kick, het live spelen voor het publiek is nog iets anders dan een repetitie. En als je niet meer actief bent als muzikant kan je dat volgens mij moeilijk overdragen.

Ook naar de lessen samenspel toe; je moet scherp staan als muzikant om dat te kunnen doen. En ik zie het voor mezelf bijna niet mogelijk, mocht ik zelf niet meer op een podium staan om nog les te geven.

Eddy Berte

Alan Mortier (midden): "Peter Van Den Begin deed het wel goed, Adriaan Van Den Hoof moest wat wennen."

T9OTS

Als er wereldwijd één musicus is die geen introductie behoeft, dan is het wel Jean "Toots" Thielemans.

Wie kent niet de unieke klank van zijn mondharmonica, afwisselend speelt en vrolijk, dan weer melancholisch en ontroerend. Toots heeft, mede dankzij een weergalozes techniek, een heel eigen expressievorm ontwikkeld waarmee hij generaties luisteraars aan zich heeft weten te binden.

Naast zijn hoedanigheid als uitvoerend musicus in zowel jazz, filmmuziek en tv-series, is Toots eveneens actief geweest, hoewel minder productief, als scheppend kunstenaar (hiermee wordt allerm minst gesuggereerd dat improviseren niet scheppend zou zijn!), met enkele prachtige composities op zijn naam. De

meest bekende hiervan is zonder twijfel het nummer *Bluesette*. Deze jazzwals uit 1962 werd reeds in deze rubriek besproken (JM 2009/2) als illustratie van een zgn. pitch axis. Naast *Bluesette* zijn er ook nog bekende nummers als *Old Friend*, *The Dragon* en *For My Lady*.

Deze keer zullen we het hebben over Toots' compositie *Waltz for Sonny*.

fig. 1

WALTZ FOR SONNY

JAZZ WALTZ SEAN "TOOTS" THIELEMANS

8-measure INTRO

5

9 \bar{A} $Fm\sharp 3^7$ $Em^7(b5)$ A^7 Dm^7 Cm^7 F^7

13 $Bbm\sharp 3^7$ $A\sharp 7(b5)$ D^7 Gm^7 Fm^7 Bb^7

17 $Ebm\sharp 3^7$ Em^7 A^7 $Dm\sharp 3^7$ Ebm^7 Ab^7

21 $D\sharp m\sharp 3^7$ Dm^7 G^7 $Cm\sharp 3^7$ $C^7(sus4)$

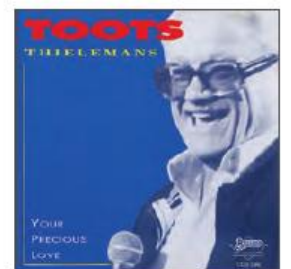
25 \bar{B} $Ebm\sharp 3^7$ Em^7 A^7 $Dm^7(b5)$ E^7

29 C^7 Cm^7 F^7 Bb^6 (C7)

fig. 2

\bar{A} $Fm\sharp 3^7$ A^7 Dm^7 F^7 $Bbm\sharp 3^7$ D^7 Gm^7 Bb^7

\bar{B} $Ebm\sharp 3^7$ $Dm\sharp 3^7$ $Dm\sharp 3^7$ $Cm\sharp 3^7$

Het nummer verscheen in 1985 op Toots' album *Your Precious Love*, met musici als Bruno Castellucci, Evert Verhees, Kevin Mulligan, Chris Joris, John Ruocco en Michel Herr. Het is eveneens te beluisteren en te bekijken op YouTube (link hierna), Toots in duo met de Franse jazzpianist Martial Solal.

Fig. 1 is de lead sheet van *Waltz for Sonny*. De intro van acht maten is een baslijn op de progressie I-VI-II-V III-VI-II-V. Het nummer zelf is een standaard 32-maten stuk in ABAC vorm, in de toonaard F, met meerdere (transitionele) modulaties. Het A-gedeelte van acht maten is onderverdeeld in twee maal 4-maten: de eerste 4 maten in de toonaard F, de volgende vier een sequens ervan, zowel harmonisch als melodisch, in Bb. Het akkoord Bbm \sharp 3⁷ in maat 13 is initieel de IVe graad in F, maar blijkt dan de tonica te worden van de nieuwe toonaard Bb. Dit wordt met name duidelijk in maten 16 en 17, waarin Fm \sharp 3⁷-Bb \sharp 7 als secundaire II-V functioneert naar Ebma \sharp 7, de IVe graad in Bb. Waar het A-gedeelte harmonisch gezien zeer frequent voorkomt in jazzstandards, ten dele onder meer in *Bluesette*, is ook de akkoordprogressie van het B-gedeelte geen

LEON LHOËST

onbekende. De bridge van standards als *Airegin* (Sonny Rollins) en *Day Dream* (Billy Strayhorn) is eveneens gebaseerd op dezelfde chromatisch dalende II-V-I's.

De belangrijkste melodienoten vormen, net zoals in *Bluesette*, een stapsgewijs dalende lijn, een zogenaamde pitch axis. In fig. 2 de pitch axis in het A- en B-gedeelte. Behalve de verandering van register in de vijfde maat betreft het één lange dalende lijn. De noten in maat 4 en maat 8 zijn weliswaar geen melodienoten, maar zijn wel akkoordtonen en zijn hier connectoren tussen de verschillende muzikale zinnen, aangeduid door de fraseringsbogen. Alle hier weggelaten melodienoten dienen enkel als versieringen. Ook de akkoordprogressie is herleid tot zijn meest elementaire vorm.

Ten slotte wil ik graag Toots een geweldige negentigste verjaardag toewensen. Als verjaardagscadeau en erbetoon een nieuwe melodie op het akkoordenschema van *Waltz for Sonny* (fig. 3), een zgn. contrafact (zie ook de volgende editie van JM). Daar de titel *Waltz for Toots* al gebruikt is door Maria Schneider heet dit nummer nu dan *Waltz for T.T.*

Toots, van harte proficiat!

fig. 3

WALTZ FOR T.T.
(FOR TOOTS' 90th BIRTHDAY)

LEON J. LHOËST

JAZZ WALTZ

Chord progressions shown in the score:
 1-4: F (Ebma7), Eb (Dbma7), D (C7), Ab (Bb7), G (Am7), Db7, C7(b9)
 5-8: A (Fma7), A7, Dm7, Cm7, F7
 9-12: Bbm7, D7, Gm7, Fm7, Bb7
 13-16: Ebma7, Em7, A7(b9), Dma7, Ebm7, Ab7(b9)
 17-20: Dbma7, Dm7, G7(b9), Cma7, C7(sus4)
 21-24: Ebma7, Ea7(s), A7(b9), Dm7(s), G7
 25-28: C7, F7, Bb6, C7

Bronnen en literatuur

- Gil Goldstein
Jazz Composer's Companion
Advance Music, 1993
- *Waltz For Sonny*
(<http://www.youtube.com/watch?v=CS2lnZY6bAs>)

Stuur je verjaardagswensen voor Toots Thielemans in max. 5 lijnen en die zal Toots persoonlijk beoordelen op originaliteit. De meest pakkende publiceren we in een volgend nummer en de uiteindelijke winnaar ontvangt een exclusief geschenk!

Mail naar redactie.jazzmozaiek@skynet.be of stuur je wensen naar Jazzmozaïek, Laarstraat 105, 2610 Wilrijk.

En natuurlijk uiterlijk 29 april 2012, want dan wordt Toots 90!

Afscheid van Paul Blair (1942-2011)

Op 6 december overleed jazzjournalist Paul Blair (°1942), eindredacteur van Hot House, het New Yorkse jazzmagazine. Paul was ook in Vlaanderen een bekend figuur. Sinds jaren verzorgde hij een column in Jazzmozaïek, waar hij in zijn typische stijl berichtte over de jazzstad New York.

Via wijlen Luc De Baets, stichter van Jazzmozaïek, leerde ik Paul Blair kennen en ontmoette ik hem voor het eerst tijdens de IAJE-conferentie (International Association for Jazz Education) 2004, waar het Brussels Jazz Orchestra in de Imperial Ballroom van het Sheraton een verpletterende indruk maakte op het duizendkoppig publiek van professionelen uit de Amerikaanse jazz. Het jaar nadien nodigden we Paul uit op de eerste editie van de Flemish Jazz

Meeting in De Werf. Tijdens die dagen kregen we de kans de mens Paul Blair te leren kennen en waarden. Paul maakte door zijn innemende persoonlijkheid, zijn humor (die meer Engels dan Amerikaans was) en zijn bescheidenheid heel makkelijk vrienden. Sindsdien logeerden Willy Schuyten en ik tijdens onze jaarlijkse New York trip bij Paul thuis. Niet eenvoudig, want Paul woonde in Bay Ridge in Brooklyn, toch makkelijk een uurtje met de subway

naar de clubs in Manhattan. En die reistijd mag je makkelijk verdubbelen en zelfs verdrievoudigen bij de nachtelijke terugkeer. Maar dit hadden we er graag voor over. We sliepen er goed, omringd door zo'n duizendtal Indonesische wayang golek poppen uit houtsnijwerk die ongeveer de helft van de flat in beslag namen. Tussen deze typische koppen eentje die er uitsprong: een blanke kop, met baard, brilletje en pet. Een Indonesische poppenmaker had het, ik moet zeggen sterk gelijkende, beeld van Paul gesneden. Paul had namelijk een tiental jaren in Indonesië gewerkt als freelance journalist en er Yessy leren kennen, zijn mooie, lieve en intelligente vrouw.

Naast de collectie poppen puilden Pauls flat uit met cassettes, platen, foto's en boeken over zijn grote passies: architectuur, geschiedenis, fotografie en vooral jazz. Bovenop zijn journalistieke werk organiseerde Paul dan ook zijn Swing Streets Tours doorheen Harlem, Brooklyn en The Village met de focus op de bouwstijlen en jazzanekdotiek.

Ieder jaar opnieuw probeerde ik zo'n wandeling mee te pikken en zelfs na een derde of vierde tour door Harlem bleef het mij boeien, niet in het minst door Pauls oog voor detail, anekdotes en verhalen.

Onder andere door zijn aanwezigheid op verschillende edities van de Flemish Jazz Meeting werd Paul Blair gaandeweg niet alleen een kenner maar ook een ware ambassadeur van de Belgische jazz. Paul was bijzonder enthousiast over de kwaliteit van een aantal van onze ensembles en muzikanten. Hij bleef niet alleen het Brussels Jazz Orchestra van nabij volgen, maar was ook fan van Flat Earth Society, Rêve D'Eléphant Orchestra,

Tuur Florizoone, Michel Masot, Christian Mendoza en vele anderen. Hij liet dan ook niet na hen op te zoeken wanneer zij in New York speelden. Het deed hem veel plezier om hen te mogen gidsen tijdens zijn Swing Streets wandelingen, zoals bijvoorbeeld de musici van het BJO tijdens hun tournee oktober vorig jaar. Een week voor zijn overlijden stuurde hij mij nog een mailtje om te zeggen dat Tuurs Mixtuur album een *real delight* was en hij in de New York Jazz Record een positief verslag gelezen had over een concert van Christian Mendoza en nu reeds uitkeek naar een mogelijk nieuw album van Christian op het W.E.R.F.-label.

Wekelijks wisselden we e-mails uit, met onder andere nieuws over het jazzgebeuren in New York en België. De mail van 7 december opende ik dan ook argeloos en het duurde een tijd voor ik mij realiseerde dat Yessy via Pauls e-mailadres liet weten dat "Paul had a heart attack yesterday afternoon and passed away". Ik kan het mij zo voorstellen. Een hartaanval, even rustend op een bankje tijdens zijn vele wandelingen door Manhattan, genietend van een sigaartje. Met zijn typische Amerikaanse cap op het hoofd en om zijn schouders een tas (veel kans dat het er één van de Flemish Jazz Meeting was) met daarin zijn onafscheidelijk fototoestel waarmee hij honderden, wellicht duizenden details van het dagelijkse leven in New York vastlegde.

We zullen Paul heel hard missen, als jazzkenner, als ambassadeur, als journalist maar vooral als een heel innemend man en fijne persoonlijkheid. Als vriend!

Rik Beverage

Paul Blair en Yessy

**MOTIV
ES for JA
ZZ**

SINDS 1997

29 do
03
20u30

Craig Taborn Trio

CC MAASMECHELEN

01 zo
04
20u00

Lieven Cambré & Rob Banken, Phil & Quill Project + jam

CC MUZE HEUSDEN-ZOLDER

13 vr
04
19u00

C-Mine Jazz Genk feat. Monty Alexander, Miroslav Vitous, Tania Maria, Mulatu Astatke, Sam Amidon Trio, Yuko, Lizz Wright, Fly Trio, Frank Deruytter feat. Peter Erskine, Frank Vaganée Trio & Ciclop Max, Arne Van Coillie Unit, Daniel Johnston, Bruno Vansina, Methew Halsall, The Mirror Conspiracy, DJ Mauro Pawlowski, a.m.

C-MINE CULTUURCENTRUM GENK

14 za
04
17u00

15 zo
04
20u00

Sander De Winne Group

CC MUZE HEUSDEN-ZOLDER

19 do
04
20u30

Ewout Pierreux Quintet

JAZZCASE DOMMELHOF NEERPELT

05 za
05
20u00

Kyle Bruckmann's Wrack feat. Tim Daisy, Jason Stein, Anton Hatwich, Jen Clare Paulson

KUNSTENCENTRUM BELGIE HASSELT

08 di
05
20u30

Yaron Herman Trio

CC MAASMECHELEN

09 wo
05
20u15

Marcus Miller

C-MINE CULTUURCENTRUM GENK

17 do
05
20u00

Eric Person & Meta-Four

JAZZCLUB THE MOOD HASSELT

27 zo
05
20u00

Tutu Puoane Quartet

CC MUZE HEUSDEN-ZOLDER

24 zo
06
20u00

Yves Peeters Group

CC MUZE HEUSDEN-ZOLDER

Motives for Jazz bundelt de jazzpodia in Limburg. Elk seizoen biedt het Limburgs jazzplatform een kwaliteitsaffiche van ruim 50 concerten. Word gratis lid en geniet fikse korting op de toegangsprijzen. Meer info + concerten op www.motivesforjazz.be

15
seizoen

Marcus Miller

MUZE

CC MAASMECHELEN

cc ha

DE CASINO
CONCERTZAAL • SINT-NIKLAAS

MAANDAG 20 FEBRUARI / 20.30u

THE COOKERS (USA)

Billy Hart, Doug Weiss, Ted Daniels, Cecil McBee, Kirk Lightsey, Billy Harper en Graig Handy

DONDERDAG 8 MAART / 20.30u

ALTO MADNESS!

Peter King (UK), Benjamin Herman (NL) en het Rein De Graaff Trio (NL)

DINSDAG 13 MAART / 20.30u

MACEO PARKER (USA) UITVERKOCHT!

Maceo Parker & Band!

DONDERDAG 22 MAART / 20.30u

JEREMY PELT GROUP (USA)

Jeremy Pelt, JD Allen, Danny Grissett, Dwayne Burno en Jonathan Barber

DONDERDAG 29 MAART / 20.30u

FREDERIK LEROUX SOLO + COLLAPSE*

Frederik Leroux, Cédric Favresse, Alain Deval, Jean-Paul Estiévenart en Yannick Peeters

DONDERDAG 12 APRIL / 20.30u

TOINE THYS ORGAN TRIO*

Toine Thys, Arno Krijger en Joost Van Schaik

DONDERDAG 26 APRIL / 20.30u

AKA MOON

Fabrizio Cassol, Michel Hatzigeorgiou en Stéphane Galland

DONDERDAG 10 MEI / 20.30u

VAGANÉE - DEL FERRO GROUP*

Frank Vaganée, Mike del Ferro, Jos Machtel en Hans Van Oosterhout

* In samenwerking met Jazzlab Series en Cultuurcentrum Sint-Niklaas

STATIONSSTRAAT 104, 9100 SINT-NIKLAAS • T. 03 776 11 98 • INFO@DECASINO.BE
TICKETS, MEDIA EN INFO OP WWW.DECASINO.BE

